Leto XXIV., št. 207 | Poštnina plačana v gotovini Postgebühr bar bezahlt | Ljubljana, nedelja 10. septembra 1944 | Preis — Cena 1.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstvo: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Mesečna naročnina 25 lir.

Uredništvo: Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo.

Starker feindlicher Druck beiderseits Lüttich

Angriffe des Gegners im Raume Toul, bei Besancon und östlich davon zerschlagen — Kämpfe mit grösster Erbitterung an der adriatischen Küste — Im Südteil Siebenbürgens und in den Ostkarpathen feindliche Angriffe abgewiesen

Aus dem Führerhauptquartier, 8. Sept. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Ypern sicherten unsere Nachtruppen in schweren Kämpfen gegen feindliche Panzerkolonnen das Absetzen unserer Divisionen nach Norden. 34 feindliche Panzer wurden dabei vernichtet. Beiderseits Lüttich hält der starke feindliche Druck nach Osten an. Angriffe des Gegners im Raum Toul, bei Besancon und östlich davon wurden zerschlagen.

An der französisch-italienischen Grenze dauern die Kämpfe auf den Passstrassen an, ohne dass der Feind Erfolge erzielen konnte.

Im Westteil der italienischen Front brachen örtliche Angriffe des Gegners zusammen. Die mit grösster Erbitterung an der adriatischen Küste geführten Kämpfe hielten auch gestern den ganzen Tag über an. Unsere Truppen brachten erneut alle feindlichen Durchbruchsversuche zum Scheitern. Der Gegner erlitt besonders schwere blutige Verluste. 27 feindliche Panzer wurden abgeschossen.

Im Südostteil Siebenbürgers und in den Ostkarpathen wurden zahlreiche feindliche Angriffe abgewiesen und Einbrüche in sofortigen Gegenstössen bereinigt. Deutsche Schlachtflieger führten hier erfolgreiche Angriffe gegen den feindlichen Nachschubverkehr.

Am unteren Narew vereitelten unsere Truppen in harten Kämpfen die Durchbruchsversuche der Bolschewisten. An der übrigen Ostfront fanden keine wesentlichen Kampfhandlungen statt.

In der vergangenen Nacht warfen einzelne britische Flugzeuge Bomben auf Karlsruhe.

Weiter harte Abwehrkämpfe in Flandern

Feindangriffe aus Antwerpen heraus zerschlagen — Erneut alle Feindangriffe an der adriatischen Küste zerschlagen — Auch die Sowjets im Südteil der Ostfront abgewehrt — Neue Terrorangriffe auf südwestdeutsche Orte

Aus dem Führerhauptquartier, 9. Sept. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In Nordfrankreich scheiterten feindliche Vorstösse gegen die Seefestungen Brest, Boulogne und Dünkirchen. Im Festungsbereich Le Havre wurden am vergangenen Tag 29 feindliche Panzer und 12 Panzerspähwagen abgeschossen.

In Flandern stehen unsere Nachtruppen weiter in harten Abwehrkämpfen gegen den nachstossenden Feind. Angriffe des Gegners aus seinem Brückenkopf Antwerpen nach Norden wurden zerschlagen, feindliche Brückenköpfe nordwestlich Hasselt im Gegenangriff eingeengt. Der Feind hatte dort besonders schwere Verluste und verlor 21 Panzer. Um die Zitadelle in Lüttich und im Raum nordwestlich Metz wird heftig gekämpft. Gegen vorgestossene feindliche Truppen sind Gegenangriffe angesetzt. Bei Besancon und weiter östlich am Doubs stehen unsere aus Süd- und Südwestfrankreich zurückgeführten Verbände im Kampf mit dem von Süden her angreifenden Feind, der mit starken Kräften versucht, zur Burgundischen Pforte durchzustossen.

Die Kämpfe an der Adriatischen Küste, die vorübergehend in ihrer Heftigkeit nachgelassen hatten, nahmen im Laufe des Tages wieder an Erbitterung zu. Unsere Truppen zerschlugen jedoch alle feindliche Angriffe, die teilweise sechsmal wiederholt wurden, in schweren Kämpfen. Eine Einbruchsstelle wurde im Gegenangriff eingeengt. Vor unseren zurückgewonnenen Linien blieb der erneut anstürmende Feind unter hohen Verlusten liegen.

Am Szekler-Zipfel in Südost-Siebenbürgen wurden zahlreiche heftige Angriffe des Feindes abgewehrt. Gegenangriffe deutscher und ungarischer Verbände warfen den Gegner an mehreren Stellen zurück.

Verbände der Luftwaffe bekämpften wirksam den feindlichen Nachschubverkehr im rumänischen Raum.

Am Nordrand der Waldkarpathen und am unteren Narew scheiterten erneute feindliche Angriffe am zähen Widerstand unserer Divisionen.

Von der übrigen Ostfront werden keine grösseren Kampfhandlungen gemeldet.

Nordamerikanische Bomberverbände führten Terrorangriffe gegen Orte in Südwestdeutschland. Besonders in den Städten Karlsruhe, Mainz, Mannheim und Ludwigshafen entstanden Schäden und Personenverluste. 22 feindliche Flugzeuge wurden zum Absturz gebracht.

Bei Nacht warf ein Verband britischer Flugzeuge Bomben auf Nürnberg.

Dr. Göbbels o odločitvi nemškega naroda

Članek v listu „Das Reich"

Berlin, 8. sept. »Naša volja in naša odločitev« je naslov najnovejšega članka dr. Goebbelsa v tedniku »Das Reich«. Med krizo in posebno na njenem višku, izvaja minister med ostalim, ni nobene druge možnosti, da se premaga, kakor ta, da nastopimo hrabro proti njej z vsemi silami in mobiliziramo vse sile, ki lahko ojačijo in aktivirajo odpor proti njej. Politično-vojaška kriza te vojne je v letošnjem poletju in jeseni. Naši sovražniki z vso silo svoje materijalne nadmoči napadajo obrambne meje Reicha in jih poizkušajo prodreti. Pri tem ni toliko pomembno, če smo v nekaterih delih bojišča prisiljeni opustiti še tako važen prostor, marveč je važno, ali se sovražniku posreči razbiti naše boreče se oddelke, kajti v tej vojni, ki smo jo prisiljeni voditi, gre za naše življenje. Če se nam posreči te sovražnikove poizkuse v glavnem preprečiti, se bomo znašli jeseni verjetno pred vsem novim položajem. Tako Angleži kakor Američani in tudi boljševiki so pričeli tekmovati s časom. Minister je omenil v zvezi s tem politične spore, ki se pojavljajo v nasprotnem taboru, in strah pred novim nemškim orožjem ter pred naraščajočim nemškim oboroževalnim in človeškim potencijalom, kar bo kasneje odločilno. Nikakor si naši nasprotniki ne smejo trošiti preveč časa. Prav nasprotno, na neki gotovi točki razvoja bodo pričeli zopet naraščati naši izgledi na uspeh in to točko moramo na vsak način doseči. S poudarkom je podčrtal minister, da se lahko narod, ki brani svojo svobodo v velikih kritičnih trenutkih, zanese le na svojo lastno moč, ki pa v večini primerov tudi zadostuje, da ohrani svojo narodno varnost. Sovražniki nas hočejo s ceneno agitacijo pregovoriti, češ, da so že skoro zmagali in da proti temu ne moremo nič opraviti. V tem poletju in jeseni gre resnično za vse. Moško in odločno moramo stopiti nasproti temu sovražnikovemu navalu na vseh področjih vojaškega in političnega vojnega vodstva, potem se bodo sovražnikovi načrti izjalovili ob našem odporu. V teh krizah vidimo le veliko preizkušnjo vojne. Ko smo poleti l. 1940 zavojevali atlantsko obalo in je bila Anglija izpostavljena vsej moči našega letalstva, je prišla ura preizkušnje za britanski narod. Ko smo jeseni 1941 obkolili Moskvo, se je morala združiti Sovjetska zveza k poslednjemu naporu. Danes, ko pritiskajo sovražniki s svojo človeško in materijalno močjo na naše meje, trka usoda na naša lastna vrata. Mogoče je globoka zgodovinska simbolika v dejstvu, da doživi vsak narod v tej vojni odločilne krize in da dobi vojna šele s tem svoj pravi zgodovinski obraz, kateri narodi premagajo to krizo in kateri ne. Pot hrabrosti in moškega poguma je strma in težka in zgleda še tem bolj utrudljiva, ker vodi poleg nje lažja pot, ki nima na svojem početku nobenih ovir, ki pa zato ob svojem koncu vodi v pogubo. Kdor stopi na njo, je izgubljen. S svojo častjo izgubi tudi življenje in z življenjem vsako upanje v boljšo ali vsaj znosno bodočnost naroda. Opazili smo lahko v vseh deželah, ki so prezgodaj prenehale usodni boj Evrope v mnenju, da se bodo lahko odtegnile največjim težkočam, kako so padle po izvršeni izdaji prav kmalu v grozovito in neizprosno resničnost, kakršne se preje ne bi mogli predstavljati niti ne v najgroznejših sanjah. Mi smo šli v tej vojni preko vseh višin vojaških zmag in triumfov in preko vseh nižin vojaških udarcev in razočaranj in smo ostali tam in tu nedotaknjeni v svojem narodnem jedru. To je znak, kako zdrav je naš narod, s kakšnimi silami razpolaga še danes in kaj lahko še vse naredi, če se mora izkazati v poslednji najtežji usodni preizkušnji. Če smo prej v dobrih časih kar tako tja v en dan rekli, da živimo po načinu Friderika Velikega, potem moramo to danes izpolniti. Če je ves naš narod do poslednjega moža in poslednje žene, da, do poslednjega otroka za to odločen, potem bomo nekega dne razbili zaporni obroč, ki so ga naši sovražniki postavili pred bodočnost. Zato hočemo trdno in neomajno nadaljevati svojo pot, ki nam jo je usoda sama predpisala, nočemo se pustiti motiti in zapeljati, zvesto se hočemo boriti za svojo stvar in jo tem bolj fanatično braniti, čim bolj je ogrožena. Nihče ni izvzet. Kjer je življenje naroda vse, tam življenje posameznika ne pomeni mnogo. Na vsak način ga je treba žrtvovati, če to zahteva življenje naroda, kajti Nemčija mora obstojati. Iz tega boja mora iziti ojačena in utrjena za vse čase. To je naša volja in naša odločitev. Izhaja iz naše trdne neomajenosti, s katero kljubujemo vsem nevarnostim.

Novi ukrepi za totalno bojevanje

Berlin, 7. sept. Državni pooblaščenec za totalno bojevanje minister dr. Goebbels objavlja:

1. S takojšnjo veljavnostjo se razpušča prusko finančno ministrstvo. Njegove dosedanje posle bodo prevzela odgovarjajoča ministrstva Reicha.

2. Za izvedbo že objavljenih omejitev in ukinitev na vzgojnem polju je izdal minister za znanost, vzgojo in ljudsko izobrazbo obsežne uredbe, ki določajo točno, kdo sme študirati in kdo mora zamenjati svoj študij z vojaško važno zaposlitvijo.

3. Na polju dnevnega tiska so bile izvršene obsežne ukinitve. Večina v Nemčiji še izhajajočih 1500 listov bo ukinjena. Nadalje bodo izhajali le še listi, ki so za vojno važni.

4. Vsa potujoča gledališča, ki so doslej nastopala ob raznih sejmih, bodo prenehala poslovati, vse proste delovne sile pa bodo dodeljene delu za vojne potrebe.

5. Nemški Rdeči križ je podvzel ukrepe, ki bodo omogočili, da se izločijo iz njegove obsežne organizacije desettisoči delovnih sil za oborožitev in nadaljnji tisoči za bojišče.

6. Da bi se omogočilo prebivalstvu, ki bo moralo zaradi povečanih delovnih ur zelo dolgo delati, opraviti tudi osebne zadeve, bodo uradne ure oblasti, ki so za delovno prebivalstvo posebno važne, kakor n. pr. uradov za izdajo živilskih nakaznic, vojnogospodarskih uradov in policijskih prijavnih mest, enkrat ali dvakrat na teden podaljšane do 21. ure. Poleg tega bodo ti uradi tudi ob nedeljah vsaj tri do štiri ure odprti za prebivalstvo.

Enako morejo krajevne policijske oblasti temu primerno in v skladu s krajevnimi potrebami urediti nove ure za poslovanje trgovin, da bi na ta način poskrbele za zelo zaposleno prebivalstvo.

Zatemnitev od 20.30 do 5.30

Min. predsednik dr. Mandić o hrvatski poti

Zagreb, 8. sept. O priliki vladne izpremembe je objavil min. predsednik dr. Nikola Mandič v zagrebškem tisku članek o temeljih hrvatske državne politike, v katerem pravi: »Trenutno lahko opažamo, v kako zmedo so padle države, katerih kralji, generali in ministri so izgubili živce in so zaupali tako zvanim ‚obljubam' zelo problematičnih prijateljev. Jasno je, da je izmed vseh poti za ohranitev državnega in narodnega obstoja najbolj zanesljiva ona, ki pušča, da se zberejo vsi Hrvati v popolnem soglasju okrog Poglavnika v skupnem delu za državo in njeno obrambo.

V strnjeni falangi pod preudarnim vodstvom Poglavnika, s pomočjo naše junaške vojske in v odkritosrčnem bratstvu z velikim nemškim zaveznikom nam bo mogoče uspešno zastopati pravično stvar, državno samostojnost ter ohraniti s tolikimi žrtvami priborjeno svobodo.«

Izjava nemškega poslanika v Zagrebu

Zagreb, 9. sept. Nemški poslanik v Zagrebu SA Obergruppenführer Siegfried Kasche je sprejel v sredo zvečer v Zagrebu živeče hrvaške in nemške zastopnike tiska. Podal jim je daljšo izjavo o trenutnem vojaškem in političnem položaju ter o najnovejših ukrepih, ki bodo izvedeni in ki bodo kmalu izpremenili vojaški položaj. Sprejema se je udeležil tudi načelnik hrvatske propagande Ivo Bogdan z voditeljem oddelka za kulturo in tisk v zunanjem ministrstvu z dr. Bonifaćićem.

Stavke v ameriških premogovnikih

Stockholm, 9. sept. Reuter javlja iz Washingtona, da je prevzelo ameriško notranje ministrstvo na Rooseveltov predlog sredo zvečer 15 premogovnikov v Pennsilvaniji in zapadni Virginiji, kjer je stavkalo 5100 rudarjev, ki so preje dnevno izkopali 27.000 ton premoga. Notranji minister Ickes je določil visoke uradnike premogovnih družb za vladne komisarje ter je odredil, da se v petek prične delo.

Močan sovražnikov pritisk na obeh straneh Liega

Razbiti nasprotnikovi napadi na področju Toula, pri Besanconu in vzhodno odtod — Silno ogorčeni boji ob jadranski obali — Odbiti sovražnikovi napadi v južnem delu Sedmograške in na vzhodnih Karpatih

Führerjev glavni stan, 8. sept. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na področju Ypra so zavarovale naše zaščitnice v težkih bojih proti sovražnikovim oklopniškim silam odmik naših divizij proti severu. Pri tem je bilo uničenih 34 sovražnikovih oklopnikov. Na obeh straneh Liega se nadaljuje močan sovražnikov pritisk proti vzhodu. Razbiti so bili nasprotnikovi napadi na področju Toula, pri Besanconu in vzhodno odtod.

Na francosko-italijanski meji se nadaljujejo boji na cestah preko prelazov, ne da bi sovražnik dosegel uspehe.

Na zapadnem delu italijanskega bojišča so se zrušili krajevni nasprotnikovi napadi. Tudi včeraj so se ves dan nadaljevali z največjo ogorčenostjo boji ob jadranski obali. Naše čete so ponovno preprečile vse sovražnikove poizkuse proboja. Sovražnik je utrpel posebno težke krvave izgube. Uničenih je bilo 27 sovražnikovih oklopnikov.

V južnovzhodnem delu Sedmograške in na vzhodnih Karpatih so bili odbiti številni sovražnikovi napadi ter s takojšnjimi protisunki očiščeni vdori. Nemški bojni letalci so tu uspešno napadli sovražnikov oskrbovalni promet.

Ob spodnjem Narevu so naše čete v trdih bojih preprečile boljševiške probojne poizkuse. Na ostalem vzhodnem bojišču ni bilo nobenih pomembnejših bojev.

V pretekli noči so odvrgla posamezna britanska letala bombe na Karlsruhe.

Nadalje hudi obrambni boji na Flamskem

Sovražnikovi napadi iz Anversa razbiti — Ponovno razbiti vsi sovražnikovi napadi ob jadranski obali — Tudi sovjetske čete so bile odbite na južnem delu vzhodnega bojišča — Novi strahovalni napadi na južnozapadne nemške kraje

Führerjev glavni stan, 9. sept. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

V severni Franciji so se izjalovili sovražnikovi sunki proti pomorskim trdnjavam Brest, Boulogne in Dunkerque. Na trdnjavskem področju Le Havre je bilo v prejšnjem dnevu uničenih 29 sovražnikovih oklopnikov in 12 oklopniških ogledniških voz.

Na Flamskem so naše zaščitnice še nadalje v hudih obrambnih bojih proti pritiskajočemu sovražniku. Sovražnikovi napadi z njegovega predmostja pri Anversu proti severu so bili razbiti, sovražnikova predmostja severnozapadno od Hasselka pa zožena v protinapadu. Sovražnik je imel tam posebno težke izgube in je izgubil 21 oklopnikov. Huda borba divja za trdnjavo Liege in na področju severnozapadno od Metza. Proti prodrlim sovražnikovim četam so v teku protinapadi. Pri Besanconu in dalje vzhodno ob Doubsu se bore naši iz južne in jugozapadne Francije nazaj privedeni oddelki s sovražnikom, ki napada od juga in ki poizkuša z močnimi silami prodreti do Burgundskih vrat.

Boji ob jadranski obali, ki so začasno popustili nekoliko na svoji silovitosti, so v teku dneva zopet narasli v ogorčenosti, vendar so naše čete razbile v hudih bojih vse sovražnikove napade, ki so bili deloma šestkrat ponovljeni. Nek vdor je bil zožen v protinapadu. Pred našimi nazaj dobljenimi bojnimi črtami je obstal ponovno navaljujoči sovražnik z velikimi izgubami.

Ob Szeklerju v južnovzhodni Sedmograški so bili odbiti številni silni sovražnikovi napadi. Nemški in madžarski oddelki so vrgli nasprotnika s protinapadi na več mestih nazaj.

Oddelki letalstva so uspešno napadali sovražnikov oskrbovalni promet na rumunskem področju.

Ob severnem robu gozdnih Karpatov in ob spodnjem Narevu so se ob žilavem odporu naših divizij izjalovili ponovni sovražnikovi napadi.

Z ostalega vzhodnega bojišča ne poročajo o nobenih večjih bojih.

Severnoameriški bombniški oddelki so izvedli teroristične napade proti krajem v južnozapadni Nemčiji. Posebno v mestih Karlsruhe, Mainz, Mannheim in Ludwigshafen je nastala škoda in izgube med prebivalstvom. Sestreljenih je bilo 22 sovražnikovih letal.

Ponoči je odvrgel oddelek britanskih letal bombe na Nürnberg.

Boji na zapadu

Glavni zavezniški pritisk med Albertovim prekopom in Sambro ter na lotarinškem obmejnem ozemlju

Berlin, 9. sept. Na zapadnem bojišču postajajo severna Belgija, ozemlje ob loku Meuse med Dinantom in Sedanom, lotarinško obmejno področje ob Moselli in burgundska vrata vedno bolj jasna sovražnikova operativna težišča. Glavni pritisk sledi zaenkrat še na obeh severnih odsekih. Toda ogledniški sunki močnih sovražnikovih sil na področju Verduna so se že zgostili do težkih udarcev na obeh straneh Pont-a-Mousona, operacije proti burgundskim vratom pa napovedujejo začasno še krajevni sunki med Doubsom in francoskim Juro. Nedvomno bi sovražnik na vseh težiščih enako močno udaril, ako bi lahko prosto razpolagal s četami, ki jih ima v Franciji. Francoski teroristi so sicer pomnožili invazijske čete, toda te nedisciplinirane tolpe nikakor ne morejo nadomestiti sijajno oboroženih oddelkov, ki so se ustavili daleč za glavnim bojiščem, predvsem pri Brestu in Le Havru. Branilci Bresta in vedno bolj tudi Le Havra so doživeli 6. septembra zopet hud bobneč ogenj in večurno bombardiranje. Ponovni naval vdrlih sovražnikovih sil so krvavo odbili. V Le Havru, čigar mestno središče gori že od torka zvečer in v katerem so francoski možje in žene izgubili svoje življenje in svojo imovino, so odgovorili branilci na drugi poziv k predaji s topniškim ognjem. Nadaljnje močne sile so morali Angloameričani uporabiti za napad na utrdbe ob Rokavskem prelivu. Tudi ob srednjem Escautu so bile sovražnikove izgube pomembne. Spričo ogorčenega odpora nemških čet ni mogel dobiti sovražnik doslej niti v Rokavskem prelivu, niti v severni Belgiji nikakega uporabnega pristanišča. Tudi Anversa, v katerem nemške čete še vedno branijo razna oporišča, ne more uporabljati, ker drže obalo ob zapadnem Escautu, po katerem morajo pluti ladje v luko, še na obeh straneh nemške čete. Med Anversom in Toulom se nadaljuje sovražnikov pritisk.

Nemške čete so vplivale tudi na nasprotnikove operacije proti Burgundskim vratom. S protiudarci 11. oklopniške divizije se je odmikajočim nemškim četam posrečilo, da so pravočasno zgradile zaporne postojanke pred Burgundskimi vrati. Branilci obmejnih utrdb v francosko-italijanskih Alpah, ob malem Sv. Bernardu, ob Mont Cenisu in Mont Genevru, so dokazali, da spadajo k onim vojakom, ki jih hude preizkušnje narede le za še bolj fanatične borce.

Berlin, 9. sept. V sredo je bilo težišče bojev na zapadnem bojišču v severni in srednji Belgiji, ob srednji Meusi in v južnih Argonih. Nadaljnji siloviti sovražnikovi napadi so bili naperjeni na področje Calaisa, proti Le Havru in Brestu ter proti francosko-italijanskim Alpam.

Ob Rokavskem prelivu so napadli britanski, kanadski in poljski oddelki v smeri proti severu. Od jugovzhoda proti Boulognu izvedeni napadi so se zrušili ob protisunkih, pri katerih so težke obalne baterije vojne mornarice često razbile sovražnikove oklopniške zagozde in pripravljene napadalne sile. Na odseku ob Lysi se je posrečil nasprotniku, ki je operiral zopet skupno s terorističnimi tolpami, majhen vdor, ki pa ga je veljal po lastnem priznanju zelo težke izgube. Ob izlivu Escauta so podali nemški oklopniki močan dokaz svoje nezlomljene bojne moči. Britanci so tu tik severno od Anversa z oklopniki prekoračili v Escaut izlivajoči se Albertov preliv. Po siloviti topniški pripravi so navalile nemške čete na mestece Merxem ter so na ta način odstranile sovražnikovo predmostje. Uničile ali zaplenile so številne sovražnikove oklopnike, preostalo britansko skupino pa so ujele. S področja pri Louvainu so zabili Britanci izvidniške oddelke proti Geeti, vendar spričo žilavega odpora nemških čet niso mogli naglo napredovati.

Američani so prodirali ob severnem bregu Sandre proti Namuru. Tu in severnozapadno od mesta so se ves dan vršili hudi boji. Ob Meusi je sovražnik med Namurom in Sedanom po dovozu močnih sil obnovil v zaščiti topniškega ognja svoje poizkuse, da bi prekoračil reko v smeri proti severu. Nemci so takoj napadli sovražnikove sile, ki so prišle preko reke. Ponekod so jih vrgli nazaj, drugod pa so protiukrepi še v teku. Enako kot ob Meusi so ojačili Američani svoj pritisk tudi ob Moselli. Ob obeh straneh Ponta-a-Moussona so se ves dan menjavali poizkusi za prekoračenje reke, sunki in protinapadi, ne da bi dosegel nasprotnik kake uspehe. Tu in v srednjem belgijskem področju leže trenutno težišča bitke na zapadu.

Po vključitvi nemških oddelkov, ki so se borili v južni in južnozapadni Franciji, v obrambni pas med Saono in Meuso, so izvršili za njimi pritiskajoči Angloameričani pomemben obrat. Namesto da bi udarili, kot dosedaj, proti severu, so se obrnili v srednjem francoskem Juri v splošni smeri proti Burgundskim vratom.

Istočasno je ojačil sovražnik svoj pritisk tudi v francosko-italijanskem obmejnem področju vzdolž cest, ki vodijo preko prelazov. Ob Malem sv. Bernardu, v Juri ter v Alpah se boji za oporišča in zaporne postojanke še nadaljujejo.

Za hrbtom sovražnikovega bojišča se posadki Le Havra in Bresta še nadalje uspešno upirata. Nekaj sto bombnikov je obe mesti večkrat napadlo. Brest sam je preživel 16 letalskih napadov. Dveurno bombardiranje Le Havra je napravilo v stanovanjskih predelih, zlasti pa v notranjem mestu, težka razdejanja. Zaradi porušenih hiš, zadetkov v polno in požarov ima francosko prebivalstvo v mestu izredno težke izgube. Nemški poveljnik je hotel preprečiti katastrofo in je predlagal evakuacijo civilistov, a predlog ni bil sprejet. Odgovornost za tisoče mrtvih in ranjenih francoskih mož, žena in otrok pripade s tem z vso težo na sovražnika, čigar uničevalna volja se je tu zopet znesla nad civilisti, ki se ne morejo braniti. Težki letalski napadi na nadaljevanje obrambe Le Havra in Bresta niso imeli nikakega uspeha.

Boji v Italiji

Berlin, 9. septembra. Severno in vzhodno od Florence so izvršile britanske izvidniške edinice na več mestih sunke proti nemškim gorskim postojankam. Njihovi napadi so se zrušili povsod še pred glavno nemško bojno črto. Na jadranskem odseku so Britanci nadaljevali s svojimi močnimi oklopniškimi napadi na dosedanjih težiščih. Razen vdora v višinah severnozapadno od Saludecia, ki so ga očistili s protinapadom, so Nemci z velikimi izgubami za Angleže in Kanadce odbili vse napade. Nemško topništvo je obstreljevalo zbirališča sovražnikovih oklopnikov na jadranski obali. Pri nemških protisunkih je bilo ujetih preko 100 Angležev.

Pod angleškim pritiskom

Ženeva, 7. sept. Iz poročila bagdadskega časopisa »En-Nida«, ki objavlja izjavo iraškega ministrskega predsednika Pašadžija o njegovem odstopu in o novi sestavi vlade, je razvidno, kako zelo je Pašadži odvisen od Angležev. V tej izjavi namreč pravi: Po svojem povratku s potovanja po Siriji in Libanonu sem moral ugotoviti, da je vladalo med člani ministrskega sveta nezadovoljstvo in nesoglasje. Vsled tega sem podal ostavko. Ko mi je poveril regent sestavo nove vlade, sem pozval v vlado ljudi, s katerimi bo mogoče harmonično sodelovanje.

Ministrski predsednik je nadalje omenil, da je vlada prepovedala časopisom objavljati komentarje o palestinskem vprašanju, ker bi naj bil ta problem že rešen.

Odločni nemški protiukrepi

Mousson in srednje belgijsko področje težišče bitke na zapadu — Angloameričani potisnjeni proti Burgundskim vratom — Nadaljnji uspešni odpor Bresta in Le Havrea

Berlin, 9. sept. Na zapadnem bojišču so bili v četrtek v ospredju boji na srednjebelgijskem področju in na lotrinškem obmejnem ozemlju. Močni oddelki prve kanadske in druge britanske armade so pritisnili severno od Lysa proti obali Kljub občutnim izgubam pa je sovražnik malo napredoval le v smeri proti Calaisu. Dalje proti vzhodu, kjer so nemške čete zasedle višine, segajoče skoraj do Genta, so se izjalovili vsi mestoma siloviti napadi.

V Gentu samem so onemogočile nemške čete sovražnikovo nakano, da bi si pridobil prehode preko reke Lys. Glavni pritisk sovražnikovih armad v severni Belgiji pa je bil med Albertovim prekopom in Sambro. Večkrat je napadel sovražnik s silami različne jakosti na področju Albertovega prekopa proti severu in severovzhodu ter se je poizkušal istočasno, potem ko je obšel žilavo se braneča oporišča pri Namurju, razviti proti vzhodu. Pri teh sunkih so se razvili številni težki boji in ogorčeni protinapadi, v katerih so nemške čete razbile novo majhno sovražnikovo predmostje severno od Anverse ter zaustavile ob Maasi prodrlega sovražnika. Ob srednji Maasi so severnovzhodno od Sedana hudi boji proti krajevno vdrlim sovražnikovim oklopniškim ostem.

Drugo težišče je bilo na lotrinškem obmejnem ozemlju. Američani so izvedli številne napade predvsem zapadno od Metza, ki so jih pa Nemci odbili. Iz nemško-francoske vojne znano mestece Gravelotte je sovražnik začasno obkolil. Energični protinapadi so razbili obroč ter rešili branilce, ki so več ur odločno kljubovali vsem osredotočenim napadom. Dalje južno so se zlomili pri Pont-a-Moussonu številni napadi Američanov, izvedeni v jakosti polka, ob žilavem odporu nemških čet. Iz Toula proti vzhodu prodrli sovražnikovi oklopniški ogledniki so se morali umakniti po ogorčenih protiudarcih.

Napram ogorčeni borbi med Maaso in reko Moselo so stopili v ozadje boji v dolini reke Saone in v francoski Juri. Tukaj je pritisnil sovražnik proti nemškemu zapornemu področju, pred Burgundskimi vrati. Razen nepomembnega krajevnega vdora so se izjalovili vsi napadi in poizkusi, da bi sovražne čete prešle reko Doubs na področju pri Besanconu. Sunki francoskih teroristov proti nemškim zaščitnicam v dolini Saone so bili odbiti. Na francosko-italijanskem obmejnem ozemlju skuša sedma severnoameriška armada po izjalovitvi napadov v dolini Rhone zasesti utrjene obmejne postojanke, ki so vse na višinskih prehodih.

„Pripravljen biti, to je vse!“

Berlin, 5. sept. Štabni vodja Helmut Sündermann piše v listu »Der Angriff« pod naslovom »Pripravljen biti, to je vse!« med drugim naslednje:

Sovražniki, ki so se od vzhoda in zapada v dveletni ofenzivi prebili do nemškega življenjskega območja, so jasno povedali, da nočejo zadeti in uničiti le Nemčije, marveč tudi nemški narod. Nemška država naj izgine z zemljevida in ljudje nemške krvi naj bi se razdelili kot delovni sužnji po vsej zemeljski krogli. S svobodo naj bi jim bila odvzeta tudi duhovna moč in v rudnikih Sibirije, v puščavah Afrike, Avstralije in Alaske naj bi jim zlomili telesno moč. Z narodno smrtjo v sužnosti hočejo, da bi se končala 30letna vojna proti nemškemu narodu. Ni nobenega Nemca, ki ga ne bi ta grožnja sovražnikov osebno zadela. L. 1918. nas je sovražnik prevaral z dozdevnimi mirovnimi pogajanji, katerim je sledil versajski diktat, tokrat pa zahteva povsem odkrito kapitulacijo, s katero misli, da bo dosegel dokončno narodno uničenje in iztrebljenje nemškega naroda. To je boj za obstoj, v katerem gre za svobodo in življenje vseh in v katerem ni nobenega položaja in tudi nobene zemljepisne točke, na kateri bi lahko enostransko prenehali ta boj. Kjer gre za vse, bo tudi vsak vse tvegal. V Vzhodni Prusiji in na ostalih nemških obmejnih ozemljih so se že pokazale oblike in posledice nemške totalne mobilizacije, ki nosijo pečat skrajne pripravljenosti ogrožene ljudske skupnosti. Tam velja beseda: »Rajši umreti kakor umakniti se!« Sovražnik naj ve, da bo vsak Nemec izpremenil v dejanje še mnogo trše besede, če bo kjer koli stopila boljševiška ali severnoameriška noga na naše ozemlje. Vojna armad, divizij in polkov, čije junaški boj nam je pet let prihranil najtežje preizkušnje, bo dobila povsem novo lice, kadar koli in kjer koli se bo združila črta vojaškega bojišča z bojiščem gorečih src in trdih pesti ustvarjajoče domovine. Mi nočemo zmagati, da bi iztrebili britanski narod ali da bi zavojevali Ameriko, mi moramo zmagati, da bomo lahko kot narod in kot posamezniki živeli dalje svobodno. To zmago bomo izbojevali bodisi z običajnimi sredstvi vojaške strategije in taktike, bodisi s pozivom vsakega Nemca, ki mu je postal boj za svobodo najvišji življenjski zakon. S takimi mislimi gleda danes nemški narod na boj pred svojimi mejami. Nemški narod sicer ve, da meje še niso neposredno ogrožene, in doživlja odločen odpor nemške vojske, ki se bori vedno bolj zagrizeno, čim bliže se pomika bojišče domovini, toda mi se hočemo oborožiti ter slediti klicu, kjer koli in kdaj koli bo treba, kajti: »Pripravljen biti, to je vse!«

Bolgarija prekinila odnose z Nemčijo

Berlin, 7. sept. Bolgarska vlada je v upanju, da bo dosegla ugodnejše mirovne pogoje pri Angležih in Američanih in napravila uslugo Sovjetski zvezi, prekinila odnose z Nemčijo.

Značilno je, da se je med sejo vlade, ki je sprejela ta sklep, pojavil sovjetski odpravnik poslov, da bi izročil bolgarskemu ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru vojno napoved Sovjetske zveze, na katero je nato bolgarska vlada, kakor znano, odgovorila z brezuspešno prošnjo za premirje.

*

Sovjetsko nasilstvo nad Bolgarijo, ki je po soglasnih izjavah Londona in Washingtona naletelo na popolno odobravanje Anglije in Amerike, je šolski primer za metode, s katerimi skuša Moskva uresničiti svoje namere proti Evropi. Sovjetske ukrepe so v Kremlju že dolgo pripravljali in jih ni mogoče izpremeniti. Noben narod, ki so si ga boljševiški oblastniki izbrali za svojo žrtev, se ne more ubraniti usodi, razen, ako ni odločen, da z orožjem brani svojo svobodo in čast. Kdor računa na moskovsko milost in popustljivost, kdor se igra z mislijo o sporazumu s Sovjetsko zvezo ali upa, da jo bo s svojo spravljivostjo pridobil, se povsem zanesljivo izroča boljševiškemu pohlepu in bo svojo nevarno zmoto plačal z življenjem. Kjer zagrabi Moskva, tamkaj ne izpusti več svojih žrtev in jih tako dolgo gnjavi, dokler ne obleže na tleh popolnoma nezavestne kot plen, ki se ne more upirati. Nobena vlada ne more izpolniti moskovskih zahtev in zato tudi ne more z nobenim klečeplazenjem pred Kremljem zaščititi svojega naroda. Nobena država, ki se podredi Moskvi, tudi ne more upati v najmanjšo pomoč Anglije in Zedinjenih držav, kajti noben izmed teh dveh moskovskih zaveznikov ne bo ničesar storil proti njim, ne glede na to, da niso pripravljeni migniti niti s prstom, da bi rešili kako boljševiško žrtev. Zato so tudi vsi poizkusi bolgarske vlade, n. pr. da bi s prekinitvijo odnosov z Nemčijo dosegla kake koristi, že v naprej obsojeni na izjalovljenje.

Proti brutalni sovjetski politiki je mogoče le eno samo sredstvo: brezpogojen boj z uporabo poslednjih sil. Kdor meni, da bo šel lahko po kaki drugi poti, bo kmalu spoznal, da koraka v pogubo, iz katere ni rešitve, kajti zgodovina in usoda narodov učita, da zaigra oni, ki se sam uda, prav vse.

Klasičen primer moskovske nasilne politike

Berlin, 6. sept. Vojna napoved Moskve Bolgariji kot odgovor na zbliževalne poizkuse bolgarske vlade Muravjeva je klasičen primer za brutalno nasilniško sovjetsko politiko, ki se tudi s ponižanjem tujih priložnostnih politikov ne da odvrniti od svoje poti. Primer Bolgarije bo tudi poučil svet, da ne more biti nobenega sporazuma z boljševiki. Noben narod in nobena država ne more upati na milo postopanje s strani Moskve, karkoli bi ji tudi nameravali nuditi, kajti sovjetska politika stremi za brezobzirnim odstranjenjem narodov in za vključitev njihovih ozemelj v zvezo sovjetskih republik. Pri tem krši ta politika vsako pravo in ne spoštuje nobenih človeških obzirov. Boljševiški uničevalni politiki se ne izogne nobena država, ki se izroči Sovjetski zvezi. Moskva ne prizna nobenih pogojev in ne dela nobenih izjem.

Sovjetski napad na Bolgarijo je bil že od začetka moskovska namera. V zvezi s tem je treba omeniti obisk sovjetskega zunanjega ministra Molotova v Berlinu v jeseni l. 1940, ko se je razgovarjal s Führerjem tudi o moskovskem zadržanju napram državam južnovzhodne Evrope. Kakor je jasno razvidno iz Führerjevega poziva na nemški narod z dne 22. junija l. 1941, je takrat Molotov postavil vprašanje, ali je Nemčija pripravljena pristati na to, da da Sovjetska zveza Bolgariji jamstvo in pošlje v ta namen sovjetske čete v Bolgarijo. S tem, da se je Bolgarija po pričetku nemško-sovjetskega spora postavila v varstvo Nemčije, se je odtegnil bolgarski narod boljševiški nasilni politiki. Sedaj, ko smatra Bolgarija, da se lahko odreče nemški zaščiti, uresničuje Moskva svoje načrte. Istočasno z vojno napovedjo so vkorakale na bolgarsko ozemlje sovjetske čete. S tem se je Moskva tudi močno približala svojemu cilju, namreč posesti Dardanel.

Ni treba še posebej omeniti, da so v Londonu povsem sporazumni s to nasilno politiko Kremlja. To potrjuje komentar Reuterjevega dopisnika Rendella Neslea o sovjetski vojni napovedi Bolgariji, ki imenuje moskovsko nasilno postopanje napram bolgarskemu narodu kot korak realistične politike.

Istočasno sporočajo z jasno škodoželjnostjo, da je s temi sovjetskimi ukrepi »podpisana smrtna obsodba Muravjeve vlade« in da se bo morala sestaviti v Sofiji vlada, v kateri bodo zastopani tudi komunisti. Reuter se je s tem pokazal kot najboljši boljševiški komentator, kakršnega si je želela Moskva. V istem smislu pišejo londonski listi, ki poudarjajo, da je Anglija sporazumna z moskovskim načinom postopanja z Bolgari.

Moskva zahteva kapitulacijo Bolgarije

Solun, 9. sept. Ankarski radio objavlja besedilo sovjetske vojne napovedi Bolgariji ter pripominja, da so bili vzrok za vojno napoved splošen političen položaj in samovolja bolgarskega min. predsednika Muravijeva, ki je hotel ohraniti »bolgarsko nevtralnost«. Britanska sredozemska radijska postaja je poročala o boljševiški realni politiki, ki bo »pripomogla Bolgariji do sreče«. Bolgarija mora brezpogojno kapitulirati ter vrniti zasedena ozemlja.

Pod pritiskom zaveznikov

Sofija, 9. sept. Bulga javlja, da je sklenila bolgarska vlada prekiniti diplomatske odnošaje s socialno fašistično republiko Italijo ter s Hrvaško in Slovaško. Ta sklep so uradno sporočili zastopnikom teh dežel v Sofiji.

Preplah v Sofiji

Bern, 9. sept. Stockholmski dopisnik lista »Basler Nachrichten« pravi, da kažejo redke in kratke izjave z bolgarske strani, da je nastopilo zaradi dogodkov v zadnjih dneh v Bolgariji veliko zaprepaščenje. Šele pred nekaj dnevi sestavljena Muravjev-Mušanovljeva vlada je upala na boljši sprejem prav v Moskvi. Njena izprememba bo brez krize za regrentski svet zelo težka.

Dr. Dietrich o usodi Bolgarije

Berlin, 9. sept. Državni tiskovni šef dr. Dietrich je dovolil nekemu v Berlinu delujočemu madžarskemu novinarju intervju o najnovejšem razvoju na jugovzhodu. Državni tiskovni šef je v svojih izjavah poudaril: »Za nas ni bila sovjetska vojna napoved Bolgariji nikako presenečenje. Ta ‚vojna napoved' je nadaljevanje onih brutalnih nasilnih dejanj, ki jih izvaja Sovjetska zveza napram vsakomur, ki je dovolj slab, da se ne more z orožjem v roki upreti temu morilskemu sistemu. Le kdor se na ta način ob nemški strani upira boljševizmu in njegovemu navalu, se bo lahko obdržal kot evropski narod. Kdor pa odloži meč in verjame boljševiškim obljubam, je za vedno izgubljen.«

V soglasju z Anglijo

Stockholm, 9. sept. Že prvi londonski komentarji o sovjetski vojni napovedi Bolgariji jasno kažejo, da ima Moskva tudi pri tem poslednjem nasilnem dejanju polno angleško soglasje.

Anglosaški cinizem

Stockholm, 8. sept. Britanska poročevalska služba govori v zvezi s sovjetsko vojno napovedjo Bolgariji v cinični obliki o boljševiški realni politiki, »ki bo pomagala Bolgariji k sreči«. Bolgarija mora brezpogojno kapitulirati.

Ankarski radio javlja iz Kaira, da čaka tamkaj bolgarska mirovna komisija še vedno brez dela na povelja svoje vlade. Razen tega sestavlja bolgarski ministrski predsednik novo mirovno poslanstvo, mirovni pogoji pa se bodo spremenili, ker jih bodo sedaj izdelali v Moskvi.

Stockholm, 8. sept. Londonski dopisnik Angležem naklonjenega »Goetborškega trgovskega in mornarskega lista« javlja, da je sovjetska vojna napoved Bolgariji popolnoma spremenila okoliščine za bolgarske poizkuse glede sklenitve miru z zavezniki. V Londonu so mnenja, da je treba sedaj prekiniti mirovna pogajanja v Kairu, ki so bila zgolj slepilo. SSSR bo imela, čim bo Bolgarija izpolnila sovjetske pogoje, dovolj vpliva na nadaljevanje mirovnih pogajanj. Zato je možno, da bodo po nalogu zaveznikov dokončali mirovna pogajanja z Bolgarijo sovjetski zastopniki.

Gospodarska podreditev Italije zaveznikom

Milan, 9. sept. . V zasedeno južno Italijo je prispelo anglo-ameriško odposlanstvo gopodarskih združenj. V radijskem nagovoru je izjavil predsednik odposlanstva, da se mora politično-gospodarski sistem v Italiji podrediti splošnemu zavezniškemu gospodarskemu programu. Italijanski narod se naj odpove lastni industriji in pride na ta način v popolno odvisnost od angloameriškega kapitalizma. Anglija in Amerika smatrata Italijo za izbrano tržišče za anglo-ameriško industrijo, zaradi česar mora Italija dokončno opustiti gospodarsko neodvisnost od inozemstva, ki jo je ustvaril fašizem.

Izjava anglosaškega predsednika gospodarskih organizacij pa dokazuje, s kakimi sredstvi si hočejo ameriški in angleški kapitalisti zagotoviti popolno gospodarsko oblast v Italiji.

Zaplemba imovine upornikov

Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani od 9. sept. 1944 objavlja odločbo o zaplembi imovine upornikov Majerja Valerija, poštnega uradnika in Majerja Borisa, dipl. filozofa, nazadnje stanujoča v Ljubljani, Klunova ul. št. 16.

Ali ste že poiskali predmete, ki jih boste prispevali k oblačilni zbirki Socialne pomoči?

Kako je izdal kralj Mihael svoj narod

Zarota s komunisti — Razkritja švedskih listov

Stockholm, 6. sept. »Svenska Dagbladet« objavlja poročilo svojega moskovskega dopisnika o izdajstvu rumunskega kralja Mihaela, ki je bila že dolgo nameravano. To poročilo se opira na izvajanja novega komunističnega pravosodnega ministra Patrascanuja, ki se mudi sedaj v Moskvi kot vodja rumunske mirovne delegacije.

Po tem poročilu se je Mihael že ob koncu l. 1942 odločil, da vrže Antonesca. V aprilu tega leta je nato iskal izdajalski kralj stik s komunistično stranko Rumunije. Patrascanu, ki pripada komunistični stranki že dolgih 20 let, ki je bil šestkrat v zaporu in preživel dobo od leta 1941-43 v koncentracijskem taborišču ali v domačem zaporu, se je l. 1944 posrečilo priti v Bukarešto, kjer se je tajno zadrževal. Tajno je vodil pogajanja z Mihaelom in mu zagotavljal, da bo dobil podporo komunistične stranke, če bo vrgel Antonesca in napadel Nemčijo. Ob koncu maja je bil nato uradni razgovor komunistov s kraljem in njegovimi pomagači, v katerem so razpravljali o odstranitvi Antonesca. Dne 20. junija so podpisali dogovor in še istega meseca so obvestili zaveznike v Kairu o pripravah za odstranitev Antonesca ter jim istočasno sporočili, da bi se naj izvršil prevrat 26. avgusta. Tega dne bi naj namreč kralj sprejel Antonesca, ki pa je prekrižal načrte, ker je tri dni prej obiskal kralja. Kralj je ukazal Antonescu, naj sklene premirje ali odstopi, Antonescu pa se je branil. Nato so ga takoj aretirali in razorožili njegovo telesno stražo. Razen tega so zaprli pravosodnega ministra, vojnega ministra, bukareštanskega guvernerja in policijskega šefa. Naslednjega dne je napovedala Rumunija Nemčiji vojno.

Stockholm, 8. sept. Dočim čaka odposlanstvo izdajalskega kralja Mihaela in njegove dvorne klike v Moskvi na sporočitev mirovnih pogojev, narašča obup rumunskega prebivalstva in se veča gospodarska zmeda.

Angleški poročevalci v Bukarešti prikazujejo potrtost, ki se vedno bolj razširja med rumunskim narodom. Razočaranje zaradi zavlačevanja premirja je veliko, javlja londonski dopisnik »Chicago Tribune«. Narod dolži Mihaelovo vlado, da je napravila prevrat, ne da bi si pridobila angloameriško varstvo, pripominja bukareštanski dopisnik londonskega »Daily Telegrapha«, ki pravi, da kažeta splošno zmedo zaplenitev rumunske mornarice in internacija vseh častnikov in mornarjev v Konstanci. — »Gospodarski, politični in vojaški problemi, ki jih bo morala rešiti rumunska vlada, so naravnost nerešljivi,« pravi poročilo »Daily Expressa«. List je mnenja, da je sedanja vlada sploh le prehodna vlada, ki se bo morala kmalu umakniti radikalnejšim, predvsem komunističnim krogom. Tudi finančni položaj je katastrofalen. Sovjetski vojaki zamenjujejo na cestah rubelj, ki je veljal prej 25 lejev, za 70 lejev. Cene naraščajo v nedogled.

Izven rumunske prestolnice vlada zmeda, pravi bukareštanski dopisnik »Daily Telegrapha«, ki pripoveduje o nekem francoskem diplomatu, kako je hotel z avtomobilom odpeljati svojo ženo iz nekega kakih 100 km od Bukarešte oddaljenega kraja, pa se je po več dneh vrnil peš, ker so mu boljševiške tolpe uropale avtomobil.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 8. sept. Na vzhodnem bojišču so osredotočili boljševiki svoje napade znova na spodnji Narev, da bi razširili predmostji pri Rozanu in Seroku. Razvili so se težki oklopniški dvoboji, ki so jih nemški napadalni topovi in tigri odločili v nemško korist. Nemškim četam je uspelo, da so vrgle sovražnika v glavnem na njegove izhodiščne postojanke, le preko razvalin Ostrolenke so se razširili boji naprej.

Nemške čete močno drže tu skaloviti breg severno od mesta. Brezuspešni prebijalni poskusi boljševikov med Narevom in Bugom so tako zaposlili sovražnikove sile, da svojih napadov tik severno od Varšave tudi v sredo ni mogel ponoviti. V Varšavi sami je imelo nemško očiščevanje nadalje bistven uspeh. Ves predel ob Visli je očiščen komunističnih tolp. Ujetniki in begunci se v velikih sprevodih pomikajo iz mesta.

Na vsem ostalem bojišču med Karpati in Finskim zalivom deloma oživeli boji niso zavzeli večjega obsega.

Na rumunsko-madžarskem obmejnem ozemlju je bilo težišče bojev še nadalje v južni Sedmograški. Madžarske čete so tu pričele napad proti boljševiško-rumunskim oddelkom, ki so skušali z juga vdreti v Sedmograško. V svoji akciji so vrgle sovražnika na široki črti nazaj. Pri tem so pomembno razbile številne sovražnikove sile. Ramo ob rami boreči se nemški in madžarski oddelki so pri Brašovu odbili sovražnikove napade. Ob vzhodnem robu madžarske Sedmograške so razbili močne, a brezuspešne sovjetske napade na cestah, ki vodijo preko karpatskih prelazov. Nemški protinapadi so napredovali.

Finski narod pred negotovo bodočnostjo

Stockholm, 6. sept. V poročilih iz Helsinkov piše dopisnik »United Pressa«, da finski narod ne zakriva svojih skrbi o negotovi bodočnosti. Čeprav so se boji sedaj ustavili, bo ostala finska vojska mobilizirana, ter ne smatrajo, da bi bila večja demobilizacija v bližnji bodočnosti verjetna.

Tudi v torek so posvetili stockholmski jutranjiki svoje uvodnike finskemu vprašanju, predvsem pa bližnjim pogajanjem z Moskvo. »Svenska Dagbladet« ugotavlja, da finska bodočnost še nikakor ni zagotovljena in da je treba tako politično kakor psihološko pričakovati še najhujše stvari.

Stockholm, 6. sept. Po poročilu iz Helsinkov, ki ga prinaša »Svenska Dagbladet«, poudarjajo finski listi negotovost glede sovjetskih pogojev in težave, ki jih je treba še pričakovati.

Po vesti TT-ja iz Helsinkov so v teku že nekaj dni obsežni ukrepi za odstranitev finskega prebivalstva iz Karelije.

Stockholm, 6. sept. Dopisnik švedske poročevalske agencije v Helsinkih javlja, da bo vodil finsko delegacijo v Moskvo finski ministrski predsednik Hackzell. Poleg tega ji bosta pripadala brat finskega zunanjega ministra general Oskar Enckell in šef generalnega štaba general Heinrichs. Računajo, da bo to odposlanstvo v četrtek z vlakom zapustilo Viipuri.

Stockholm, 6. sept. Sovjetska poročevalska služba javlja, da je izjavil na tiskovni konferenci v torek zvečer zunanji komisar Molotov, da se razgovori med Sovjetsko zvezo in Finsko še niso pričeli, da pa pričakujejo v kratkem prihod finske delegacije. Sovjetska vlada je finskemu odposlanstvu dovolila potovanje v Moskvo.

Finska delegacija na poti v Moskvo

Stockholm, 8. sept. Vlak s finskimi odposlanci za sklenitev premirja je zapustil včeraj zvečer ob 23.30 uri kolodvor v Helsinkih, javlja »Stockholm Tidningen«. Na postaji se je zbralo le malo ljudi. Finski min. predsednik Hackzell je izjavil, da bo potovala delegacija z železnico skoraj do Viipurija. Od tam naprej do bojišča bo uporabila finske avtomobile. Preko bojišča bo pa morala peš. Po vesteh »Dagens Nyheterja« bodo boljševiki finsko delegacijo z avtomobili prepeljali v Leningrad, od koder bo z letalom odletela v Moskvo.

Finska mora pričakovati trd mir

Stockholm, 8. sept. Komentator londonske poročevalske službe Aleksander Werth se je bavil s finskimi vprašanji. Ugotovil je, da predstavlja Finska za Sovjetsko zvezo poseben problem. Čeprav je Finska prekinila odnose z Nemčijo, se napram Nemčiji še vedno opravičuje. Treba je pomisliti, da je Finska prostovoljno sodelovala z Nemčijo. Finci še celo sedaj simpatizirajo z narodnimi socialisti in zato naj se ne čudijo, ako bodo sedanji pogoji neugodnejši, kakor so bili pogoji v marcu. Verjetno se bodo tudi vojni izdatki v iznosu 600 milijonov funtov, na katere so hoteli Finsko najprej obsoditi, pomembno zvišali.

Stockholm, 8. sept. Švedski list »Helsingborgs Dagblat« se bavi s položajem Finske in piše:

»Švedi imamo dovolj vzrokov, da gledamo na bodoče dogodke tudi z našega lastnega stališča. Finski bodo nedvomno naložili grozne reparacije, ki bodo gotovo presegle njeno plačilno sposobnost, ako bi hotela istočasno še naprej obstojati.«

Stockholm, 8. sept. Naraščajoči beg finskih državljanov in finskih vojakov na Švedsko povzroča finskim političnim krogom velike skrbi. Vodstvo švedske ljudske stranke v finski pokrajini Costerbotten, v kateri živijo pretežno finski Švedi, svari pred paniko, ki na Finskem vedno bolj narašča. Izdalo je tudi poziv, v katerem pravi, naj s skupnimi močmi storijo vse da olajšajo položaj. Če jih bo prevzela brezsmiselna panika bo stvar le še mnogo hujša.

Finski grozi lakota

Madrid, 7. sept. Finsko prebivalstvo je sprejelo ustavitev sovražnosti s Sovjetsko zvezo brez veselja in brez vzklikov, javlja dopisnik lista »Ya« iz Stockholma. Moskovske namere z Finsko so še povsem nejasne. S skrbjo so ugotovili v Helsinkih, da v bodoče ni pričakovati nobenih pošiljk življenjskih potrebščin iz Nemčije, kar pomeni za finsko prebivalstvo pričetek lakote. Švedska ne more pomagati, ker je sama odvisna od uvoza življenjskih potrebščin, ta je pa zopet odvisen od zavezniških navycertov.

Strah zbujajoč prepad na severu

Oslo, 5. sept. Norveški kmetski list »Nationen« navaja članek, ki ga je napisal 13. marca l. 1940 ob priliki prvega sovjetskega mirovnega diktata Finski, ter piše med ostalim: »Nobena izmed severnih dežel ni doživela težjih usodnih ur kakor Finska. Smo nad prepadom strah zbujajočih možnosti in nihče ne more reči, ali bomo dosegli obalo.«

»Od takrat so pretekla štiri leta in prepad se nam je močno približal,« nadaljuje list ter pripominja, da boljševiška nevarnost vedno bolj ograža ves sever. Ne moremo mirno mimo tega, da bo Finska po vsej verjetnosti popolnoma boljševizirana, s čimer bi izgubil finski narod svojo svobodo in samostojnost. Pojavile bi se rdeče zastave, stisnjene pesti in vlada Kuusinena, mogoče pod predsedstvom Kuusinena samega in boljševizem bo mislil na uresničitev svojih starih načrtov na skandinavskem prostoru, kar da misliti tudi Švedski in Norveški.

Bombe na Nanking

Nanking, 9. sept. Nanking je doživel v nedeljo ponoči svoj prvi resnejši letalski napad, ko so sovražnikova letala kaki dve uri krožila nad mestom in ga bombardirala. Protiletalsko topništvo in lovci so napadli sovražnikova letala.

Čungkinške izgube

Šanghaj, 9. sept. Čungkinško vrhovno poveljstvo je objavilo podatke o izgubah čungkinških čet do vključno preteklega junija. Izgube znašajo 2,810.220 mrtvih in ranjenih.

Koiso za samostojno Nizozemsko Indijo

Tokio, 9. sept. V soglasju z obema zbornicama je napovedal ministrski predsednik Koiso v četrtek popoldne, da namerava japonska vlada podeliti neodvisnost tudi prebivalstvu bivše nizozemske Indije.

Obvestila »Prevoda«

Prodaja mesa

Potrošniki prejmejo v ponedeljek, dne 11. t. m. 10 dkg govedine proti odvzemu odrezkov št. 1 in 4 Sept.« septembrske živilske nakaznice, izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Mesarji morajo biti v ponedeljek, dne 11. t. m. točno ob 9. uri na mestni klavnici zaradi dodelitve mesa.

Meso bodo prodajali v ponedeljek popoldne ob 15. do 19. ure.

Bonboni

na odrezek 20 a b se dobijo tudi pri Bon Bon, Miklošičeva 30.

Opozorilo pridelovalcem oljnatih semen

Pokrajinski prehranjevalni zavod opozarja vse pridelovalce oljnatih semen, da so vsa oljnata semena pod zaporo. **Najstrožje je prepovedano ta semena prodajati ali oddajati komur koli, razen Prevodu.** V nekaj dneh prejmejo pridelovalci pozive za oddajo oljnatih semen Prevodu, za kar dobijo kot nagrado jedilno olje.

Gospodarstvo

Cene vinu pri proizvajalcu

Na podstavi čl. 1 naredbe proti navijanju cen je pokrajinska uprava 1. marca 1944 (Sl. list št. 63/22 iz 1944) uradno določila sledeče najvišje cene za vino: 1) domača navadna nesortna vina (cviček, črnina) 3 lire za hektolitrsko stopnjo alkohola; 2) domača sortna vina 3.50 lire za hl. stopnjo, franko klet prodajalca-producenta, brez trošarine. Vsako neposredno ali posredno zvišanje cen je prepovedano. Kršitelji se kaznujejo po zakonskih predpisih.

Uvedba hlevskega lista za govejo živino

Na osnovi pooblastila vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje« z dne 7. julija t. l. in v zvezi z naredbo o prijavi živine z dne 22. julija t. l. je predsednik pokrajinske uprave div. general Rupnik izdal naredbo o uvedbi hlevskega lista za govejo živino. Ta naredba je objavljena v »Službenem listu« 9. t. m. in je s tem dnem stopila v veljavo.

Vsak lastnik, oziroma upravitelj hleva za govejo živino je dolžan najkasneje do **15. t. m. uvesti hlivski list** za svojo lastno in tujo govejo živino, stalno vhlevljeno v hlevu. Predpisani obrazec hlevskega lista (ki je prav tako objavljen v »Službenem listu«) se dobi pri pristojnem občinskem uradu. Ta obrazec je sestavni del naredbe in se morajo vanj sproti vpisovati zahtevani podatki.

Hlevski list je izpolniti po **stanju goveje živine z dne 30. julija t. l.**, vse spremembe v stanju po tem dnevu, pa se morajo sproti vpisovati, kakor to določa obrazec. Hlevski list mora uvesti tudi oni, ki je oziroma bo pričel rediti govejo živino šele po 30. juliju t. l. V tem primeru mora hlevski list izpolniti najkasneje v desetih dneh po pričetku reje.

Kršitve dolžnosti po tej naredbi in neresnične vpise v hlevski list kaznujejo občeupravna oblastva prve stopnje z denarno kaznijo do 5000 lir ali z zaporom do 30 dni. V hujših primerih se lahko izreče poleg denarne kazni tudi zapor in odredi zaplemba živine, ki ni vpisana v hlevski list.

Zapora prosa

Na osnovi naredbe o zapori vseh živil in krmil z dne 2. marca t. l. (Službeni list št. 41-16-1944) je Pokrajinski prehranjevalni zavod (Prevod) izdal naslednjo odredbo o zapori prosa:

1. Vse zaloge prosa, njegovi izdelki, kakor tudi njegove mešanice se stavijo pod zaporo na razpolago Prevodu v Ljubljani. Izvzete od zapore so količine pri pridelovalcu, ki so mu potrebne za setev in domačo porabo.

2. Količine, ki so stavljene pod zaporo, prevzame Prevod po uradno določenih cenah.

3. Prekrški te odredbe se kaznujejo po določilih § 3. naredbe o zapori vseh živil in krmil z dne 2. marca 1944.

4. Odredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu (9. t. m.).

GOSPODARSKE VESTI

= **Tudi Francija prehaja v gospodarsko odvisnost od Amerike.** Po dolgoletnih pogajanjih so bile ob koncu avgusta podpisane različne gospodarske in finančne pogodbe med Zedinjenimi državami in de Gaullovim odborom. Poročilo iz Stockholma pravi, da je general de Gaulle prispel v Pariz omrežen z zlatimi dolarskimi verigami. Gospodarske in finančne pogodbe, ki jih je francoskemu generalu vsilila angleška vlada, pomenijo, da bo moral de Gaulle plačati Severni Ameriki za »osvoboditev Francije« zelo visoko ceno. Za milijarde francoskih bankovcev, ki so bili tiskani v Ameriki in ki jih dajejo v promet invazijske čete, mora Francija prevzeti odgovornost. V Washingtonu sicer izjavljajo, da je pogodba za Francijo še zelo »ugodna«, ker je dobil de Gaulle za te franke dobropis v dolarjih. S temi v dobro vpisanimi dolarji pa ne bo mogel de Gaulle razpolagati, ker se bodo obračunali za vojne dobave na podlagi zakona o posoji in zakupu, in sicer za nazaj. Te dobave pa znatno presegajo dobropis. Prav tako bodo ostala v ameriških rokah francoska dobroimetja, ki so bila l. 1940 blokirana. Ta dobroimetja smatrajo Američani kot neke vrste zastavo. Vsa prizadevanja de Gaullea, da bi lahko s temi dobroimetji razpolagal, so se razbila na odporu Washingtona in Wallstreeta. Zato postaja Francija vedno večji dolžnik Zedinjenih držav, ki izkoriščajo priliko da spravijo Francijo v popolno odvisnost severnoameriškega gospodarstva in visokih financ. K temu pa pride še politična cena, o kateri molčijo vse pogodbe. Brez dogovora je de Gaulle odstopil Američanom dragocena oporišča v francoskem imperiju (Dakar, Madagaskar, Martinique in otoki v Pacifiku), ki jih Zedinjene države sicer ne bodo anektirale, pač pa so si zagotovile vojaško in gospodarsko kontrolo.

Zatemnitev od 20.30 do 5.30

Dolenjska v jesenskihbarvah

Počasi, komaj zaznavno se vtihotaplja v deželo jesen. Sadje je dozorelo, košnja pospravljena, vrtovi in njive so polni raznovrstnih pridelkov. Jesenska večerna meglica lahno plava čez dolenjske griče. Rahel vetrič nežno boža ta težko preizkušeni kraj slovenske zemlje. V hostah rumene listi v stoletnih krošnjah in pošumevajo v vetrovnih večerih. Gozd šumi, pripoveduje. Pripoveduje o nizkih, belih hišah in hišicah, pripoveduje o pridnem delu, o žuljavih rokah in o potu, ki je močil plodno in blagoslovljeno zemljo. Pripoveduje o vriskanju fantov v svetlih mesečnih nočeh in dekliškem smehu in petju, o rožah na oknih, o dejanju in nehanju naših ljudi...

Skrben očanec s pipo v ustih sedi pred čebelnjakom. Jesensko sonce mu greje hladno starčevsko kri. In kima, kima, glava se mu vse globlje poveša na prsi in pipa mu pade iz škrbastih ust. Lepe sanje sanja. Jože, prvorojenec, je gospod. Da, da, tam doli nekje na Kočevskem. Dolgo je že tega, kar je pel prvo mašo. Pepe, no, ta je fant od fare. Pri delu in jelu mu ni para. Micka gospodinji Jožetu in je vsako leto bolj zastavna, kakor se pač spodobi za zdravo slovensko dekle. Janez in Anička, dvojčka-benjaminčka, ta dva sta še neugnana kot mlada kozleta. Ure jima je pač treba večkrat naviti, ampak materi le pridno pomagata. Sadje je letos dobro prodal in z medom tudi imenitno kaže. Ej, ej, dobra je letos jesenska paša. Čebelica se mu prosto sprehaja po pleši, a on je ne čuti. Sanja dobre, prijetne sanje.

Polna luna se je dvignila in plava kot svetla, lesketajoča se krogla čez višnjevo nebo. Odzvonilo je Ave Marijo, utihnila je vas in se počasi pogreza v blagodejen sen. Le tu in tam zalaja privezan čuvaj, da odpodi dihurja ali lisico, ki se krade pod varstvom nočnih senc h kurniku. V noč se razlega pesem iz mladih fantovskih grl in tu in tam se na oknu med rožami pokaže rdečeličen obraz, nakar se hihitajoče umakne. Hvala Bogu, daleč je še do Pusta. Ta čas bo treba pripraviti še marsikaj, da dekle ne pride praznih rok k tuji hiši. Pesem zamre, a ne zamro želje, ne hrepenenje srca.

Šepeče si gozd, šepeče dobrava. Da, bilo je nekoč, bilo je življenje, mirno in prijetno kot pravljica, ki jo pripoveduje babica vnukom v dolgih, jesenskih večerih. Pastirčki so pekli krompir in koruzo, se petelinili in merili moč. Kaj zato, če od Gorjancev zaveje mrzla sapa, roke segreje vroč krompir, a noge vtakneš v topli kravjek in toplo je telesu in dobro pri duši.

Bilo je nekoč, kot so bile nekoč tudi pravljice.

*

Glasno in vznemirljivo zašumi izpod stoletnih krošenj. Nežna lirična godba se pretvarja v grozotno simfonijo smrti. Od svojčas vabljivih hiš in hišic štrle marsikod pod nebo le goli in ožgani stebri, pusta in osirotela zemlja zaman čaka pridnih rok. Zvenele so rože na oknih, zbledele na licih in umrle v srcu.

Stara ženica plane sredi noči iz sanj. »Jože, Tone,« zastoče in se grabi za srce. »Miruj, miruj,« jo miri roka njenega življenjskega druga. »Miruj! Njima je dobro. Saj pojdeva tudi midva za njima.« Ženska se vleže nazaj, toda spanja ni več. Tihotno tiktaka stara kmečka ura svoj neusmiljeni čas in koščene kroglice rožnega venca komaj slišno drse čez prste.

Spi mirno, tako ti pravim, ti stara, slovenska grča, ti mentor dolenjskih dijakov, ki si preromal vso dolenjsko stran in preiskal vse gorjanske steze in kotičke. Spi mirno, Janez Trdina, in se zahvali Stvarniku, da od tam ni povratka. Kajti v tvojih gozdovih ni več bajk, na tvojih poljih ni več rož in v goricah ni petja. Vidiš gomile? Tu ena, tam dve in več in več. Mnogo jih je, ne prešteješ jih. Naježili bi se ti lasje in brada. Potrt bi udaril z grčavo palico ob tla in z ranjeno in razrvano dušo odšel nazaj v svoj mir. — In kaj bi dejal ti, Josip Jurčič, naš lirični pripovednik, če bi videl svoje tako priljubljene in tolikokrat opevane dolenjske graščine v razsulu in pepelu. Koliko starih, dragocenih knjig in rokopisov, koliko nenadomestljivih in neprecenljivih zgodovinskih spominov je šlo v pogubo! Čujta, kako hrumi v dolenjskih hostah! Tod stokajo duše umrlih in nepokopanih, blodeč po zemlji, razrit od granatnih izstrelkov, in odmev njihovega ječanja se lovi v vejevju stoletnih dreves.

*

Prišel je popotnik čez Gorjance, s popotno palico v rokah in z nahrbtnikom na ramah. Bil je popotnik, ki je veroval, da bo ljubezen rešila svet pogube. Pot mu je prestregla lačna človeška postava. Popotnik je videl bedo na njegovem obrazu in glad v njegovih očeh. Odprl je nahrbtnik in ponudil neznancu jed. »Na, vzemi in jej, ker si lačen.«

»Kaj? Jed mi ponujaš? Kaj ne veš, da sem ti ubil brata in uničil domačijo!«

»Vem. Pa vidim, da si pomoči potreben, zato ne govori, temveč jej.«

Sestradanec je pohlepno zagrabil za ponujeno mu jed. V tem je od nekod pribrenčala krogla, ki je zgrešila svoj pravi cilj.

Popotnik se je zadet zgrudil na tla. Ko je dvignil svoje oči, je zaglodal nad seboj prijazno obličje, ki je govorilo:

»Pridi in opri se name.«

»Kaj? Oporo mi ponujaš? Kaj no veš, da sem te tolikokrat razžalil v svoji nespameti?«

»Vem, pa pusti to. Vidim, da si ubog in truden, zato pridi in opri se.«

*

Jesen je. Megle se vlačijo čez dolenjske griče. Ciklame cveto kot rdeče krvave lise ob vznožju dolenjskih gora in njih vonj se meša z vonjem nepokopanih trupel slovenskih fantov.

O, da bi kmalu minila jesen. Da bi se pomladila in na novo obrodila plodna dolenjska zemlja. Da bi vzklila nova pomlad v človeških srcih, pomlad novega življenja in napredka.

Naročite se na romane „Dobre knjige“

Stavbna in cestna dela v Ljubljani

Kakor prejšnja vojna leta tudi letos stavbna dela niso posebno obsežna. Potreba po novih stavbah je sicer velika, manjka pa potrebnega gradiva in delovnih sil. Posestniki odlagajo celo nujna popravila in čakajo boljših časov. Popolnoma pa stavbna delavnost le ni prenehala. V večini primerov gre za počasno dokončavanje poslopij, ki so jih zgradili že lansko leto in so minulo zimo prezimila v surovem stanju. Nekaj novih hišic, večinoma z manjšim številom stanovanj, je tako nastalo v vseh mestnih okrajih.

Ljubljanske ceste so ta leta ponekod hudo trpele in jih za silo rešuje skromno obnavljanje površine. Izpostavljene so bile zlasti ceste, po katerih je šel medkrajevni promet, in ceste, ki niso bile utrjene. Sedaj so se lotili korenitejšega popravljanja cest na treh odsekih. Popravil je deležna Zaloška cesta, okolica Tabora in okolica humanistične gimnazije.

Okoli Tabora je bila utrjena Škofja ulica od Sv. Petra ceste do Majstrove ulice. Tamkaj čaka na dovršitev odsek od Vodovodanske ceste do Vrhovčeve ulice. Okolica mogočnega doma na Taboru bo tako zopet pridobila na zunanjosti, želeti bi bilo le, da bi posegla roka vrtnarskega veščaka v nasad onstran cerkve Srca Jezusovega. Ta park je bil nekoč s svojim zelenjem lep okras vse okolice. Pod badoljevskim režimom so začeli uničevati ograjo, ki ni o njej sedaj niti sledu. Preko nekdaj zelenih trat vodijo poti križem kražem in, če ne bo kmalu drugače, bo izginilo prav vse zelenje.

Cestna dela v Puharjevi ulici so začeli šele pred nekaj dnevi. Popravljena bo Puharjeva ulica od Bleiweisove ceste do Gledališke ulice kakor tudi del Gledališke ceste med Verdijevo in Gosposvetsko cesto. Delavci bodo morali sedaj pohiteti, ker jim bo sicer jesensko vreme nagajalo.

V Šelenburgovi ulici skoro že vse leto pomalem delavci prekopavajo cestišče ob tramvajskem tiru. Pri tem so morali na številnih mestih razkopati leseni tlak. Odstranili so kocke in kasneje popravljeni odsek zasuli. Tako so nastale številne razlike v cestni višini, ki jih zlasti neprijetno občutijo kolesarji. Šelenburgova ulica je ozka in je bila v mokrem stanju ali pa v zimskem času zaradi tramvajskih tračnic že prej nevarna za kolesarje, zlasti tam, kjer zavije pot v Puccinijevo ulico. Sedaj je vožnja po njej še bolj neprijetna.

Čudeži na platnu

Sedher Ahim se je bil rodil v Siriji. Čisto točno, sicer niti sem ni vedel, toda v teku njegovega burnega življenja se je to še preveč jasno izkristaliziralo. Uganjal je živahno kupčijo z vsem, kar mu je prišlo pod roke, in ni jo samo uganjal, temveč važno je, kako jo je uganjal. To ga je izdajalo za Sirca.

Kakor mnoge njegove rojake ga je zaneslo na obalo Zapadne Afrike. Ni pristal z velikim sijajem in preveč slavnostno, temveč z zelo oguljeno, toda jarko rumeno aktovko. Kot prvo dejanje na črni celini je prodal to žarečo usnjeno torbo nekemu zamorcu za štiri kokoši in dva pantrova derača. Čez nekoliko ur je kokoši in en zob že naprej zamenjal ter je postal lastnik važnih in zelo pisanih stvari, s katerimi je lahko vsakega zamorca elegantno »noter položil«. Kajti zamorci so na čuden način slepi za barve: vidijo samo barve, za vse drugo so slepi. Ahim je na tem dejstvu zgradil trgovino, ki ga je izvrstno redila ter mu večala bančni račun.

Sedher Ahim bi se bil lahko že davno poročil, da bi kakor njegovi rojaki spočel velikansko število otrok; toda Ahim je to opustil, kajti bil je poročen s svojimi kupčijami. Ni šel samo za kupčijo, temveč kupčija je šla z njim, in preložil jo je, da bi se lahko preprosteje razvijala, iz pristaniškega mesta daleč v notranjost dežele, v Forekarijo. Tam niso nobeni radovedni uradniki ter policisti motili njegovih poslovnih zvez in nihče ni tekmoval z njim. Zamenjal je takoj nekoliko količin žeptavega mila, smrdečih dišav in kričeče pisanih blagov za stokrat dragocenejše izdelke domačinov. Medenino je zamenjal za srebro in bakreno žico za zlato. Ahim je bil na moč delaven; od zgodnjega jutra do pozne noči je trgoval in tako se je zgodilo, da je kmalu v lastnem fordu poskakoval čez stepo ter imel svoj prevozni park nadaljnjih treh fordov.

Ahim je trgoval že dolgo in v velikem obsegu s kravami, ovcami, kožami, kopro, bananami, moko, bencinom, apnom ter opeko. Navzlic temu ni mogel opustiti prodaje prastarih pisalnih strojev, strašnih gramofonov, grozotnih petrolejskih lučnikov in odvratnih svetniških podob. Njegova prodajalna v Forekariji je bila čudežna jama. Vse, kar je bila Evropa odvrgla kot neporabno in neprodajno, se je tam zbiralo in tudi našlo svojega kupca. Sedher Ahim se je vozil po enkrat na mesec; v svileni srajci in hlačah — čeprav niso bile popolnoma čiste — v Conakry, da bi sklenil nove kupčije, in vsako krat je prinašal stvari s seboj, ki so domačine razburjale in spravljale v zmedo: puške s cevmi iz plinovodov, ki so delale ogromen trušč in škodovale po večini le pogumnim strelcem, ali harmonike s samo tremi zvoki in trobente, ki so se bile »izkričale«. Vse te krasne reči so se pod njegovimi rokami spreminjale v sam denar.

Skrivnostne priprave

Nekoč se je vrnil Ahim s skrivnostnim tovorom iz Conakryja. Na njegovem vozu je bilo več velikih zabojev, in potem so se začele dogajati čudovite stvari v zamorski vasi afriške goščave. Pred Ahimovo prodajalno je bil velik prostor sredi domačinskih koč. Nekoliko ogromnih strovcev je dajalo prijetno senco zamorcem, ki so čepeli tu po cele ure, da bi si ogledovali čuda v Ahimovi prodajalni. A sedaj je stala Forekarija na glavi, kajti dogajale so se senzacije. Na enem izmed omenjenih velikih dreves je bilo razpeto četverokotno belo platno, a na nasprotni strani je stal na nekakšni ploščadi črn zaboj. Domačini so švigali s koli in deskami čez trg in nenadno so se dvignile v velikem štirjaku stene iz vrečevine.

Kakor ogenj se je razširila vest do najbolj oddaljenih nasadov in veletok črncev je hitel od vseh strani proti Forekariji. Tudi meni ni preostalo drugo. Naložil sem svoje strežaje in nekoliko preddelavcev na svoj voz in krenil proti Forekariji. Nisem se kesal. Senzacije so bile velikanske.

Ahim je bil iztaknil kinoaparat in se odločil, da odpre v afriški goščavi kino na prostem. Aparatura je bila čudovita. Gotovo je bil imel še Edison svoje roke zraven, ko so jo izdelovali, ostalo pa so bile improvizacije ladijskih inženirjev ter iznajdljivih mehanikov.

Dobro je, če se trgovina in tehnika združita v skupno korist. V tem primeru je bila prava sreča, da sem se kot predstavnik tehnike dal Ahimovemu trgovskemu geniju na razpolago. On in njegovi »šoferji« so bili na aparatu napravili približno vse narobe. Planil sem z ognjevito vnemo v stvar. Najprej sem spravil bencinsko-električni agregat v tek, potem mi je po hudem znojenju uspelo, da sem film pravilno vložil v projektor. Za filmski transport seveda ni bilo motorja, toda eden mojih prednikov je bil stvari omislil kolo na ročni pogon — tako si lahko vrtel film. Tudi navijanje filma si opravil z roko. Določil sem torej dva črnca za »motorja« in vadil z njima odvijanje in zavijanje filma. Bilo je težko uglasiti drugega na drugega. Če je Abu počasi vrtel, je vrtel Laminah gotovo kakor besen. Film tega ni zdržal in se je pretrgal. Treba ga je bilo obrniti in zlepiti.

Ko sem prvič vključil obločnico in je oblok zasikal, je film tudi prvič zagorel, kajti motorja za filmski transport sta bila utekla, zijava množica se je od strahu prevračala in polovica ograje je šla po zlu. »Anjon! Nič ne de!«

Slavnostna predstava

Potem je prišel veliki večer. Slavnostno predstavo so bili dokončno napovedali. Finančno stran je Ahim rešil na prav preprost način: kdor je hotel v kino, je moral plačati frank, a če denarja ni imel, je prinesel Ahimu blaga ter prejel za to po en frank. Že sam preračunalni tečaj blago—denar je pomenil Ahimovo finančno tehnično mojstrovino. Kino se je strahotno napolnil. Cela množica rediteljev se je borila z mogočnimi koli brezuspešno proti »zastonjkarjem«. Že dolgo pred predstavo so čepeli domačini pred belim platnom, čisto zadaj so se gnetle ženske, a vsa množica črnih ljudi je valovila, kadila, se smejala, žrla kolo in zaudarjala. Ahim je delal sijajne dodatne kupčije s cigaretami in limonado.

Zvečerilo se je, nastala je tropska noč. Z lastno roko sem pognal agregat in mu dal, da je dosegel potrebno število obratov. Črnci so bili prvič v svojem življenju tiho. Moja povelja so se razlegala v soparno noč. »Abu, Laminah, pozor!« Množica, ki je čepela pred mano na tleh, je stokala od razburjenja. Tudi Ahim se je drhtel od neslutene filmske sle. »Abu, Laminah, zavrtita!« Motorja sta se zagnala, aparat je začel ropotati, potem sem vključil obločnico. Zasikalo je. Množica je od ugodja in groze zatulila. Platno se je zableščalo v jarki svetlobi in opica, ki je bila od strahu padla z drevesa, je zarisala nanj ogromno senco.

»Vrtita!« sem zavpil. Vrtela sta. Nastavni del filma je stekel in preko platna je šel dež »telegrafskih žic«. Nato se je pojavila pisava. »Beli parniki« se je imenoval film in je bil reklama za neko francosko brodarsko družbo.

Strah pred cestno železnico

Potem je končno prišla prva slika. Cesta nekje v Parizu. Ljudje so hiteli po pločnikih, cestne železnice in avtobusi so vozili mimo... Strahovit krik med črnci v prvih vrstah. Tisti, ki so sedeli tam, so videli, kako drvi črna, pocestna pošast naravnost proti njim, zatulili so in se razbežali na vse strani. »La ilah!« sem vzkliknil tudi jaz, kajti motorja sta se bila od strahu in razburjenja ustavila in film je gorel, slika je bila proč in bela luč je osvetljevala zmešnjavo človeških teles. Vse se je prerivalo, kričalo je in vreščalo. Kino je bil hudo trpel.

Ahim in njegovi reditelji so napravili red. Ahim je imel govor in je prisegal pri prerokovi bradi, pri Alahu in vseh krščanskih svetnikih, da ne bo s platna prišlo nič dol. Jaz sem med tem klofutal svoja motorja in jima grozil, da si vzamem druga. Zlepili smo film, na novo vložili in pričeli od začetka. Spet so se oglasila moja povelja, črnci so spet utihnili, film je tekel dalje. Pariški živilski trg ,možje in žene so kupovali banane, črnci so tulili od veselja. Banane so dobro spoznali. Nisem imel mnogo časa, da bi gledal na film, moral sem »uglašati«: »Abu, počasneje! Laminah, hitreje!« Sedaj so banane pravkar natovarjali na vlak. Lokomotiva bi bila kmalu postala prehuda preizkušnja za zamorske živce. Toda nekateri pogumnejši so plašljivce enostavno pobili na tla. Hoteli so nekaj videti in so tudi videli! Zdaj so ljudje divjali kakor nori preko platna, potem se je čas spet ustavljal. Vlak je besnel po progi, potem se je komaj še in jecljavo premikal. V skladu s tempom je množica vreščala in tulila. Nenadno so padle ostre sence na platno. Nočni metulj je plesal v projektorskem svetlobnem stožcu in na platnu so se prikazali senčni strahovi. To je bilo preveč. Moja motorja sta prva ušla. Potem je zdivjal parket v parter. Nastal je silovit hrup. Drug je drugemu stopal v trebuh in vsakomur se je že dozdevalo, da ga imajo strahovi za tilnik. Za srečo je zletel metulj proti leči in se zmečkal ob malteški križ. Publikum se je pomiril, jaz pa sem zahteval malo odmora. Predstava mi je bila načela živce.

Bitka na platnu in v goščavi

Čez pol ure se je nadaljevalo. Mož, ki je bil ustvaril film, je pokazal mnogo domišljije. Sedaj so beli parniki ob viharnem navdušenju — kajti takšni parniki so bili ljudem znani — vozili že po morjih, po banane. Potem je fantazija filmskega avtorja napravila silovit poskok. Nenadno so se na platnu pojavili črni vojščaki s sulicami in kopji. Plazili so se po goščavnih stezah, brškone vse samo zavoljo banan. Toda naši zamorci reklamne domislice niso razumeli. Čepeli so z žarečimi očmi, kajti vojščak je vojščak in vojna je vojna. A potem...

Nenadno je nekdo zavreščal. Nekoliko jih je skočilo pokonci in naravnost na druge. Laminah in Abu sta vrtela čedalje bolj divje. Na platnu je vihrala bitka. Film se je pretrgal in jarka luč je osvetljevala istotako bitko, bitko v goščavi, mnogo boljšo bitko, nego jo more prikazati kadar koli kakšen film. Vsakdo je udrihal po vsakomer. Teptali so se, davili, bili, suvali, borili in izkričavali.

Film je imel popoln uspeh. Predstava se ta večer sicer ni več nadaljevala, občinstvo je bilo preveč izčrpano.

Tri mesece je film Ahimu polnil hišo. Potem je pokazal Alah končno nekaj uvidevnosti in je dal aparaturi zgoreti. Ahimu ni bilo žal. Njegova kupčija je bila cvetela in nove naloge so stale pred njim.

Ferry Birke

Jubilej dela

Te dni je tiho in razmeram primerno praznoval 25-letnico samostojne podjetniške delavnosti znani industrijec Milivoj Lajovic, lastnik tovarne kovinskih izdelkov, rodom iz Vač pri Litiji iz ugledne Lajovičeve rodbine. Dne 24. avgusta je po kratkem dopoldanskem delu poklical vse svoje uslužbence ter jim po razdelitvi lepih denarnih nagrad pojasnil vzrok obdaritve in hkrati velel, naj se v praznovanje obletnice ta dan obratovanje ustavi in delo počiva.

Vemo, da nam današnja doba nalaga vsem skupaj najtežje skrbi, ki lahko zadenejo posa-

meznika in ves narod in da so prilike vse prej kot primerne za proslavljanje in praznovanje kakrkšnih koli, še posebno pa osebnih jubilejev. Dobro vemo, da se tega zaveda najbolj tovarnar Milivoj sam in da mu ne bo posebno po godu, ker smo se njegovega sicer pomembnega osebnega dogodka spomnili na tem mestu. Smatramo pa, da spomin na tako obletnico ni samo osebna zadeva podjetnega Milivoja Lajovica, temveč več ali manj skupna stvar slovenskega naroda, kajti redki so bili možje, ki so se že l. 1919 zavedali kaj pomeni čim večja gospodarska osamosvojitev še prav posebno za mali narod, in ki so bili s svojo energijo, inicijativnostjo in podjetnostjo sposobni ustvariti si že tiste čase samostojno podjetje in s tem eksistenco mnogim domačim ljudem. Pa ne samo to: treba je bilo često dosti potrpljenja, odpornosti in samozatajevanja, da človek ni omagal v težkem gospodarskem metežu. In z vsemi temi lastnostmi je obdarjen naš jubilant pozitivnega ustvarjalnega dela. Poleg vseh skrbi in resnega truda, ki jih zahteva posebno obrat, ki ga človek osebno vodi, pa je naš Milivoj našel še dovolj časa, da je tudi na vidnejših mestih pomagal vedno, kadar je šlo za splošno narodno stvar.

Ne želimo na tem mestu podajati bilance njegovega življenjskega dela, saj je še poln življenjskih sil in novih načrtov, ki naj bi se mu, če Bog da in sreča junaška, ob sodelovanju obeh njegovih sinov uresničili čimpreje

Kultura

Knjige „Zimske pomoči“

2. Narte Velikonja, 888/3 anekdot

Anekdota je povsem svojevrstna literarna stvaritev. Doštikrat postane jedro kake drame, povesti ali novele, ki zrase iz nje kakor drevo iz drobnega semena. Drugekrati živi docela samostojno in podlega — prav kakor v slikarstvu karikatura — skrivnim nagibom osebne in časovne značilnosti, verjetnosti in pomembnosti. Vsaka dobra anekdota mora zadeti neko osebno značilnost osebe, ki se je tiče, dokler je osebna po značaju in stilu; prinesti mora potezo, ki se ujema z življenjem. V drugih primerih je anekdota časovno značilen izraz stvarnega življenja, utrinek iz njegovih prigod in naključij. Vsekako je anekdota bistveno združena s človekom in je samo preko njega karaktiristična tudi za okolje in dobo. Kakor karikaturist ne sme določeni osebi dati fiziognomije, ki bi docela nasprotovala značilnostim njenega resničnega obličja, ne sme anekdotist podtakniti določeni osebi nečesa, kar za nje sploh ni značilno: na pr. prikazati praviloma treznega človeka kot pijanca ali pod. Izjemnost je za anekdotista mnogo manj zanimiva nego karakterna značilnost, iz katere potekajo tudi napake, slabosti in druge — pozitivne in negativne karakteristike vsakega človeka.

Vsi se še spominjamo anekdot o Črnogorcih, ki jih je neumorni Mićun M. Pavićević nabral za nekih dvajset knjig. Med njimi so bili poleg povprečnih sestavkov pravi biseri, ki prav kakor narodno blago karakterizirajo dušo Črnogorcev in segajo od zgolj individualnega v občo rodovno in časovno značilnost. Ob Pavićevićevih anekdotah je nastalo vprašanje, ali jih avtor zbira iz ljudskih ust, ali pa jih izmišlja s fantazijo pesniškega stvarjalca. Pavićević je povedal, da so anekdote njegovo delo, vendar mu smemo verjeti le delno, kajti gradivo, ki se tiče zgodovinskih ali celo še živih oseb, ne more in ne sme biti samoljubna igračka kakršne koli fantazije, ker bi tako zgubilo pravi raison d'être. Zakaj me zanima neka anekdota, ki se tiče določene osebe? Ker slutim, da je v nji verjetno neka njena karakteristična poteza in da je ta oseba do neke mere značilna tudi za svoje okolje. Zato je bistven razloček med anekdoto in smešnico, saj je slednja lahko brezosebna in sama sebi namen.

Toliko na splošno k »teoriji anekdote«.

Pri Slovencih se je polotil zbiranja anekdot pisatelj Narte Velikonja. Vsekako je tako delo pomembno ne samo s povsem slovstvenega stališča, marveč tudi kot gradivo h karakteristiki znanih oseb, okolja in časa, kot tisti »petits faits«, drobna dejstva, ki so H. Taineu značilnejša za zgodovino nekega časa, kakor pa tako imenovani veliki dogodki. Velikonja je v svoji najnovejši knjigi »888/3« anekdot« stopil znaten korak naprej od prejšnje knjige in nam dal v nji dokaj materiala, ki ima bodisi osebno, bodisi socialno karakterističnost in mora zanimati tudi bralca ki sega mimo zabavnih dovtipov in bežnih smešnic k dokumentarnemu gradivu. Zato je razdelil anekdote v vrsto skupin, med katerimi so tudi naslednje: O političnih ljudeh, učiteljske, profesorske, brivske, sodniške, dijaške, pravniške, uradniške, gostilniške, lovske, pijanske, vojaške, zdravniške, literatske, gasilske, duhovniške anekdote, pa tudi lokalno omejene anekdote, kakor na pr. ribniške, iz Bovškega kota, iz Trnovskega gozda. Za uvod pa je zbral z naslovom »Vse za eno kakor gnile hruške« vrsto »anekdot o anekdotah« in z njimi v marsičem označil »metodo« svojega dela in odmeve, ki jih je vzbudila v družbi njegova prva zbirka anekdot (3×88 anekdot«). Iz vsega je videti, da avtorju raste anekdota iz dovtipa, vendar se ne omejuje na dovtipe, marveč gre v najboljših primerih k osebnim, profesionalnim in krajevnim značilnostim, kakršne se kažejo v luči človeške nepopolnosti. Nekateri sestavki so daljši in bolj spominjajo na humoristične feljtone, kakor pa na tipične anekdote (na pr. Greh, Bolni pes, Hotelski gost),

Najnovejša knjiga Velikonjevih anekdot je živa in za svojo zvrst značilna zbirka, ki jo bo z naslado prebral vsak bralec, tembolj, ker bo srečal v nji mnoga znana imena. Gradivo za te anekdote so avtorju dajali znanci; nabiral ga je za raznimi omizji, povsod, kjer se mu je nudila prilika, da sliši kaj primernega. A ta material je izoblikoval pisatelj sam in mu dal s svojim osebno značilnim slogom čisto besedno dušo in barvo, ki jo daje anekdoti ali dovtipu pripovedovalec v družbi. Seveda je velik razloček med živo in natisnjeno besedo: prav zaradi tega zahteva napisana anekdota svojski slog, živ, jasen, konkreten izraz, ki takoj zadene živo. In prav to odlikuje Velikonjeve anekdote, čeprav ne v vsakem primeru.

Knjiga je opremljena z avtorjevo karikaturo, ki jo je narisal prof. France Podrekar in s faksimilom črtice »Resnica«.

Jan Vrba

Letošnje leto nam je prinesla kar dva prevoda iz spisov češkega pisatelja Jana Vrbe: **Naša knjiga** je izdala kot 26. zvezek obsežni hodski roman **»Božji mlini«** (348 str.). **Slovenčeva knjižnica** pa že prej povest **»Stari in mladi«** (194 str.). Oba spisa tega plodovitega češkega pripovednika je prevedel dr. France Bradač.

Tako se je Jan Vrba uvrstil pri nas med posebno uvaževane češke pisatelje. Zanimanje zanj je nedvomno v zvezi z vračanjem k živim vrelcem ljudskega pripovedništva, h kmečki povesti, ki ima v Janu Vrbi enega svojih čeških reprezentantov. Čeprav stoji ob strani sodobne češke ruralistične struje, saj je z mnogimi svojimi deli starejši od njenih začetkov, je vendar izraziti epik agrarnega sloja, ni pa zasledoval s svojimi romani in povestmi nobene določene ideologije. Izhajajoč iz naturalizma, ki se je v češki epiki malo pred prvo svetovno vojno znatno ojačil in prešel od brezstendenčne oblike k socialističnim in drugim smerem, se je v poznejših delih precej nagnil v neke vrste vitalizem, ki si išče sprostitve v krasnih pesniških opisih življenja v naravi (na pr. »Gozd«, »Fazanke«, »Dražinovska gora«, »Visok sneg« i. t. d.). Če pomislimo, da je Vrbovo zbrano delo, ki še vedno ni zaključeno, doseglo okrog 60 knjig, se ne bomo čudili, da so v njem kaj ravnovrstna včasih celó protislovna dela, potekajoča iz Vrbove nenavadno živahne, obilne in zato kakovostno dokaj različne slovstvene dejalnosti. Njegove povesti o gozdovih so pokazale, da je ta navdušeni častilec sproščene narave in naturalistični epik kmeta in vasi obenem tudi romantik. Z druge strani pa se — kakor v zgodovinski povesti »Prokop Veliki« — ne straši niti tendence, če ga zamika kakšna posebno zanimiva teza, kakor je v tem primeru stari češki spor za husitstvo.

Pričujoča dva spisa v Bradačevem zanesljivem in gladkem prevodu nam kažeta Vrbo samo kot pisatelja kmečkih povesti. »Stari in mladi« je slovenski naziv povesti »Vzpoura na vsi« (Upor na vasi). S slovenskim naslovom je posrečeno označena bistvena vsebina tega pripovednega dela, ki obravnava v okviru vaškega življenja konflikt med starimi in njihovo ljubeznijo do podeželske tradicije (kar ni samo po sebi že starokopitnost) in mladini, ki jih začenjajo vrtinčiti površni vplivi mestne civilizacije, zaradi katerih se kmečka mladina kaj hitro izpridi. Podoba češke vasi — nedvomno zadosti realistična — je dokaj drugačna, kakor je še vedno vas v slovenski povesti in drami (samo Jalen se je v »Domu« dotaknil problema pomeščanjenja kmečkih ljudi). Kdor pa je spoznal gospodarsko in kulturno napredne češke vasi, ne bo presenečen ob novih, skoraj že inteligenčnih problemih, ki mikajo češkega kmeta, pa se bo z naraščajočim zanimanjem predal lagodno prijetnemu, bolj širokemu kakor globokemu toku Vrbovega pripovedovanja.

Obsežnejši in notranje enovitejši je roman »Božji mlini«. Samo izboren poznavalec svojevrstno barvitega življenja Hodov, samo polnokrven pripovednik-fabulist, kakor je nedvomno Jan Vrba, je mogel spisati to pripovedno balado na stari motiv krivde in kazni. Z brezobzirno odkritosrčnostjo slika Vrba resnično življenje hodske vasi in ne prikriva seveda nujnih senčnih strani, brez katerih bi človeško življenje niti tu ne bilo to, kar mora biti po starih, večnih zakonih krvi in gladu. Poleg romana »Božji mlini« so izšle v tej lepo opremljeni knjigi (založba Ljudske tiskarne) še tri za Vrbo nič manj značilne povesti: »Gluhec«, »Nočna glasba« in »Vrinar«. Knjiga nam predstavlja Jana Vrbo kot učinkovitega ljudskega pripovednika, ki je zajel v svoje spise veliko tipičnega češkomoravskega življenja in mu dal umetniško resda ne izredno močno, zato pa v vsem človeško toplo in v zadnjih posledkih etično povzdigujočo obliko. Prijatelj kmečkega sveta ne bo potemtakem razočaran, ko bo spoznal vsaj ta dva spisa Jana Vrbe. Morda bi kazalo, da bi dobili kdaj v prevodu še kak primer njegove lirično prežete gozdne povesti; poezija gozda, tako značilna za življenjsko občutje srednje- in severnoevropskega človeka, pač ni tuja tudi slovenskemu človeku.

Kronika

* **Doglavnik Marko Došen umrl.** Predsednik hrvaškega Sabora, doglavnik Marko Došen, je umrl v noči na 8. september v 86. letu starosti. Bil je najožji sodelavec obeh hrvaških narodnih voditeljev Ante Starčeviča in Stjepana Radiča. Njegov življenjski cilj in življenjska borba sta bila uresničenje hrvaške nezavisnosti. Od ustanovitve ustaškega gibanja je bil eden najbolj požrtvovalnih članov tega gibanja.

* **Goethejeva kolajna** je bila podeljena profesorju v p. dr. Leopoldu Wengerju iz Zgornje Bele na Koroškem ob priliki njegove 70-letnice.

* **Na fronto je šel.** Državni tajnik za upravne zadeve v madžarskem notranjem ministrstvu Vladislav Endre se je prostovoljno javil v vojaško službo ter je kot stotnik odšel na bojišče. Enako je bil razrešen vladni komisar za madžarsko zdravstvo Anton Incz, ki je bil glavni tajnik madžarske obnovitvene (Imredyjeve) stranke.

* **Posledice pomanjkljivega zatemnjevanja** poučijo lahkomiselne ljudi šele tedaj, ko že treskajo bombe. V neki občini blizu Welsa so sovražni letalci na preletu odvrgli bombo na nezatemnjeno kmetsko domačijo. Bomba je eksplodirala na dvorišču in je domačijo hudo poškodovala. Druga bomba je padla na vaško cesto in poškodovala še nekaj domov. Gospodar, ki je slabo zatemnjeval, je ovaden.

* **Več angleških** letal je napadlo nedavno popoldne v bližini Sole pri Stavangerju 4 norveške civiliste, ki so izkopavali krompir. Norvežanom, med katerimi je bila tudi neka žena, se je posrečilo, da so s hitrim begom v bližnji senik ušli sovražnikovemu napadu ter se nepoškodovani rešili.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Po dolgi in mučni bolezni je umrl v 55. letu starosti posestnik in klobučar g. Matija **Frank.** K večnemu počitku so ga položili na mestnem pokopališču v Trstu. Umrl je g. Anton **Volčič.** Za njim žalujejo žena Frančiška, hčerki Francka in Marija ter drugo sorodstvo. Po daljšem bolehanju je preminil polkovnik in predsednik Zveze ruskih vojnih invalidov g. Aleksander N. **Seljanin.** Pogreb bo v nedeljo ob pol 15. iz kapele sv. Frančiška na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Dotrpel je knjigovodja g. Anton **Javornik.** Na zadnji poti ga bodo spremili v nedeljo ob 16 iz kapele sv. Marije na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Letino pregledujeta** kmetovalec in vrtninar ob Malem Šmarnu. Tudi letos sta kolikor toliko zadovoljna. Kakor je pač po navadi ob srednjih letinah, je tudi letos nekaterih pridelkov prav mnogo, drugih pa manj kakor treba. Letina sadja je v splošnem zadovoljiva. Krompirja je v nekaterih krajih, zlasti v okolici Ljubljane, manj kakor ga je bilo lani. Tudi fižola ni nad povpreček in je slabši kakor lani. Ajda, ki je lepo obetala, je po zadnjem neurju docela polegla, porjavela in si bo le težko opomogla. Zelo je trpela tudi koruza, premnoga stebla so polomljena. Isti usodi so bile zapisane mnoge sončnice, ki pa so v glavnem že dozorele, da škoda ni tako velika kakor pri koruzi. Dela na polju in vrtovih so kljub mrkemu vremenu v polnem razvoju. Kmetje pobirajo fižol, nakar bodo pospravili krompir. O letini po vinogradih pa splošno poročajo, da letos neprimerno zaostaja za onima v zadnjih dveh letih, in sicer ne samo po kakovosti, temveč tudi po količini.

Miroslav Ambrožič †

Sredi najlepših moških let je po daljšem bolehanju umrl bivši tiskarniški ravnatelj g. Miroslav Ambrožič. Pozna ga širša slovenska javnost, saj je stal vrsto let na čelu telovadne organizacije kot zvezni načelnik, zlasti pa se je uveljavil v tiskarniški stroki, v kateri je bil ne samo praktičen strokovnjak, marveč tudi dober pisatelj.

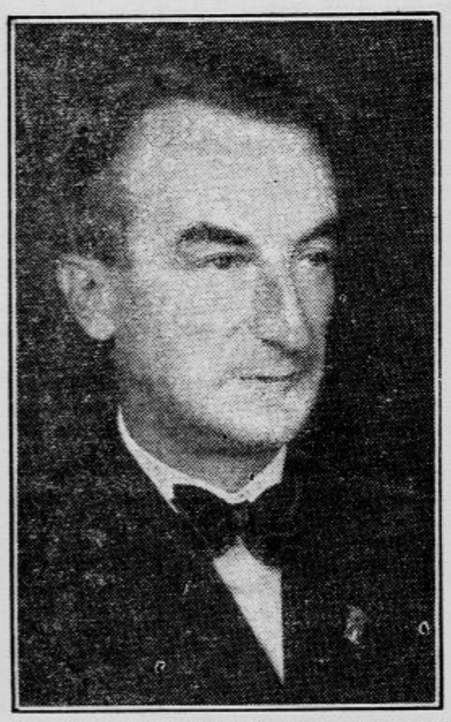

Rodil se je 17. julija 1885 v Kranju kot sin kiparja in pozlatarja. Oče ga je namenil duhovniškemu poklicu, vendar je Miroslav po dovršeni srednji gimnaziji rajši vstopil v Lampretovo tiskarno ter postal stavec, nato faktor in ravnatelj tiskarne Edinosti v Trstu, pozneje pa je bil vrsto let ravnatelj Delniške tiskarne v Ljubljani in kot tak tudi stopil v pokoj. Telovadil je že kot naraščajnik v Kranju, postal z 18 leti načelnik društva in je bil s pokojnim Evgenom Sajovicem duša telovadnega pokreta na Gorenjskem. Po odhodu v Trst je posvetil vse sile popolni preosnovi telovadbe v Trstu in na Primorju. Njegovo smotrno delo je pokazalo velike uspehe in lahko rečemo, da je bila tržaška organizacija telovadbe pred prvo svetovno vojno ena najboljših med Slovenci. Mnogo je pisal o telovadbi in organizaciji društev že pred prvo svetovno vojno, po njej pa je bil tudi urednik strokovnih telovadnih glasil. Leta 1920 je bil po požigu Narodnega doma, kjer je izgubil vse svoje imetje, pregnan v Ljubljano, kjer je v polni meri uveljavil svoje sposobnosti. Izdajal je odlično revijo »Slovenski tisk« in izdal knjigo »Tiskarstvo«, ki do nadaljnjega velja za standardno delo v slovenski tiskarniški stroki. V poznem sobotnem popoldnevu je, rešen trpljenja, poromal z žal k Sv. Križu. Gospé vdovi in sorodnikom sporočamo odkritosrčno sožalje, bratu Miroslavu pa bomo ohranili častn spomin!

Bibliofilska tombola

Vse, ki so zadeli kak knjižni dobitek (dvojko, trojko, četverko, petorico in tombolo), pozivamo, naj ga dvignejo v pisarni tombolskega oddelka v Gradišču št. 4.

Nekaj izvodov vseh knjig, ki jih je založila Zimska pomoč, je naprodaj ljubiteljem lepih knjig.

Nekateri sodelavci Zbornika Z. P. še niso dvignili svojih **brezplačnih** izvodov. Dvignite jih!

Kdor ni sledil po žrebanju objavljenim številkam, naj se zglasi zaradi kontrole tablic v naši pisarni.

u— **Določevanje krvnih skupin za prebivalstvo.** Na prošnjo prebivalstva bo Higienski zavod v Ljubljani izvrševal vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 9. brezplačno preiskavo krvi za določevanje krvnih skupin. Pričetek pregleda bo z dnem 11. septembrom 1944. V pouk naj povemo, da se po krvi delijo ljudje v štiri glavne skupine, in sicer v skupine O, A, B in AB. Pri prenosu krvi ali transfuziji sme dobiti posameznik kri samo od določene skupine, najbolje vsak od svoje skupine. Razumljiva je torej danes želja prebivalstva, da pozna svojo krvno skupino, ker se mu ob nesreči hitro nudi pomoč in prav tako lahko samo pomaga bližnjemu. Po preiskavi prejme vsakdo pismeni izvid, ki naj ga ima med osebnimi dokumenti pri sebi.

u— **Dar borovniškim oškodovancem.** Na naš oklic za pomoč oškodovancem po letalskih napadih v Borovnici in okolici se je med drugimi odzvala tudi tvrdka Petronafta, katere lastnik je A. Hmelak. Blagajni »Jutra« so poslali 1885 lir, in sicer tvrdka sama 1500 lir, njeni nameščenci pa 385 lir. Na drugem mestu poročamo, da se je odzvalo klicu pomoči potrebnih še več tvrdk in zasebnikov. Njihovemu lepemu zgledu naj slede tudi vsi ostali.

Za najbolj prizadete in potrebne občane

zaradi bombnih napadov je tvrdka Gustav Weilguny iz Ljubljane, Nabrežje 20. septembra št. 4, darovala znesek 10.000 lir. Za izraženo sočustvovanje ter dobrohotno naklonjenost se občina Borovnica tvrdki iskreno zahvaljuje tudi v imenu onih, katerim je denar namenjen.

u— **V sklad za pomoč prizadetim v Borovnici so darovali:** neimenovana oseba za najpotrebnejšo družino 1000 lir; dr. Aleš Peršin, odvetnik v Ljubljani, 1500 lir ter 1 kg sladkorja za oškodovanega bolnika; stotnik Miroljub Stamenković iz Višnje gore 1000 lir v počastitev spomina žrtev bombnega napada Meden Ivane in Antonije, matere in sestre vojaka Medena, ki službuje pri edinici darovalca; Slovenski Rdeči križ kot prvo pomoč 10.000 lir za podporo najpotrebnejšim. Vsem darovalcem, ki sočustvujejo s prizadetimi, se za dobrohotnost najiskreneje zahvaljuje uprava občine Borovnice.

u— **Ko se bliža jesenski čas** in bo opravljeno glavno delo, bomo spet vsi radi segali po lepem branju. Med najbolj priljubljenimi knjigami sta vsekakor veliki roman »Divjina cvete« in pa znamenita povest »Brzonožec in Puščica«. Vsepovsod ju z navdušenjem prebirajo. Dobite ju v knjigarnah ali pa pri upravi »Jutra«, Narodna tiskarna.

u— **Ravnateljstvo Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani** naznanja, da se bodo vršili razredni popravni in završni popravni izpiti od 25. sept. dalje po razporedu, objavljenem na razglasni deski. Vpisovanje za šolsko leto 1944-45 bo od 2. do 6. okt. K vpisu za I. razred je treba prinesti spričevalo o nižjem tečajnem izpitu in o dovršenem IV. razredu gimnazije ali o završnem izpitu na meščanski šoli, krstni list in davčno potrdilo. Za vpis v II. razred ni treba predložiti šolskega spričevala, pač pa rojstni list in davčno potrdilo. Če je bilo v družini rojenih 5 ali več otrok, je treba prinesti rodbinsko polo. Otroci invalidov prineso prepis invalidskega potrdila. Učenci(-nke) staršev invalidov in takih s 7 ali več otroki ne potrebujejo davčnega potrdila. Tisti, ki so prekinili šolanje, morajo prinesti nravstveno spričevalo. Pri vpisu se plača šolnina, če znaša davek nad 304 lire. Obenem se plača papir, kakor bo pravočasno objavljeno na razglasni deski.

u— **Na I. mešani meščanski šoli na Viču v Ljubljani** bodo popravni izpiti končnega izpita v četrtek, dne 14. septembra, razredni popravni izpiti za učence dne 15. in za učenke dne 16. septembra. Izpiti se pričenjajo ob 8. uri. Vpisovanje bo dne 2., 3., 4., 5. in 6. oktobra od 8. do 10. ure. K vpisu mora vsakdo prinesti šolsko spričevalo in potrdilo o davkih ali potrdilo o 7 in več otrokih, ki pa za ponavljalce ne velja. V I. razred se sprejemajo učenci ljudske šole, ki so dovršili najmanj 4. razred brez kake slabe ocene. — Otvoritvena služba božja bo predvidoma v sredo dne 11. oktobra ob 8. uri. Redni pouk se bo pričel dne 12. oktobra v istih prostorih kot lansko šolsko leto. Ravnateljstvo.

UMETNOSTNA RAZSTAVA
MIRKO KUJAČIĆ
SALON KOS — prehod nebotičnika

u— **III. mešana meščanska šola v Mostah.** Vsi popravni in razredni izpiti se vršijo v ponedeljek 11. t. m. ob 8. Završni izpiti v jesenskem roku pričnо v soboto 16. t. m. ob 8 s pismenim izpitom. Absolventi naj vložijo prošnje za pripust do 15. t. m. Vpisovanje za vse razrede bo 2., 3., 4. in 5. oktobra t. l. od 8. do 12. Vsi izpiti in vpisovanje bodo v prostorih ljudske šole Sv. Peter, Šmartinska cesta 96. Natančnejši podatki so razvidni z oglasne deske pred šolsko pisarno, Pokopališka c. 16.

u— **Šolska telovadba v Tivoliju.** Vsi tisti razredi, ki so imeli do sedaj telovadbo ob osmih zjutraj, imajo od torka dalje telovadbo ob istih dneh, **toda ob pol treh popoldne.**

u— **Šola Glasbene Matice.** Vsi gojenci, ki so se vpisali za I. letnik splošne glasbene teorije, mladinskega petja ali oboje skupaj naj pridejo jutri v ponedeljek popoldne ob 16. uri v Hubadovo dvorano (poslopje Glasbene Matice, Vegova ul. 7/II) k določitvi urnika. Gojenci vpisani za II. letnik pa v torek ob istem času in na istem kraju. Pouk teorije in mladinskega petja se bo začel v četrtek 14. t. m.

DIPLOMIRANI DENTIST-ZOBAR
SLANOVEC VINKO
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8/I
zopet redno sprejema.
TELEFON ŠTEVILKA 32-58

u— **Preg'ed in ocenitev zasebnih gozdov.** Komisija mestnega županstva za pregled in ocenitev zasebnih gozdov bo spet nadaljevala s pregledi in ocenitvijo še ostalih gozdnih parcel k. o. Zg. Šiška, ki se nahajajo na Brdu. Gospodarje gozdov vabimo, naj se udeleže tega komisijskega ogleda. Sestanek komisije bo v ponedeljek 11. t. m. ob 8. uri pri opekarni na Brdu.

u— **Smrtna žrtev avtomobilske nesreče.** Policijska uprava poroča, da je v četrtek 7. t. m. ob tričetrt na 15 nek avtomobilist povozil na križišču Florijanske in Rožne ulice pred gostilno »Amerikanec« 32 letno uradnico pri pokrajinski upravi Marijo Koroščevo. Ponesrečenka je dobila tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče izdihnila.

Opozorilo

Uprava policije opozarja vse prebivalstvo, zlasti pa zemljiške posestnike, da je vsakršno poškodovanje vojaških naprav vzdolž mestne meje strogo zabranjeno in kaznivo.

Uprava policije.

u— **V počastitev spomina** blagopokojnega g. Mirosalava Ambrožiča, ravnatelja tiskarne, so darovale stranke hiše Natlačenova ul. 23 in Zarnikova ul. 6 znesek 650 lir in sicer Zavodu slepih 325 in Zavodu za onemogle v Japljevi ulici 325 lir.

u— **V počastitev spomina svojega bivšega** ravnatelja, pokojnega gospoda Miroslava Ambrožiča je Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani darovala za Dobrodelno društvo grafičnih faktorjev 1000.— lir.

u— **Za mestne onemogle v Japljevi ulici** daruje 100 lir Ivan Komidar, Stari trg 1, v počastitev spomina na blagopokojnega Josipa Olupa.

u— **V počastitev spomina** pok. g. Olupa Josipa daruje rodbina Vetrovec Venceslav za slepce v Kočevju 200 lir.

u— **Prijave za vpis** v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj se sprejemajo tudi v poštitnicah dnevno dopoldne in popoldne. Informacije: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.**

u— **Vpisovanje** v gospodinjsko šolo za gostinske gospodinje bo vsako sredo od 8. do 10. ure dopoldne. Informacije v pisarni gospodinjske šole, Privoz št. 11.

u— **Vpisovanje dijakov** srednjih, meščanskih in ljudskih šol v »Korepetitorij« bo dnevno do 15. t. m. Vabijo se predvsem dijaki, ki žele nadoknaditi snov preteklega šolskega leta in se dobro pripraviti za naslednji razred. **Informacije: Mestni trg 17-I.**

u— **Izvenljubljanske dijake in dijakinje,** ki nameravajo letos vstopiti v Enoletni trgovski tečaj oziroma Višji trgovski tečaj pri trgovskem učilišču »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, opozarjamo, da se čim preje prijavijo vodstvu zavoda, da dobijo pravočasno potna dovoljenja. Zahtevajte prospekt. — Ravnateljstvo.

u— **Nogavice in perilo** vam hitro in lepo popravi A. Debeljak, popravljalnica nogavic, Kopitarjeva ulica št. 1, pri Zmajskem mostu.

u— **Učite se strojepisja!** Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji pričenjajo 11., 12. in 13. septembra. Lahka desetprstna metoda. Učnina zmerna. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. Informacije, prospekti: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Formicot pastile** za dezinfekcijo ust in grla dobite v lekarnah.

Iz Novega mesta

Mina ga je smrtno poškodovala. V Novo mesto je hotel pripeljati voz drv 15letni Kolenc Henrik iz Ivanje vasi, občina Mirna peč. Med prevozom pa je nesrečnik zavozil na mino, ki ga je težko ranila. Prepeljan je bil v kandijsko bolnišnico, kjer je ranam podlegel.

Spet težka nesreča. Na tem mestu smo že objavili vrsto nesreč, ki so jih povzročili otroci, lahkomiselno se igrajoč z razstrelivi. Človek bi upravičeno mislil, da bo vsak tak opomin vsaj nekoliko zalegel ter opomnil starše na njihovo dolžnost, naj pouče svoje otroke in jih opozore na take nevarne igrače. Če ne gre drugače, naj peljejo svoje otroke enkrat v kandijsko bolnico, da jim bodo bolj živo predočili, kaj vse rodi lahkomiselno igranje z razstrelivi. Ko bodo otroci videli trpeče žrtve z odtrganimi udi, razparanimi trebuhi, izlitimi očmi ali praznimi očesnimi votlinami, ko bodo čuli ihtenje in kričanje ranjenih otrok, prepozno kesanje očetov in mater ter njihove trpke solze, bo menda odveč vsako opozorilo. In tedaj tudi nedolžnih žrtev ne bo več in ne nepotrebnega trpljenja niti prepoznega kesanja! Te dni je 13letni Rifelj Rudolf iz Trške gore našel na travniku naboj. Sledeč neštetim primerom je tudi on razbijal s kamnom po naboju, ki je eksplodiral in ga težko ranil v trebuh. Zdravi se v kandijski bolnišnici.

Z Gorenjskega

Kdo še sme potovati? Na to vprašanje odgovarja »Kärntner Zeitung«: Tisti, ki so potrebni zdravljenja v zdravilišču, lahko odpotujejo za 14 dni, preko tega pa morajo imeti še posebno dovoljenje na podlagi zdravniškega spričevala. Tudi drugi, ki so okrepitve potrebni, se lahko peljejo na deželo, enako tisti, ki gredo na delo. Mladostniki izpod 18 leta se prav tako lahko peljejo dalje kakor 100 km, nadalje ranjenci, rekonvalescenti in vojaki na dopust. Službena potovanja so še nadalje v veljavi. Skratka, res upravičene vožnje niso ukinjene in se to tudi v bodoče ne bo zgodilo. Izpod 100 km so dovoljena potovanja v vsako smer z osebnim vlakom.

V Radovljici je organizacija KdF priredila varietejsko predstavo v dvorani kina. Skupino artistov je vodila mlada umetnica Buši Thalerjeva, sestra bivšega radovljiškega občinskega tajnika. Predstava je prav dobro uspela.

Šolski pouk v Celovcu se je spet pričel. Stotine otrok spet dan za dnem obiskujejo šole. Šestletni fantički in deklice so pogumno zasedli klopi.

Huda nesreča. V Dulah ob Dravi je zašel tesar Peter Weigand z roko v stroj in se hudo poškodoval.

Zaradi tatvine se je moral pred celovškim sodiščem zagovarjati 38-letni Franc Cokan iz Šmartna pri Slovenjem Gradcu. Bil je v Wolfsbergu v službi kot šofer in je imel lepo plačo. Kljub temu je vzel svojemu gospodarju različna živila v vrednosti nad 300 mark, ki so bila namenjena za pošiljko vojakom na fronti. Tatvino je priznal in je bil obsojen na 18 mesecev ječe.

S Štajerskega

Na graški univerzi je redni prof. dr. Alojz Zinke prevzel novi ordinariat za organično kemijo in ravnateljstvo zavoda za organično kemijo. Razen tega bo profesor Zinke še nadalje vodil zavod za farmacevtično kemijo. Dr. Günter Blauer pa je bil imenovan za docenta geografije.

Promocija. Na Karlovi univerzi v Pragi je bil Fritz Steinböck iz Žalca promoviran za doktorja medicine. Pred vojno je bil skrivni vodja nemške mladinske organizacije v Celju, zdaj pa služi vojsko.

Ob veliki udeležbi prebivalstva je bila v Št. Jurju ob j. ž. pokopana gospa Marta Svetina, soproga ondotnega okrajnega zdravnika.

Kuhanje žganja iz sadja je tudi letos pod strogim nadzorstvom, ker je treba čim več sadja izkoristiti za mezgo in sadjevec. Vsak sadjar je posvarjen, da skuha v žganje samo tisto, kar je res odveč in kar ni za drugo porabo.

O nenavadni nesreči poročajo iz nekega kraja na Štajerskem. 51 letni posestnik Anton Wallner je hotel s svojim traktorjem opraviti delo na travniku. Traktor pa se je prevrnil na posestnika, ki je na mestu izdihnil.

Iz Trsta

Začetek šolskega pouka. Po odredbi Vrhovnega Komisarja se prične pouk v šolskem letu 1944/45. z 2. oktobrom. Šolski nadzorniki in načelnik prosvetnega oddelka pri šefu pokrajinske uprave v Ljubljani so bili pooblaščeni, da določijo rok vpisa in jesenskih izpitov tako, da bo zagotovljen pričetek pouka v vseh državnih šolah in v šolah, priznanih po državi na operacijskem področju Jadranskega Primorja, takoj po 2. oktobru 1944, vsekakor pa do 30. oktobra t. l.

Cene krompirju. Komisar za cene v pokrajinah Trst, Furlanija, Gorica, Istra in Kvarner je določil ceno krompirju pri dovozu v zbiralnico po 250 lir za metrski stot.

Razdeljevanje zaseke. Tržaško prehranjevalno ravnateljstvo sporoča, da prejmejo potrošniki občin Trst, Tržič, Milje in Gradež po 250 gramov svinjske zaseke. Delitev zaseke v ostalih občinah tržaške pokrajine pa je predvidena za drugo polovico avgusta in sicer pride na potrošnika obrok 150 gramov zaseke, za potrošnike v občinah Visoke Istre pa 130 gramov.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 84letna Katarina Ban, 52letni Viktor Komel, 83letna Roza Rojc, 40letni Ivan Klun, 22letni Ladislav Košuta, Sergij Zanin, 32letni Leopold Viderfar, 29letna Tea Lomec, 82letna Katarina Soma, 75letna Lucija Zupančič, 75letna Terezija Klemenčič-Kinder, 55letna Karla Gardin, Jožefina Germek, 56letni Ivan Zorn, 58letni Miklavž Lasič, 82letna Jožefina Šušteršič in 63letna Marija Poropat.

Smrt znanega tržaškega scenografa. V tržaških gledaliških krogih obžalujejo smrt prof. Jakoba Rossija, ki je bil nad 20 let scenograf pri Verdijevem gledališču v Trstu.

Himen. Poročili so se v Trstu mizar Lovrenc Vidali in šivilja Lidija Modenese, mehanik Beniamin Pitic in gospodinja Iv. Giuliani, izvošček Jožef Petarin in gospodinja Diomira Spičič, pomorski natakar Iv. Paljaga in šivilja Lina Černek, mirodilničar Evgen Krasna in šivilja Virginija Špacapan, zidar Jožef Franko in gospodinja Germana Kavčič.

Policijska ura v Sežani je po odredbi prefekta tržaške pokrajine od 21. do 5.

Novi uspehi v borbi proti črnoborzijancem. Gospodarska policija v Gradežu je zaplenila v motornem čolnu bratov Raugna 800 kg rib, 700 kg moke in 2.000 kg riža. Zaplenjeno blago je bilo stavljeno na razpolago redni potrošnji.

Iz Gorice

Dopolnilni tečaj za slovenske učitelje, ki je bil v Tolminu, se je te dni končal. Mladi učitelji in učiteljice so pokazali na tečaju resnost in so se s hvaležnostjo poslovili od profesorjev, ki so predavali. Izpit je uspešno opravilo 25 slušateljev.

Prosvetne prireditve na Goriškem. V nedeljo 27. avgusta je bila v Šturjah pri Ajdovščini lepa prireditev. Domača dekleta so vprizorila slovensko igro »Sv. Ana«. — Lepo uspelo slovensko akademijo so imeli dne 25. in 30. julija v Livku. Na sporedu so bile pevske, deklamacijske in odrske točke. — Tudi v Tolminu so imeli akademijo in so bili ljudje navdušeni zlasti nad izvajanjem otroškega pevskega zbora. Ob tej priliki je spregovoril poveljnik tolminske domobranske posadke poročnik Veber.

Konzorcij »Tolminskega glasu« je izdal zbornik »Za slovensko domačijo«, ki se dobi tudi v goriških knjigarnah.

Ustanovitev tržnega komisariata. Prefekt goriške pokrajine je odredil ustanovitev posebnega prefektovnega tržnega komisariata, ki prevzame funkcijo svoječasne tržne komisije. Novo ustanovljeni komisariat bo nadziral tržno blago in pazil na to, da se bodo prodajali pridelki po določeni ceni.

Končno dež. Na Goriškem je bila huda suša, ker ni bilo že dolgo dežja. V soboto zjutraj pa je pričelo deževati. Dež je padal skoraj ves dan. Goriški kmetje so se zelo oddahnili, saj jim je dolgotrajna suša delala že težke skrbi.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Gorici 81letni kmetovalec Andrej Pelicon, 41letni mehanik Vladislav Gravner, 62letni trgovec Karel Weber, 69letni Avguštin Vižintin, 27letni Bruno Trusnovec, 76letni Jožef Gerželj, 52letni mehanik Amedej Fasan, 41letni Bruno Merzljak, 46letni Anton Goumišček, 12letna Karmen Kulot, 6letni Jurij Kulot ter 81letna s. Faustina Zofija Vižintin.

Nova avtobusna zveza Gorica—Krmin. Te dni je bila uvedena nova avtobusna zveza na progi Gorica—Krmin. Odhod iz Gorice ob 8, prihod v Krmin ob 8.25, odhod iz Krmina od 8.30, prihod v Gorico ob 9, odhod iz Gorice ob 16, prihod v Krmin ob 16.25. Odhod iz Gorice ob 17.

Beležnica

KOLEDAR:

Nedelja, 10. septembra: Ime Marija, Nikolaj Tolentinski.

Ponedeljek, 11. septembra: Erna, Milan.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Obtožujem.
Kino Sloga: Njegov sin.
Kino Union: Naj živi ljubezen.
Kino Moste: Obesite ga!

PRIREDITVE V PONEDELJEK

Kinematografi nespremenjeno.

DEŽURNE LEKARNE

Nedelja: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg št. 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Ponedeljek: M. Sušnik, Marijin trg 5, Deu-Klanjšček Dia, Gosposvetska 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo imel od sobote od 20. do ponedeljka do 8. zjutraj višji zdravstveni svetnik dr. Franta Mis, Poljanska cesta 15/I. Telefon 32-84.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 20.30 do 5.30 ure.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje
RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 10. SEPTEMBRA

7. do 7.10: Poročila v nemščini. 7.10—9.: Veseli zvoki za nedeljsko jutro. (Vmes od 8.30 do 8.40 poročila v slovenščini. 9.—9.15: Orgelska glasba. 9.15—9.30: Versko predavanje. 9.30—10.: Praznična glasba. 10. do 10.15: Poročila v nemščini. 10.15—11.05: Naša zakladnica. 11.05—11.30: Glasbila in strune. 11.30—12.: Slov. ljudska oddaja. 12.—12.30: Opoldanski koncert. 12.30 do 12.45: Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda. 12.45—14.: Nemški ljudski koncert. 14.—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.: »Pozdravi iz domovine« — Radijski orkester, vodi D. M. Šijanec, sodeluje Komorni zbor. 15.—15.45: Smej se, moje srce. 15.45—16.: 15 minut za podeželje — Inž. Anton Greif: Povečajmo in izboljšajmo našo ovčjerejo. 16.—18.: Koncert za vojake. Vmes od 17. do 17.15 poročila v nemščini in slovenščini. 18.—19.: Nesmrtna glasba nemških skladateljev. 19. do 19.30: Ura pesmi; pojeta Janja Baukart-Strle — sopran in Dušan Pertot — bariton, pri klavirju M. Lipovšek. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.: Kaj prinaša prihodnji teden. 20.—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—22.: Prenos osrednjega nemškega sporeda. 22.—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—23.: Plesni orkester vodi M. Vodopivec. 23.—24.: Prenos osrednjega nemškega sporeda.

Objava

Svoječasno smo opozorili konzumente, da je Sedlar Ivan, tovarna hranil, Ljubljana-Moste, stavil v promet falzificirane kartone z napisom »Pravi Franckov dodatek kavi po pol kg.«

Zaradi tega dejanja smo predlagali proti Sedlarju Ivanu pri sodišču kazensko postopanje.

Uvedeno postopanje se je končalo s tem, da je okrajno sodišče v Ljubljani dne 14. junija 1944 pod opr. št. VI Kps 320/44-41 izdalo sodbo, ki se glasi:

Sedlar Ivan

je kriv,

da je v Ljubljani od avgusta do oktobra l. 1943:

1. od njega izdelan proizvod — kavin nadomestek dal v promet in prodajal in pri tem posnemal zaščitni industrijski žig TVRDKE FRANCK, INDUSTRIJA KAVOVINA, ZAGREB, preje Hinka Francka sinovi d. d. Zagreb, uvedenim v registru zagr. Uprave za zaščito industrijske svojine v Beogradu pod št. 3856 tako, da je sicer neizpremenjeni zaščiteni etiketi v originalno temnomodri kavni mlinček na gornji strani nadomestil z mlinčkom v črni barvi, torej tuj žig brezpravno uporabil s tako malimi spremembami in vobče, da je mogel navadni kupec razliko opaziti samo ob posebni pozornosti, in

2. da je uporabljal ime, firmo in posebni žig TVRDKE FRANCK, INDUSTRIJA KAVOVINA D. D. ZAGREB na način, s katerim se utegne ustvariti zmeda med potrošniki glede pravega izvora blaga.

Zakrivil je s tem prestopek ad I. po § 145 t. 2. zakona o zaščiti ind. svojine ter ad II. po § 11. t. 2. zakona o pobijanju nelojalne konkurence ter

se obsoja

po § 25. zakona o pobijanju nelojalne konkurence glede na določilo § 61. k. z. na

12.000.— lir denarne kazni,

ki se za slučaj neizterljivosti nadomesti z 200 dnevi zapora, ter po § 65. k. z. odloži izvršitev za tri leta,

po § 77. k. z. se všteje v kazen pripor od 5. II. 1943 ob 12. uri do 10. XI. 1943 ob 13.15 uri,

po §§ 310, 314 k. p. na povračilo stroškov kaz. postopanja in izvršitve kazni, ki so izterljivi,

po § 314a k. p. na plačilo povprečnine 500.— lir,

na plačilo takse 30.— lir,

po § 148 zakona o zašč. ind. svojine in § 61/II. k. z. se potrdi zaplemba, izvršena po Upravi policije v Ljubljani ca. 14.000 etiket, potvorjenih z ind. žigom TVRDKE FRANK, INDUSTRIJE KAVOVINA V ZAGREBU št. 3856 Uprave za zašč. ind. svojine v Beogradu, ki so deponirane pri Upravi policije v Ljubljani, 1196 omotov s potvorjenimi etiketami, nahajajočih se pri Gostilničarski nabavni zadrugi v Ljubljani, 1651 omotov — enakih, nahajajočih se pri javnih skladiščih špedicije Turk, Ljubljana ter z vseh teh sneti in uničiti znake posega ter jih onesposobiti za nadaljnje posege.

To razsodbo je okrožno sodišče v Ljubljani s svojo odločbo z dne 27. julija 1944 opr. št. Kpr 72/44-3 potrdilo in spremenilo le v toliko, da se je v prvi sodbi izrečeni nadomestni zapor 200 dni znižal na 6 mesecev.

Obenem sporočamo, da se je zaplenjenih 14.000 etiket in 1196 in 1651 omotov s potvorjenimi etiketami uničilo.

FRANCK INDUSTRIJA KAVOVINA D. D.
Zagreb.

Odpri roke, odpri srce...

Na današnjo nedeljo bodo po ljubljanskih ulicah pobirali prispevke za oškodovance po angloameriških letalskih napadih v Borovnici. Nabirko pod geslom »Ljubljana Borovnici« je na prošnjo prizadetih in borovniške občine organizirala Socialno pomoč s sodelovanjem nekaterih podpornih in človekoljubnih ustanov. Naj ne bo Ljubljančana, ki se ne bi s primernim denarnim zneskom odzval prošnji hudo preizkušenih rojakov. S svojimi prispevki bomo dokazali, da med nami ljubezen do bližnjega in pomoči potrebnega še ni zamrla.

Naši sadjarji in vrtnarji so zborovali

Ljubljana, 9. septembra.

Na praznik 8. t. m. ob desetih je bila pri Mraku redna letna skupščina Sadjarskega in vrtnarskega društva. Dvorano so do kraja napolnili člani ljubljanskih podružnic, mnogo je bilo tudi delegatov iz okolice. Poslevodeči podpredsednik kmetijski svetnik g. Franjo Kafol je pričel skupščino s kratkim pozdravom zborovalcev in takoj prešel na dnevni red.

Iz poročila, ki ga je podal tajnik g. Skulj, je razvidno, da je bilo ob zaključku leta 1942. v društvu 92 podružnic z 4125 člani. V letu 1943. je bilo poslovanje še bolj težavno. Zaradi prekinjenih zvez s podeželjem je število podružnic in članov precej padlo in je v letu 1943. sodelovalo z matičnim društvom 74 podružnic. Vse so bile zelo delavne in so pridobile tudi precej novih članov, vendar pa ni mogoče dati točnih podatkov, ker so poročila nepopolna. V vsem delovanju je posebno opaziti prizadevanje za zidanje sadnih sušilnic, zatiranje sadnih škodljivcev in bolezni ter delo za zasajanje novih nasadov, v kolikor je bilo mogoče dobiti drevje. Poraslo je tudi zanimanje za vrtnarstvo. Tudi pokrajinska uprava je s svoje strani mnogo podružnic podprla z izdatnimi podporami, da je bilo delo uspešnejše. Društveno glasilo »Sadjar in vrtnar« je izhajalo v četrtletnih zvezkih, vendar pa je bilo v februarju 1944 izdajanje glasila ukinjeno. Društvo je imelo tudi v zadnji poslovalni dobi več odsekov, od katerih drevesničarski odsek ni posloval. Vrtnarski odsek je izvedel lepo uspelo semensko akcijo in je vrtnarski referent tudi preskrbel okoli 1000 kv. metrov stekla za tople grede. Tudi blagovnemu odseku so naklonili vso pozornost in je bilo nabavljenih mnogo sadnih škropilnic in razpečane velike količine sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev in bolezni. Društvo in tudi vse podružnice so vršile vse društvene dolžnosti tudi v izrednih prilikah. Uprava in tajništvo sta skrbela za čim tesnejše stike z vsemi podružnicami. Trenutno je omogočeno poslovanje z 32 podružnicami, število članov se giblje okoli 2500.

Blagajnik je poročal, da je materialna stran društvenega poslovanja razmeroma ugodna. Novost za ljubljanske, posebno pa še za podeželske člane je novo osnovani prodajni oddelek društva »Sadjarna«, ki posluje v prostorih Čebelarskega društva na Dunajski cesti. Tu si lahko člani nabavljajo razne potrebščine, tu pa je tudi naprodaj sadje z vrtov članov društva. O delovanju tega oddelka se vodijo posebni računi.

Poročilo preglednega odbora je bilo zelo laskavo in so zborovalci soglasno odobrili razrešnico staremu odboru. Na predlog delegatov so skupščinarji priznali uradniškim močem nagrado za njih uspešno delovanje.

Sledila je volitev novega odbora. Novo listo je predložil predsednik viške podružnice SVD g. Vavpotič in so jo zborovalci soglasno odobrili. V novem vodstvu SVD so: predsednik Franjo Kafol, podpredsednika Franc Istenič in Josip Vavpotič, tajnik Andrej Skulj in blagajnik prof. Josip Verbič. Po odbornikih so zastopane razne podružnice v mestu in na deželi. Vsekakor so v odboru sami delavni in izkušeni možje.

Med slučajnostmi so bile obravnavane razne zadeve, posebej še vprašanje rabutanja, ki ga skuša društvo rešiti sporazumno z oblastvi. Pazniki, ki jih je nastavila mestna občina, so že mnogo pripomogli k uspešnemu zatiranju prisvajanja tujih plodov.

Predsednik se je ob zaključku zahvalil vsem udeležencem in posebno naglasil potrebo nadaljnjega složnega delovanja vseh članov. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno. Novi odbor se bo potrudil, da še bolj razvije delovanje društva in da pomnoži vrste z novimi sadjarji in vrtnarji.

SPORT

V nekaj vrstah

Najbolj uspešna tekmovalka na madžarskem lahkoatletskem prvenstvu za dekleta je bila dijakinja Anna Lörinczi iz Pečuja, ki si je nabrala kar tri zmage in sicer v teku na 100 m v času 13,1, v teku čez zapreke na 80 m v času 12,7 in v skoku v daljino s skokom 5,36 m. Nadaljnji najboljši izidi so bili: v teku na 200 m 27.3, v skoku v višino 145 cm; v metu krogle 11,56 metrov in v metu kopja 35,40 m.

Desetkratni nemški plavalni prvak med moštvi Hellas Magdeburg je že drugič nastopil na tekmovanju za nemško plavalno prvenstvo moštev. Pri tem drugem poizkusu je doseglo moštvo 618,5 točk, in sicer z naslednjimi prvimi mesti: v stafeti 6×100 metrov prosto s časom 7:36,4, v stafeti 4×100 m hrbtno s časom 6:02,3 in v stafeti 4×200 m prsno s časom 13:04,3.

Vsem domačim poznavalcem teniškega sporta dobro znana teniška igralka Alice **Florian,** ki je nekoč tudi v Ljubljani ponovno igrala pod Cekinovim gradom kot članica zagrebškega ZKDKM, si je pred kratkim v Budimpešti pridobila naslov madžarske prvakinje v tenisu. V zadnjem in odločilnem srečanju je z lahkoto zmagala v dveh setih (6:2 in 6:2) nad drugo finalistinjo go. Vad.

Na predlog nekdanjega olimpijskega zmagovalca in sedanjega vrhovnega sportnega vodje madžarske državne plavalne ekipe dr. Ferencza Csika, je madžarska plavalna zveza strogo kaznovala več najbolj zaslužnih domačih plavalcev. Znanim mojstrom in prvakom Tatosu, Veghaziju, Galambosu, Szigetiju in Szatmariju je bila naložena kazen prepovedi nastopanja za dobo od 6 do 10 mesecev. Vsi so bili kaznovani, ker so se branili nastopiti na mednarodni plavalni tekmi v Bratislavi.

V Budimpešti je bilo nedavno končano mednarodno teniško tekmovanje za prvenstvo Madžarske, kjer so v finalnih igrah zmagali naslednji tekmovalci z naslednjimi izidi: Asboth nad Szigetijem v treh setih: 6:2, 6:4 in 6:2 v tekmovanju gospodov posamezno, par Feher-Katona nad dvojico Asboth-dr. Mayer v štirih setih: 6:3, 3:6, 7:5 in 6:3, kar je obenem tudi precejšnje presenečenje turnirja, dalje v damskih parih: Florian-Jusitz nad parom Galner-Hidas 6:2 in 6:3, v tekmovanju mešanih dvojic par Jusitz-Feher nad favoritoma Asboth-Florian 6:4 in 8:6 in slednjič med damami posamezno Florianova nad gospo Vado s 6:2 in 6:4.

Pri večerni prireditvi hamburškega SV sta se oni dan sestala nemška srednjeprogaša Edel in Lüders. Edel je zmagal v času 1:57,5 pred Hamburžanom Lüdersom v času 1:58,2.

SK Ljubljana vabi delegate prijavljenih ljubljanskih nogometnih klubov na sestanek, ki bo v ponedeljek dne 11. t. m. ob pol 19 v klubskem tajništvu na igrišču SK Ljubljane. Gre za začetek nogometnega turnirja, in to za 25 nogometnih žog, ki jih je daroval g. Mergenthaler.

Križanka št. 66

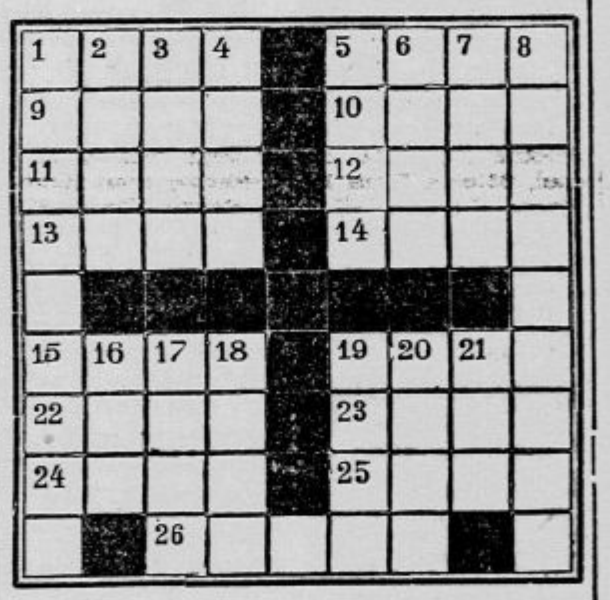

Vodoravno: 1. vseh norcev god, 5. apno (nemško), 9. svetopisemski umorjenec, 10. domača žival, 11. pesniški stik, 12. vse prej nego vlažno, mršavo, 13. očka, 14. neumnež, prismojenec, 15. bog ljubezni, 19. bodeča rastlina, 22. košato drevo, 23. vinske vrste, 24. čud, 25. dalmatinski otok, 26. tir z veliko brzino premikajočih se električnih ali tvarnih delcev.

Navpično: 1. sporedno, 2. oblika glagola ubiti, 3. dozorel rastlinski zarodek, 4. pritisk, 5. sestavni del okostja, 6. stara asirska prestolnica, 7. greda, 8. ameriška kača, 16. smeh (franc. fonet.), 17. stenska, posebno lesena obloga, 18. reka, pritok Donave, 19. vzklik, 20. živeč slovenski slikar, 21. žensko ime.

Rešitev križanke št. 65

Vodoravno: 1. Ptičar, 6. popek, 10. maper, 14. seme, 15. Edo, 17. erotika, 19. Ir, 20. monolog, 23. len, 24. rat, 26. arene, 27. Itaka, 28. Enare, 29. es, 30. rigoroz, 32. šir, 34. dan, 35. repe, 37. Ana, 38. umirati, 41. granit, 42. nosan, 43. ležaj.

Navpično: 1. psi, 2. teraser, 3. im, 4. čemeren, 5. renegat, 6. poliran, 7. pegazus, 8. Er, 9. Kolašin, 10. mineral, 11. ak, 12. paradiž, 13. rutenij, 16. do, 18. te, 21. oni, 22. Oto, 25. ara, 29. erg, 31. on, 33. Ir, 36. pa, 39. ma, 40. te.

Bodi kmet, študent, gospod, krema RAPIDA povsod!

BRIVNA KREMA RAPIDA Brez mila, brez pene
PROIZVODI: VAN KAIT

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—.

Službe išče

ABITURIJENTKA z znanjem strojepisja — išče zaposlitve v pisarni, kot začetnica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva« 23600-1

NATAKARICA išče mesto v boljšem lokalu. Položim kavcijo 5 do 10 tisoč lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kavcija«. 23462-1

KUHARICA gostilniška, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharica«. 23444-1

STAREJŠI GOSPOD izobražen, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, išče primerno zaposlitev, tudi poldnevno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uporabljiv za vse« 23641-1

Službo dobi

GOSP. POMOČNICO pridno in pošteno, za vsa hišna dela sprejmem takoj. Hrana in plača dobra. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23055-1a

14-LETNO SIROTO prizadeto po vojni, sprejmem v oskrbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sirota« 23261-1a

KUHARICO pošteno in mirno, ki bi opravljala vsa gospodinjska dela, iščem. Hrana dobra, plača po dogovoru. Kuhala bi samo za eno osebo. Prednost ima jo one ki imajo lastno stanovanje. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23278-1a

SLUŽKINJO ali postrežnico za ves dan takoj sprejmem. — Dobra hrana in plača. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23314-1a

PREVOZNIKA z zadostno vprego za stalno razvažanje večjih količin kuriva s kolodvora na skladišče in za nadrobno razvažanje kuriva iz skladišča strankam, išče tv. Čebin, — Wolfova 3. Istotam sprejmemo tudi 2 delavca za razdeljevanje kuriva na skladišču 23281-1a

POSTREŽNICO pridno in pošteno za dvakrat tedensko, sprejmem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23173-1a

SNAŽILKO za 4 ure dnevno, sprejmem. Zglasiti se od 8. do 10. ure dopoldne. Plača po dogovoru. Dečji in materinski dom, Lipičeva ul. 3. 23290-1a

STALNO PERICO iščem za takoj. Ostalo po dogovoru. Gostilna Kajfež, Florijanska ul. 23293-1a

PRIDNO DEKLE pošteno, za hišna dela in kuhinjo, sprejmem takoj. Dobra hrana in plača. Gostilna Krekov trg št. 11. 23367-1a

POMOČNIKA ključavničarskega, stavbnega, mlajšega in starejšega, sprejmem. Plačam dobro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23380-1a

HLAPCA in pastirja iščem. Vsa oskrba v hiši plača po dogovoru, predstaviti se osebno. Robežnik Ivan, Vič 49. 23396-1a

KURJAČA za centralno kurjavo — vestnega, zanesljivega in poštenega, sprejme Delniška tiskarna, Dalmatinova 8. 23359-1a

KUHARICO zmožno vseh gospodinjskih del, sprejmem takoj ali pozneje. Hrana dobra, plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. Jutra 23303-1a

GOSPODIČNO za slaščičarno iščem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23624-

SLUŽKINJO z znanjem kuhe, iščem. Hrana in plača dobra. Ing. Pretnar, Gledališka 4/III. 23581-1a

POSTREŽNICO sprejmem poldnevno s kosilom. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23568-1a

POSTREŽNICO za vsak dan iščem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23556-1a

KUHARICO samostojno, sprejmem. Naslov v ogl. odd. Jutra 23634-1a

POMOČNICE za prvovrstno izdelavo sprejme modni salon Anica, Prečna ul. 3. Sprejme se tudi praktikantinjo z obrtne šole in vajenko. 23535-1a

ŽENSKO iščem k triletni deklici in v pomoč pri gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23573-1a

POSTREŽNICO iščem za nekajkrat na teden. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23594-1a

KROJ. POMOČNICO izurjeno, išče salon »Lady«, kreditna banka. 23591-1a

SOBARICO perfektno k dvema osebama, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba« 23533-1a

SNAŽILKO za pisarniške in industrijske prostore iščem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23532-1a

POSTREŽNICO za dopoldne sprejmem. Plača dobra. Naslov v oglas. odd. Jutra. 23486-1a

HLAPCA h konjem in za vsa hlapčevska dela vzamem v službo. Plačam dobro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23479-1a

GOSP. POMOČNICO odn. postrežnico, iščem. Ponudbe z navedbo pogojev na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstna služba« 23454-1a

VRATARJA-ČUVAJA sprejmemo. Prednost mlajši vojaški ali policijski upokojenci. Ponudbe na »Sekotex«, Gutsmanova ul. 30 (za remizo). 23452-1a

DEKLE iščem k otroku, katera bi pomagala tudi v gospodinjstvu od 8. do 12. ure za takoj. Oglasi naj se od 1. do 3. ure. Rožna dol. C. IX št. 30. 23441-1a

POSTREŽNICO pošteno, za vsaki dan dopoldne, iščem. Mlakar, Prule 19/I. 23436-1a

MLAD FANT se sprejme v službo ali za vajenca. Franc Stenko, parna pekarna, Ljubljana — Šmartska c. 132. 23233-1a

FANTA 16 do 17-letnega, krepkega, iščemo za dostavo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dostavljač 10944«. 23339-1a

POSTREŽNICO iščem za popoldne. Naslov v ogl odd. Jutra. 23412-1a

POSTREŽNICO zmožno kuhe, sprejmem k štiričlanski družini. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23418-1a

GOSPOD. POMOČNICO starejšo moč, ki zna tudi kuhati in oskrbovati vrt, zanesljivo, pošteno, sprejmem takoj kot samostojno gospodinjo v bližini Ljubljane. Plača Lir 500 mesečno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena in pridna«. 23648-1a

USLUŽBENCA mlajšega, za vsa dela v specerijski trgovini iščemo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23659-1a

VEZALKO cvetlic, sprejmem takoj. Pismene pon. na oglasni odd. Jutra pod »Zmožna dela« 23633-1a

RAZNAŠALKO cvetlic sprejmem takoj. Pismene pon. na oglasni odd. Jutra pod »Poštena« 23632-1a

DROGERISTA zmožnega, ali drogeristinjo, sprejmem v službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšen nastop«. 23654-1a

POMOČNICE šiviljske in krojaške za delo I. kategorije, nadalje krojaško pomočnico za delo v roke ter pridno in vestno učenko, ki ima veselje do šivanja, sprejme atelje Mire Škabar, Ulica 3. Maja 5/II. 23651-1a

BRIV. POMOČNIK se sprejme takoj. Plača 1000 do 2000 lir mesečno in hrana. Delo samo dopoldne. Služba stalna za vsak letnik. Pojasnila pri Fugina, Gallusovo nabrežje 7/III. 23647-1a

MODISTINJO sprejmem takoj. Sv. Petra c. 7. 23628-1a

HLAPCA za domača dela in h konjem takoj sprejmem. Služba stalna, vsa oskrba v hiši. Javornik, Domobranska 7. 23616-1a

GOSP. POMOČNICO nad 28 let staro sprejmem za hišna dela. Plača in hrana dobra. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23675-1a

GOSP. POMOČNICO ki je vajena kuhati in bi opravljala tudi lažja hišna dela, sprejmem.— Dobra plača in hrana.— Naslov v ogl. odd. Jutra. 23676-1a

POMIVALKO za kavarno iščemo za takoj. Zglasiti se dnevno od 8. do 12. in od 15. ure dalje. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23667-1a

DEKLE v starosti od 18 let dalje sprejmem za hišna dela. Plača in hrana dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23677-1a

Zaslužek

INSTRUKCIJO iz knjigovodstva in blagajniške službe, teoretično in praktično, rabim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra priprava«. 23621-3

IZOBRAŽENO DEKLE želi italijansko konverzacijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektna moč« 23559-3

DOBER TAPETNIK gre delati na dom. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23343-3

NEMŠČINO in italijanščino, poučuje gospa po hitri in praktični metodi. Cene ugodne. Rimska c. 10, desno. 23411-3

Vajenci(ke)

VAJENKO sprejme modistka Ida Škof-Wanek, Pod Trančo 2. 22712-44

VAJENKO pridno in pošteno, sprejme takoj modni salon Anica, Prečna ul. 3. 23536-44

VAJENCA za pohištveno mizarstvo — sprejmem takoj. Babnik Jože, Bleiweisova 52, dvorišče. 23460-44

MEHANIČ. VAJENCA sprejme Kristan Franc — mehanična delavnica, Ciril-Metodova c. 54. 23328-44

Prodam

DRUŽINO LEGHORN doraščajočih jarčic (4+1) prodam. Zamenjam tudi za pičo. Na razpolago tudi posamezne jarčice in petelinčki. Žitnikova 8. 23692-6

GLOBOK VOZIČEK siv. nov. debele gume— prodam. Mušič Franc — Gosposvetska 50. 23589-6

GLOBOK VOZIČEK avtomodel, krem, s polno opremo. dobro ohranjen, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23196-6

VRTALNI STROJ (Bormaschine) 1—10 mm prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23198-6

SPALNICO in jedilnico prodam — Ogled od 9 do 10. ure dopoldne. Naslov: Sv. Petra c. 2, levo. 23165-6

KLAVIR ugodno prodam. Ogled dogovorno. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Petroff« 23184-6

PRODAM Brehm: Življenje živali I—IV., orig. vez., slovensk, izdaja, kot nov za 1200 lir. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Slučaj« 23182-6

OTROŠKO STAJICO v dobrem stanju, ugodno prodam. Skaza, Janševa ul. 2., Šiška. 23174-6

MUHE brenclje, komarje, bolhe, uši, stenice in vso drugo golazen v hiši, skladiščih v vrtu in na polju pokončujte s strokovno sestavljenimi sredstvi. Inž Prezelj, Wolfova ul. 3 23255-6

MOŠKO KOLO proda Silvo Kalin. Povšetova 1. 23311-6

ALI ste poravnali naročnino?

KLOBUČARNA „PAJK“
Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica.
Se priporoča
RUDOLF PAJK, LJUBLJANA,
SV. PETRA CESTA ŠT. 38
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 12
(Nasproti hotela Union)

UGODNO PRODAM 2 prepleskani kuhinjski opremi. Mizarstvo Erjavec Alojz, Žabarjeva 4, Vič. pri gasilskem domu 23243-6

PRODAM žaket s telovnikom in modn. hlačami, vse novo iz prima predvojnega blaga. Zvezdarska 4-I. 23330-6

AMATEUR kino-kamero 1:2.8. Pathé 9.5 mm. novo, s filmom, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Film« 23289-6

POZOR! Prodam voz-kason, voz-zapravljivček, 1 komplet-no težko konjsko opremo za par konj in lažjo konjsko opremo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23369-6

SUKNJO IN PLAŠČ črno oziroma temnosiv za srednjevisoko moško postavo, ugodno prodam. Trnovo, Stranska pot 13 Vprašati od 13. do 17. 23210-6

PREMOG
I. Pogačnik
LJUBLJANA,
Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

MRČES IN GOLAZEN uši, stenice, bolhe, ščurke, molje, miši, podgane, voluharje in bramorje, zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ulica 1. 22393-6

PEGE IN LIŠAJ Vam zanesljivo odstrani Alba krema. — Drogerija KANC, Židovska ulica 1. 22394-6

STENICE, ŠČURKE podgane zanesljivo uniči zavod za pokončavanje. Zor Adolf, Tavčarjeva 4-III. levo. 23263-6

MOŠKO KOLO dobro, znamke Dürkopp prodam. Bleiweisova 46, III. nadstr. Vidovič 23381-6

PISALNI STROJ dobro ohranjen, nemške znamke, v kovčku, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23410-6

MOŠKO KOLO Ideal, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23408-6

RADIOAPARAT 5 cevni, krasen, z vdelanim gramofonom zamenjam za sedlarsko Armstepmašino razred 45.— Naslov v ogl odd. Jutra. 23113-6

ISTRSKE BRAKE čistokrvne, mladiče in odrasle proda psarna Podgora, Vrhnika. 22908-6

ROKE hrapave in razpokane Vam napravi zopet nežne in gladke Meloderm glycerin gelee krema. Dobi se v vseh drogerijah. — Drogerija Emona Iv. Kanc, Ljubljana nebotičnik 22654-6

ZOBJE beli in zdravi! Dentamin zobna pasta dobi se v vseh drogerijah. — Drogerija Emona Iv. Kanc, Ljubljana, nebotičnik. 22655-6

Ležalni stol
je del vašega življenja in zdravja. Oglejte si ga pri meni. Revnejši bolniki in upokojenci popust.
RUDOLF ZORE, Ljubljana,
Gledališka ulica št. 12

OTROŠKI VOZIČEK globok, dobro ohranjen in moško kolo, kot novo, zelo ugodno prodam. Tomc, Malgajeva 10/I. 23612-6

PERNICA z najfinejšim puhom, naprodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23584-6

PERZIANER svetlosiv muf in ovratnik, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23583-6

MOŠKO SUKNJO za srednjo postavo, gojzarice št. 38, staro violino, klot za haljo, blago za 2 moški srajci, »Zvon« razni letniki, druge knjige, nekaj slik in razne starine, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23567-6

VOLNENO PREPROGO v velikosti 3.40 x 2.45 m, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Barbara Lauer, Jesenkova 4, podpritličje. 23582-6

KUHINJSKO OPREMO prodam. Mizarstvo Hafner Anton. Podutik 59, Ljubljana. 23625-6

BLAGO za moške srajce in pepita blago za damski kostum ali moško obleko, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23622-6

SAKSOFON es-alt, srebrni in pozlačen, znamke »Kohlert«, popolnoma nov in nerabljen, prodam. Informacije pri hišniku g. Kordežu. Mala filharmonična dvorana (Kino Matica). 23619-6

SPORTNI VOZIČEK predvojni, lep, uporaben, tudi namesto globokega, prodam. Ogled od 9. do 12. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23620-6

MOŠKO KOLO in ženski zimski plašč, gojzerje, moške in ženske čevlje, vse rabljeno, prodam. Hišnik, Cigaletova 1, od 9. do 14. ure. 23602-6

RADIO 4+1, novejše znamke, prodam. Ogled od 13. do 15. in od 19. naprej. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23569-6

NIZKE MOŠKE ČEVLJE št. 41 (predvojno blago), prodam. Ogled pri vratarju Jutra. 23597-6

PLETILNI STROJ št. 12, s priborom in mizico, v brezhibnem stanju, prodam za Lir 8.500. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23578-6

DICTAPHONE firma Columbia American Graphophone Co. New York, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23579-6

DAMSKI PLAŠČ temno moder, športni, predvojno blago, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23580-6

2 OMARI nočno omarico in posteljo, v dobrem stanju, zelo ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23563-6

PAPAGAJČKA modre barve, prodam. Pust, Dunajska 82. 23564-6

ŠTEDILNIK pločevinast, voziček dira, nosilnost do 100 kg, čevlje štrapac, št. 43—44 in morske prašičke, prodam. Vodnikova 99. 23565-6

HARMONIKO diatonično, 4 vrstno in gramofon kovčeg z 35 ploščami, prodam. Vodnikova c. 99. 23566-6

Kanol ZA NEGO ZOB

NOVO OBLEKO za srednjo postavo, predvojno blago in blago za moško obleko, prodam.— Ogleda se lahko dopoldne. Malejeva 22, podpritl., Kodeljevo. 23601-6

MOŠKI PLAŠČ jesenski, za visoko postavo, predvojno blago in gojzerice št. 40, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23603-6

DAMSKE ČEVLJE št. 39, srednja peta, dobro ohranjene, prodam. Rimska cesta 7.-II., vrata 12. 23570-6

TRICIKELJ dobro ohranjen, prodam za 4500 lir. Postreščck št. 3, pred kavarno »Emona«. 23539-6

RAZLIČNI MATERIAL za ključavničarje, mehanike ter več kg klora, prodam. Alešovčeva 16, južni vhod. 23545-6

Več kratkih HLAČ za dečke od 3—13 let, prodam. Poizve se pri: Koščak A., krojač, Stari trg št. 6/I. 23546-6

OTROŠKI VOZIČEK globok, predvojni material, avtomodel, prodam. Smrekar, Kettejeva 7, Šiška. 23537-6

PIANINO železna konstrukcija, — ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23561-6

GOJZERICE štev. 39. prodam. Ogled od 10. do 3. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23558-6

ZDRAVILNA ZELIŠČA VSEH VRST
POVRTNINO-SADJE-GOBE
REDNO KUPUJEMO:
HRANILNI PROIZVODI „ALPA“ LJUBLJANA
PISARNA — SKLADIŠČE
VIDOVDANSKA CESTA ŠT. 38

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION Telefon 22-21
Prekrasna glasbena revija čarobnega šarma, plesa in ritma, mladostne ljubezni, flirta in opojnega petja
Naj živi ljubezen
Lizzi Waldmüller, Johannes Heesters, Will Dohm, Hilde Seip, Hilde von Stolz, Viktor Afritsch i. t. d.
Predstave ob 10.30, 15., 17. in 19. uri

KINO MATICA Telefon 22-41
Velika kriminalna drama iz zdravniškega življenja
Obtožujem
Prvovrstan zasedba: **Paul Hartmann, Heidemarie Hatheyer in Mathias Wiemann**
Predstave ob: 10.30, 16. in 19. uri

KINO SLOGA Tel. 27-30
Prvovrstna, umetniško in igralsko visoka drama
Njegov sin
V glavnih vlogah: **Ida Wüst, Otto Wernicke**
Predstave ob: 15., 17. in 19. uri

KINO MOSTE
Heinrich George v zabavnem filmu polnem ljubezni
Obesite ga!
Predstave: delavnik ob 18.45; sobota ob 19.; nedelja ob 14.30, 16.30 in 18.30
Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10.30 ure dalje

Herbert Steinmann: 41

Žena za stekleno steno

Roman

Da Silva ga je dolgo pogledal.

»Začenjam vam verjeti, gospod dr. Lange,« je rekel. »A zakaj sta se potem sešla z Riberom v ‚Steklenem dvorcu' — saj tako je menda bilo?«

»Da, tako je bilo. Tudi Ribera je menda imel pomisleke, ki so mu branili skleniti kupčijo v klubu, kjer ga je vsak poznal in kjer bi naju bili utegnili presenetiti. Zato mi je predložil snidenje v ‚Steklenem dvorcu'. Prišel sem tja in ga našel sedečega z neko žensko — kdo je bila, menda veste?«

Ribera je odmahnil z roko.

»Reči moram, da sem vzel to z olajšanjem na znanje. Kajti med tem so se bili moji pomisleki močneje oglasili ko kdaj. Razločno sem videl, v kakšno elegantno beznico sem bil zašel. Čutil sem tudi, kolikanj bi mi utegnilo pri izvršitvi moje poslovne naloge škoditi, če bi me videli na tem zloglasnem kraju. Čutil sem, da je v kupčiji ki mi jo je bil predložil Ribera, nekaj umazanega in nevarnega, zato sem trdno sklenil, da se vanjo ne spustim, niti tedaj ne, če bi me Ribera povabil k svoji mizi. Do tega pa ni več prišlo.«

Da Silva ga je zamišljeno pogledal.

»Razumem, gospod dr. Lange — imeli ste svoj zasebni pomenek z gospodično Dannow, in ta čas je bil prisedel k Riberovi mizi nekdo drug. Izpovedbe prič o njem se zelo razlikujejo — enake so le v tem, da je bil velik, plavolas Evropec. Ta opis bi se ujemal tudi v vašem primeru, gospod dr. Lange.«

Glavni inženjer je vzdržal da Silvov pogled, ne da bi trenil z očmi.

»Jaz Ribere nisem pobil in oropal, kar koli si utegnete misliti o meni. Povedal sem vam zdaj vse, in vse je bilo čista resnica! Za to, da sem hotel prekršiti zakon o izvozu umetnin, ki velja v vaši deželi, sem vsak trenutek voljan stopiti pred sodišče in — — —«

Kriminalni komisar se je nasmehnil.

»Ne bo vam treba, gospod dr. Lange. Kajti prav za prav je šlo le za jako slaboten poskus, ki vam najbrže niti takrat ne bi bil nakopal kazni. Saj ste se radovoljno umaknili. In razen tega je stvar, če se ne motim, že zastarela!«

Peter Lange se je globoko oddahnil.

»Sam pred seboj sem kriv, pa sem se tudi spokoril, z mnogimi grenkimi urami, ko me je pekla vest zaradi tega madeža na moji časti. Vse bi dal, da ga morem izbrisati.«

Da Silva ga je resno pogledal.

»Izbrisati ni moči ničesar v življenju, a popravi se lahko vse. Vaša izpovedba nam bo pomagala, da odstranimo iz javnega življenja naše dežele sramoten madež — človeka, ki ne bo njegova krivda nikoli zastarela in ki jo bo moral plačati — Ribero!«

Posiveli obraz dr. Langeja je dobil prvikrat spet živahnejšo barvo.

»Ali naj to pomeni, da ste izsledili tistega, ki je pobil Ribero in ga oropal, gospod Da Silva?«

Kriminalni komisar se je nasmehnil in skomignil z rameni.

»Nemara da, gospod dr. Lange — a samo nemara. Zdaj pa sestaviva zapisnik.«

Ko je dr. Peter Lange nazadnje podpisal svojo izpovedbo, je Da Silva vstal.

»Mislim, gospod dr. Lange, da lahko zdaj na svojo odgovornost prekličem policijsko nadzorstvo, ki ste mu bili doslej podvrženi — zastran nas lahko vsak čas zapustite bolnišnico — s pogojem, kakopak, da zdravniki ne oporekajo.«

»Hvala vam, gospod Da Silva.«

Moža sta si segla v roke.

Ko je bil kriminalni komisar že pri vratih, se je nečesa domislil.

»Najbrže se ne motim v domnevi, da ste prav vi pisatelj komada ‚Žena za stekleno steno'? To je seveda zgolj osebno vprašanje, ne moja policijska radovednost.«

Inženjer je bolestno prikimal.

»Vi in vsi drugi zdaj lahko veste — da, jaz sem spisal komad.« Oči so se mu zasvetile. »S tem sem si sprostil dušo po doživljaju v ‚Steklenem dvorcu' — —« je zamišljeno dodal.

Da Silva je prikimal, kakor bi hotel reči, da ga razume.

»Pa menda ne tistega z Ribero?« je namignil.

»Ne — onega drugega,« je dr. Lange tiho potrdil.

Mislil je na Ilso Dannow. V njegovem srcu ni bilo več niti sledu o ljubosumju, strasti ali zavisti. Samo še trpek spomin in velika odpoved — — —

Da Silva je tiho zaprl vrata bolniške sobe za seboj. Nato je zunaj povedal kriminalnemu uradniku Hollu, da poslej ni več treba nadzorovati bolnika, in ga poslal s tem sporočilom k vodilnemu zdravniku.

Ta mah je prikorakala po hodniku bolnišnice dobro znana postava in krenila proti Da Silvi.

Bil je kriminalni komisar Günther Hanke.

»Pričenja se, tovariš,« je rekel z bleščečimi očmi, »stvari so se sprožile. Potrebujem vas, zato prihajam.«

»Kaj pa je dobrega?«

»Hassberg, ki sem ga hotel poklicati, me je bil pri policijskem ravnateljstvu že večkrat zahteval na telefon, preden sem sam prišel do tega, da sem se mu oglasil. Razgovor z njim nam je prinesel odločilni obrat.«

»In kaj — —?«

»To vam povem spodaj v avtomobilu.« je rekel Hanke ter vrgel oči po skupini sester in bolnikov, ki so jima prišli naproti. Jadrno sta krenila po stopnicah nizdol.

»In kam se zdaj peljeva?« je hotel Da Silva še vedeti.

»Najprej v ‚Umetniško gledališče', odtod pa — k Hassbergu!«

Spodaj je stal veliki, temni voz kriminalne policije.

Da Silva je videl, da Hanke ni bil prišel sam. Dva kriminalna uradnika sta že sedela v vozu.

Nato je avtomobil potegnil.

— — — — — — — — — —

Nekaj ur je bilo minilo. Prvi večerni mrak se je spuščal na Hagenbrück, ko je črni voz kriminalne policije pribrzel po lipovem drevoredu, ki je vodil v mestni park, in s škripajočimi zavorami obstal pred belo vilo ravnatelja Hassberga.

Ko je Da Silva stopil za Güntherjem Hankejem skozi vrtna vrata, je še naglo vrgel oči na desno in levo. Na desni je videl nekaj redarjev, ki so počasi stopali po pločniku sem ter tja — in na levi se mu je pokazala ista slika. Da Silva je zadovoljno pokimal.

RADIO
8 cevni odličen sprejemnik, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. Ogleda se samo dopoldne. 23644-6

PRAŠIČA
za rejo, teža 55 do 60 kg, prodam. Breskvar Jakob, Sp. Hrušica 15. 23575-6

RADIOAPARAT
Telefunken, 6 cevni, visokih kvalitet, brezhiben prodam. Radioglas, Topniška 16. 23576-6

GUM. ŠKORNJE
visoke, moške, št. 43, — skoro nove gojzarice št. 42, prodam. Prve za lir 1500, druge za 2500 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23577-6

ČRNO OBLEKO
modne hlače ter siv športni plašč za srednjo postavo prodam. Pred vojno blago. Krojaštvo—Florijanska 22. 23586-6

KRILNI KLAVIR
»Czapka«, kovinska konstrukcija, lep glas, dobro ohranjen, prodam. — Naslov v ogl. odd. Jutra 23587-6

OTROŠKE SNEŽKE
dobro ohranjene, št. 25 zamenjam za večje, ter prodam nizke čeveljčke št. 25. Naslov: Mittoni, Groharjeva 9. 23572-6

OTROŠKI VOZIČEK
športni, zaleže za globokega, dobro ohranjen, prodam. Trček, Vipavska 23 (Kolezija). 23590-6

OREHOVO POSTELJO
in žimnico, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra 23592-6

LEPO DARILO
primerno za damo prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23593-6

ŠIVALNI STROJ
Pfaff, pogrezljiv, zelo dobro ohranjen, prodam. Resljeva 30, podpritličje 23588-6

ŠIVALNI STROJ
Necchi popolnoma nov, prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23552-6

VOZ
na dveh kolesih prodam Florijanska ul. 9, na dvorišču. 23544-6

MOŠKE ČEVLJE
visoke, skoraj nove, št. 43 in otroške visoke čevlje št. 32, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23550-6

GOJZERICE
otroške in smučarski dres za otroka do 9 let, prodam. Vprašati v Snežniški 1, od 8. do 10. ure II. nadstr. desno. 23542-6

OTROŠKO BANJO
prodam. Medvedova 14, podpritličje, levo. 23534-6

ČEVLJE ŠT. 37
usnjen ročni kovčeg, plinski rešo in fotoaparat, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23540-6

ZAPRAVLJIVČEK
elakser, ugodno prodam. Likar Franc, Rakek 184 23531-6

ČRTASTO BLAGO
za par moških srajc — prodam. Omerza, Dunajska 6-I. 23526-6

DAMSKE ČEVLJE
št. 36, popolnoma nove, ugodno prodam. Rezijanska 11. 23528-6

ŠPORTNI VOZIČEK
poceni prodam. Rezijanska 11. 23527-6

RADIO
nemške znamke, 5 cevni skoro nov, prodam. Gerbičeva 45. 23519-6

LEP PRT
damast za 12 oseb, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23520-6

HARMONIKO
malo diatonično Hohner in malo violino, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23521-6

DAMSKI PLAŠČ
jesenski za večjo postavo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23516-6

ŠTEDILNIK
železen na dve plošči — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23517-6

ŠIVALNI STROJ
Singer, predvojni, ugodno prodam. Celovška c. 107, vis. pritl., levo. 23518-6

BLAGO
za damski zimski plašč, črno, novo, gojzarje št. 42, prodam. Knafljeva št. 3, dvor. pri Oberč na ogled v soboto zvečer in v nedeljo dopoldne. 23512-6

PRODAM
mehko risar »WZ« Voigtländer F. 9=19 cm v obodu. Ogled v drogeriji Sanitas. Celovška c. 153. 23513-6

GREDENCO
kuhinjsko in devet oleandrov, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23514-6

5 mesečno JARČKO
zamenjam za pitano kokoš ali petelina rodelandca za zakol. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23484-6

KANARČKE,
majniške, dve samici in enega samca, prodam. Aleševčeva 29/pp. 23483-6

ŠIVALNI STROJ
Singer, za domačo uporabo, zamenjam za dobro ohranjeno kolo. AER, Novi trg št. 5/II, levo. Ogled od 10 do 12. 23482-6

SKIRCO ZA OTROKA
prodam. Za Gradom 3. 23493-6

MOŠKO KOLO,
pet let staro, malo rabljeno, brez gumijev, ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 23492-6

RADIOAPARAT,
znamke Philipps, prodam za 5000 lir. Naslov v oglas. odd. Jutra. 23491-6

ŠIVALNI STROJ
pogrezljiv, predvojno blago, ugodno naprodaj. Verstovšek, Mandelčeva ul. 1/II (Trnovo). 23553-6

MOŠKO KOLO
»Wanderere«, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23554-6

PRODAM:
preprogo 3×2 m, več usnjenih ženskih čevljev in sandalov št. 38—40, moške čevlje št. 42, črn boks, razno žensko in moško obleko, vse dobro ohranjeno, nove rjuhe ter nekaj ovsenih kosmičev. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23490-6

Kokosove PREPROGE,
rdeče, 6 m, in zelo dobre gojzerice št. 42 prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23489-6

Lampo ZA OBSEVANJE
prodam. Ogled: »Proteza«, Vodnikov trg. 23488-6

MORSKO TRAVO,
nerabljeno, predvojno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23487-6

ZARADI BOLEZNI
prodam: ženski šivalni stroj, orig. Singer, krojaški šivalni stroj, stare vrste, prvovrstno moško kolo, krom, rabljeno črno moško kolo, temnomodro, črtasto moško obleko za večjo postavo, zimski moški površnik za srednjo postavo, moške polčevlje št. 41 in kos blaga za moško obleko. Kamniška 13. 23681-6

TRICIKEL,
moške konstrukcije, iz jeklenih cevi, nosilnost 400 kilogramov, velikost zaboja 96×135 cm, balon gume, 26×2, nove, z dveletnim jamstvom, proda mehanik Ambrož, Dunajska c. 71. 23472-6

OTROŠKI VOZIČEK,
globok, odličen, moderen, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23471-6

Otroški TRICIKEL,
popolnoma nov, prodam za 1600 lir. Zaloška 7/II, desno. 23470-6

Zložljivo POSTELJO,
dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23469-6

LEICA-FILM,
Superpancro 17/10 po 25 m, prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 23467-6

MOŠKI PLAŠČ,
temen, moderen, zelo lep, predvojno blago, in šivalni stroj z dolgim čolničkom prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 23466-6

RADIOAPARAT
»Ingelen«, z geografsko skalo, 4+1, odličen sprejemnik, vse valovne dolžine, prodam za 14.000 lir. Ogled od 18 do 20. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23465-6

ŠIVALNI STROJ,
nemški izdelek, v omari, prodam. Na ogled pri tvrdki Ivan Jax in sin, Dunajska cesta 36. 23468-6

Pirotsko PREPROGO,
original, krasne barve, 2.80 ×2.20 m, v prav dobrem stanju, prodam najboljšemu ponudniku. Ogled do 10. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23464-6

5 m BLAGA,
volnenenga, svetlo-modre barve, za žensko obleko, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23478-6

MOŠKE ŠKORNJE,
damske čevlje, snežke ter visoke suknene zimske škornje za branjevke, mesarje ali šoferje, prodam in jih tudi prevzamemam v komisijsko prodajo. — Hinko Privšek, Kolodvorska ul. 7, nasproti mest. kopališča. 23496-6

KOMISIJ. TRGOVINA
Privšek Hinko, Kolodvorska 7, nasproti Mestnega kopališča, proda: jedilni pribor, damske torbice, voziček (globok) za dvojčke, Singer in druge šivalne stroje, servis za kavo, čaj, moka, za sadje, kadilne garniture, športne in globoke otroške vozičke, rjuhe in kapne, platnene prte, frotirke, pernico, električni kuhalnik, rešo, likalnik, gramofone in plošče, radioaparate, raznovrstne harmonike, pisalne stroje, moška kolesa, posteljno pregrinjalo, moške škornje, damske čevlje, sandale, namizno svetiljko, kozarce za vodo, hišni telefon, preprogo, plinski rešo, dekliški dežni plašč, fotoaparat, irigator, krilni rog, flauto, klarinet, saksofon, kitare, zdravniški plašč, damske snežke, stensko ogledalo, diplomatski kovčeg, gosli-violo, kuhalnik na petrolej, volneni tekač, malo železno blagajno, črn damski plašč, pleteni kovčeg, tenis raket itd. itd. 23498-6

RADIOAPARATE:
Minerva, Philipps, Orion in druge, prvovrstne znamke, prodam in prevzamem v komisijsko prodajo. — Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mestnega kopališča. 23503-6

HARMONIKE,
Scandalli, predvojno, 60 basov, 2 registra, ter druge, klavirske, kromatične in diatonične, proda in prevzame v komisijsko prodajo Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mestnega kopališča. 23502-6

GLASBILA:
kitare, klarinet, flauta, sopran saksofon, krilni rog in gramofone prodam in prevzamem tudi v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23501-6

ŽELEZNO BLAGAJNO,
malo, ročno, prenesljivo, proda Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23500-6

DAMSKI PLAŠČ,
črn, jesensko-zimski, čista volna, predvojno blago, proda po ugodni ceni Hinko Privšek, Kolodvorska ul. 7, nasproti mest. kopališča. 23499-6

GOSLI — VIOLA,
staro, preigrano, v kovčku, prvovrstni instrument, proda Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23497-6

ZA DVOJČKE
otroški voziček, dobro ohranjen, proda Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mestnega kopališča. 23506-6

ŠIVALNE STROJE:
Singer, Necchi, pogrezljive, ter salonski format, specialni stroj križni bodljaj in druge prodam in prevzamem v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23505-6

OTROŠKE VOZIČKE,
globoke in športne, prodam in prevzamem v komisijsko prodajo. — Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23495-6

RAČUNSKI STROJ
brezhibno delujoč, za seštevanje in množenje, skoraj nov, prodam. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23494-6

PISALNE STROJE,
Remington, Adler, portabel, ter druge, pisarniški format, prodam in prevzamem v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23504-6

SERVIS,
čajni, kavni, za moka, porcelanasti, prodam ter jih prevzamem tudi v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mestnega kopališča. 23507-6

MOŠKE ČEVLJE
št. 43, črne, visoke in nizke sive, št. 43, ugodno prodam. Poizve se pri hišniku, Tržaška 24. 23433-6

KOZO MLEKARICO
in dirco s 4 kolesi, novo, nosilnost do 300 kg, ugodno prodam. Pod hribom št. 74. 23431-6

BLAGO
za moško obleko in damski kostum, novo zimsko suknjo, predvojno blago ter svilo za damsko obleko — ugodno prodam. Stari trg 28/I, desno. 23434-6

VISOKO OMARO
dvokrilno, hrastovo, črno, za obleko, prodam. Babnik Jože, Bleiweisova 52, dvorišče. 23461-6

2 ROČNA VOZIČKA
nova, nosilnost od 300 do 500 kg, prodam. Ciril-Metodova 50, Kristan. 23459-6

DAMSKE ČEVLJE
lepe, usnjene, št. 40, prodam. Mak, Novi trg 1. 23421-6

600 kg SENA
prvovrstnega, prodam. Vprašati Orlova 21, v trgovini. 23458-6

OTROŠKI VOZIČEK
globok in kuhinjsko mizo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23455-6

HARMONIKO
»Scandalli«, novo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23456-6

SAMOSTOJNA GOSPA
da sobo in zajtrk gospej ali postrežnici tudi begunki — proti mali uslugi. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23449-6

FOTO-APARAT
»Voigtländer«, s kompurjema, prodam. Ogled od 11. do 12. ure. Kongresni trg 7, pritličje. 23450-6

KLAVIR
doslej skoro nerabljen, prodam. Javite naslov na ogl. odd. Jutra pod »Odličen«. 23448-6

HARMONIKO
za začetnika, prodam. Cena 2000 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23443-6

RADIO-SPREJEMNIK
znamke »Geloso« 51/c, popolnoma nov, ugodno prodam. Ogled dnevno od 13. do 15. ter od 19. ure dalje. Bežigrad, Podmilščakova 55, podpritličje. 23445-6

ŠIVALNI STROJ
ženski, za domačo porabo, prodam. Dolenjska 19/I. 23446-6

OTROŠKO POSTELJO
medeninasto, lepo ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23438-6

ŠPORTNI VOZIČEK
dobro ohranjen, predvojni materijal, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23437-6

KOLESA
damska in moška ter mala za dečke in deklice od 6 do 8 let, razprodaja po zelo ugodni ceni Šušteršič, mehanična delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 23663-6

JARMENIK
Spaltgatter, — mizarske stroje za izdelovanje zabojev in cirkularke, prodam. Žaga Lavrenčič in Co. Vošnjakova 16. 23283-6

ŠPORTNI VOZIČEK
uporaben tudi namesto globokega, prodam. Ogled od 9. do 12. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23424-6

PRODAM:
2 plašča in 4 zračnice, staro za kolo in 20 kg drobnega krompirja za krmljenje. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23423-6

3 VINSKE SODE
ležalne, po 33, 29 in 25 hl, prodam. Ogled vsak delavnik od pol 10. do 12. ure v kleti na Celovški c. 43. 23426-6

MOŠKO KOLO
novo, radi odpotovanja — ugodno prodam. Trnovski pristan 4, dvorišče. 23427-6

FOTOAPARAT
Voigtländer-Vito, 24 x 36, Skopar 1:3.5, Compur, prodam. Jesenkova 8/I, desno. 23287-6

VEČ SESALCEV
za prah, tovarniško novih, moderne konstrukcije, prodam. Ogled dnevno od 8. do 9. ure in od 12. do 15. ure. Gajeva ul. 6/I, desno. 23429-6

PRODAM
ali zamenjam za protivrednost otroški športni voziček, predvojni, bolniški stol, raztegljiv in humoristični list »Koprive«, 220 številk letnikov 1936—1944. Staničeva 6/I. 23265-6

SOBNO GREDENCO
krasno, prodam ali zamenjam za damsko kolo. — Naslov v ogl. odd. Jutra. Na ogled v nedeljo dopoldne in vsak delavnik od 3. ure naprej. 23236-6

VIOLINO
prodam za 700 lir. Figar, Vošnjakova 12. 23181-6

KOS BLAGA
za moško obleko, predvojna roba, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23185-6

MOŠKO OBLEKO
za manjšo postavo, temnosivo, ne obrnjeno in damske gojzerje, št. 39, prodam. Petrarkova 18, krojač. 23337-6

KARBIDNE GORILCE
(acetilen brenner) in acetilenski generator, proda Franc Kristan, mehanična delavnica, Ciril - Metodova c. 54. 23329-6

DVODELNO OMARO
za perilo in obleko, steno za predsobo in skrinjico za umazano perilo — vse po ugodni ceni prodam. Ogled od 12. do 3. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23341-6

MOŠKE ČEVLJE
visoke, iz črnega ševrousnja, št. 42, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23353-6

PIANINO
z metalno konstrukcijo, dobro ohranjen se proti gotovini proda. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »20.000« 23399-6

MALO MIZO
in dva stola, ter istotako klop za predsobo ali čakalnico, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23409-6

DINAMO SVETILKO
za kolo, novo, prodam. Za gradom 3. 23417-6

MOŠKO OBLEKO
in blago za moško obleko, prodam. Sl. Grmovšek, Stari trg 6/II, vhod iz Vodne steze. 23652-6

SAKSOFON (alt)
dobro ohranen, poceni prodam. Stanko Karlovšek, Knafljeva 8 (prej Dvoržakova). 23650-6

DAMSKI KOSTUM
temno moder, parkrat nošen, za srednjo postavo in rjave čevlje in polčevlje, št. 39 do 40, prodam. Ogled dopoldne. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23379-6

ŠIVALNI STROJ
dam v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mesečno« 23422-6

PREPROGE, PRTE
umetniške slike od najboljših slovenskih mojstrov in električni gramofon, najnovejši model, poceni prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23660-6

KLAV. HARMONIKO
120 basov, Hohner, s kovčkom, malo rabljeno, — prodam. Glinška 12, vis. pritl. levo. 23658-6

KOZO
z dvema mladičema prodam. Vodnikova 99. 23645-6

POHIŠTVO
za jedilno sobo, staro nemško, krasno, bogato delo v najboljšem stanju radi selitve ugodno prodam. Na ogled od 12. do 15. ure. Metelkova ulica 5-I., desno. 23640-6

PRODAM
2 moški obleki, malo rabljen površnik. Ogled lahko v nedeljo dopoldne. Dunajska c. 35 krojač Šubelj Anton. 23642-6

DAMSKO KOLO
v dobrem stanju, brez gum, ugodno prodam.— Cilinškova ul. 26 23636-6

VISOKE ČEVLJE
črne, boks, št. 42, malo nošene, zamenjam za slične št. 43, ev. 44. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23637-6

KOVČEG
iz svinjskega usnja, 70 cm prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23635-6

STARO POHIŠTVO
omare, visoke, nizke, mizo, stole, kuhinjsko kredenco itd. prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23630-6

MOŠKO JOPO
primerno tudi za damski jopič, staro blago, čista volna, prodam. — Adrijan Pahor, Prešernova 54 (hotel Slon) 23629-6

MOŠKE ČEVLJE
štrapacne, nizke, št. 43 in visoke št. 42 prodam. Frankopanska 27, pritličje levo. 23617-6

PISALNI STROJ
popolnoma nov ter nekaj dragocenih daril — ugodno prodam. Ogled Zaloška cesta 51-I. 23618-6

OBLEKO
iz prave Šantung svile, srednjemodro, ugodno prodam. Strekljeva 10, zgornji zvonec. 23609-6

PREPROGI
perzijski, večjo in manjšo, prodam. Ogled dopoldne. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23611-6

KRZNEN PLAŠČ
(Seehund) skoraj nov, krasen, temnorjav, prodam, ter zložljivo posteljo z žimnico (morska trava). Naslov v ogl. oddelku Jutra. 23613-6

DAMSKO KOLO
dobro ohranjeno, prodam. Pražakova ul. 15, mlekarna. 23614-6

CINKASTO BANJO
za kopalnico, ugodno prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23672-6

MOŠKO OBLEKO
novo, za srednjo postavo, prodam. Vprašati tudi v nedeljo pri krojaču Bric Leop. Ciril Metodova 69. 23674-6

MOŠKO OBLEKO
za srednjo postavo, prodam. Florjančič, Florijanska 19-II. 23678-6

MOŠKO KOLO
še v dobrem stanju, prodam. Istotam prodam še dobro »Michelin« gumo. Poizve se v Kolodvorski 27. 23679-6

ŽENSKE ČEVLJE
rjave in črne, št. 38 in 39, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23685-6

HLADILNO OMARO
veliko za led, primerno za večjo restavracijo ali mesarijo, skoraj novo, — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23686-6

STRUŽNICO
rabljeno, dobro ohranjeno za 22.000 in eno novo z nartom za izredno nizko ceno, proda Šušteršič, mehanična delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 23664-6

BOLJŠE BLAGO
črtasto za moško perilo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23669-6

BLAGO
za športni damski plašč (predvojno), rožasto svilo za žensko obleko ter blago za moško obleko, ugodno prodam. Ogled v nedeljo dopoldne. Celovška c. 49-I. 23670-6

PODLOGO
drap (dvojne širine), nekaj metrov, prodam Naslov v ogl. odd. Jutra. 23668-6

RJAVE KOTENINE
nekaj metrov, močne — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 23671-6

NOVE ČEVELJČKE
otroške visoke, rjave, št. 29, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23666-6

TEHTNICO
decimalno, nosilnost 500 kg, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23687-6

MOŠKO OBLEKO
sivo, za srednjo postavo, popolnoma novo, prodam. Žibertova 25-I 23688-6

OTROŠKI VOZIČEK
športni, moško obleko, modro, predvojno blago in blago, primerno za kostum prodam pri krojaču Igriška 14. 23626-6

SLONA
igračo na kolesih, zelo močno izdelano, ugodno prodam. Fugina, Gallusovo nabrežje 7/III. 23646-6

RADIO-GRAMOFON
nov, ugodno prodam. Stanko Karlovšek, Knaflieva 8 (preje Dvoržakova). 23649-6

Vpitje, sprehajanje, prerivanje, neumestne šale ne spadajo v zaklonišče.

Zavedajte se, da če v devetindevetdesetih primerih morda ne bo dejanskega napada sovražnih letal, se enkrat lahko zgodi, da bo za vas. Zato ne izzivajte usode in držite se danih navodil! Predvsem takoj po danem znaku alarma v zaklonišče!

ŠPORTNI VOZIČEK
lep, zaprt, poceni proda Urankar, Vrazov trg 4. 23239-6

RADIO »SIERA«
sprejema radioaparate in vse k tej stroki spadajoča dela zopet v popravilo. 23377-6

Kupim

PLINSKI PEČNJAK
večji, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23197-7

DAMSKO KOLO
moderne oblike, novo ali dobro ohranjeno — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sportno kolo« 23212-7

KUPIM
dve sedlarski Arm-štep mašini razred 45. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23114-7

PREPROGO
pirotsko, sarajevsko ali drugačno, volneno, kupim. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Preproga« 23231-7

OTROŠKE SNEŽKE
št. 25 in 28, kupim. Ponuditi na Resljevi cesti 4a III. levo. 23296-7

FOKSTERIERJA
mladega, čistokrvnega.— kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mladič« 23294-7

BLAGO
2 m svetlorjavega in 2 m svetlozelenega za kompletiranje damske obleke kupim. Ponudbe Rožna ulica 5 (pritl.). 23260-7

ŽELOD
grozdna zrnca, divji kostanj, peso, posušene izprešane tropine jabolk in hrušk, kupuje Pražarna »Slast« Ljubljana, Krekov trg 10 in Vič, Trsatska 5 23286-7

VIOLINO
dobro ohranjeno ali novo boljše vrste, celinsko takoj kupim. Komenskega-Petrarcova 16-II 23370-7

KUPIM
izgotovljene kapne blazine in rjuhe ali pa blago. Zamenjam tudi za protivrednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kapne« 23395-7

MOŠKE OBLEKE
ženske in moške čevlje, perilo, pohištvo in druge predmete stalno kupuje: Drame Alojzija — Gallusovo nabrežje 29. 23402-7

ZNAMKE
Ljubljanske pokrajine že rabljene, frankovne po 010, 0.15, 0.30, 0.50, 0.75, 1.— in 1.25 L zlasti na celih kuvertah če se vsaj 2 znamki držita skupaj, najbolje plačam Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Specialist« 23413-7

KUPIMO
več kompletnih garnitur belokranjske ali prekmurske narodne noše.— Reflektiramo tudi na druge slov. narodne noše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Narodna noša« 23354-7

ZNAMKE
pokrajinske in druge, kompletne in nekompletne, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno« 23416-7

Vsako ANTIKVARIČNO
slovensko knjigo, revijo, časopise, posamezne odtise kot tudi stare listine kupuje in najbolje plačuje Knjigarna Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6. J-407-7

BOE
nove in nošene lisičje, kunje in dehorjeve, usnjene kovčke, aktovke, žoge z dušo in iermena, žimo in ščetine, stare pile in rašplje, polhove kože, lisičje, mačje in druge z belo dlako in polhove čepice ter čebelni vosek, kupim. D. Zdravič, Ljubljana, Stari trg 30. J-412-7

KRZNENE PLAŠČE
lisičje boe, dobro ohranjene, kupuje krznarstvo Rot, Mestni trg 5. Sprejem samo dopoldne. Vhod skozi vežo. J-401-7

STEKLENICE
različnih vrst, kupujemo. Dobro plačamo. Na Vašo željo jih prevzemamo na domu. B. Guštin, Vodnikov trg 2. J-318-N-7

KLAVIR
dobro ohranjen, kupim. Šinkovec, Šibeniška 12. 23304-7

VREČE
različne, juta od ambalaže, stalno kupujem. Podbevšek Filip, Šiška, Obirska 4. 20621-7

KOLESA
stara, tudi neuporabna, brez gum, ženska in moška ponudite tvrdki Ileršič, Ljubljana, Rimska cesta 13. 21977-7

ZA SPECIALITETE
znamk Ljubljanske pokrajine, tudi redke barve, gumiranja »novomeške«, plačam najviše cene. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ernst« 22669-7

ZNAMKE,
kompletno zbirko ali posamezne partije, tudi preko morske in pokrajinske, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znamke«. 22835-7

LJUBLJANSKI ZVON,
tudi posamezne knjige, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljanski Zvon«. 22834-7

KUPIM
vsakovrstne knjige za lastno knjižnico. Ponudbe z navedbo knjig in cen na ogl. odd. Jutra pod »Bibliofil«. 22833-7

KOLO
moško ali žensko, tudi v slabem stanju, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kolo«. 23548-7

STISKALNICO
hidravlično za sadje, mlin za sadje in moderen filter kupimo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23538-7

FANTOVSKI KROJ
za srednjo postavo, kupim. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Kroj« 23605-7

KINO
16 mm snemalni in predvajalni aparat, kupim. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Kino 16 mm« 23606-7

DAMSKO KOLO
sivo ali drap, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sivo-drap kolo« 23607-7

KRZNEN PLAŠČ
italijanski tip, kupim ali zamenjam za protivrednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tipo« 23571-7

ZIDNE OPEKE
do 50.000 komadov, kupim. Plačam dobro. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Opeka«. 23623-7

PREPROGE
za spalnico, garnituro ali samo predposteljnike, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Volnene«. 23610-7

MOŠKO KOLO
rabljeno, kupim. Derganc, Hradeckega cesta 18. 23555-7

KUPIM
moške gumijaste škornje, Bata, nove ali rabljene in temno prano blago za damsko obleko. Mestni trg 12, trgovina s sadjem. 23547-7

STENSKO URO
z omarico in nihalom — kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra. 23560-7

PIANINO
lep in dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pianino« 23551-7

ZAJČJE KOŽE
činčila in srebrce, kupim. Škrabčeva 5. 23543-7

STEKLENICE
vseh vrst, šiviljske odpadke, železne sode, zaboje in vreče ter razne druge predmete najbolje plača »Metalia«, Gosposvetska 16, tel. 32-88. 23515-7

OTROŠKO KOLO
kupim. Sieber, Hotel Slon, soba 12. 23473-7

Moški DEŽNI PLAŠČ,
srednje velik, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Dvojen« 23474-7

KUPIM:
belo svilo za bluzo ali že gotovo bluzo konfekcija, nova, dolgi rokavi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa bluza«. 23451-7

RJUHE, KAPNE,
posteljno perilo, brisače, razno moško in damsko perilo kupujem stalno in plačam najboljše cene. Kupujem tudi različna druga oblačila, event. prevzamem ista v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mestnega kopališča. J—415-7

Porcelanaste KROŽNIKE,
vsako količino, ter kozarce in steklenice kupim ev. prevzamem tudi v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mestnega kopališča. 23510-7

GOJZARCE,
raznih velikosti in dobro ohranjene kupim in prevzamem v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23509-7

DAMSKA KOLESA,
dobro ohranjena, nadalje otroška kolesa kupim in plačam dobro, prevzamem tudi v komisijsko prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7, nasproti mest. kopališča. 23508-7

DEŽNI PLAŠČ
moški, dobro ohranjen, za visoko postavo, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gumijaste«. 23435-7

PLETILNE
in šivalne stroje vseh vrst, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23432-7

ŠIVALNI STROJ
najraje »Singer«, z okroglim čolničkom, nekaj krem oz. bele mehke volne ev. rabljeno jopico, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabljeno«. 23457-7

DAMSKO KOLO
z dobrimi gumami, kupim. Zg. Šiška, Obirska 34. 23430-7

TEHTNICO
avtomatično, »Berkel« ali druge podobne znamke za trgovino, kupim ali dam protivrednost. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Avtomatična tehtnica«. 23442-7

GLOBOK VOZIČEK
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Predvojni«. 23439-7

PIANINO
kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Pianino«. 23440-7

MOŠKO SUKNJO
ali plašč ali tudi blago — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za zimo«. 23361-7

KLAVIR
kratek ali pianino, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene, znamke in konstrukcije na oglas. odd. Jutra pod »Nada«. 23419-7

PIŠČANCE
za pod koklio, kupim. Naglačenova ul. 16, pritličje. 23655-7

FOTOAPARATE
in fotopribor ter slične predmete kupuje in plača najvišje cene takoj — Fototehnika. Dunajska c. 15. 23638-7

PLINSKI REŠO
na dva plamena, kupim. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Rešo« 23683-7

GOJZERJE
št. 35, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gojzerji« 23684-7

Posest

LEPO PARCELO
prodam v Rožni dolini v bližini Rožnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Podrožnik« 23230-20

PARCELO
med remizo in staro mitnico prodam. Suh teren, sončno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zg. Šiška« 23229-20

KOMPLEKS
zemljišča cca 4000 kv m za industrijske svrhe oz. tvori šest krasnih stavbnih parcel — takoj prodam po 140 lir za kv m. Zemljišče leži na severni strani Ljubljane, oddaljeno le 5 minut od tramvajske postaje. Samo resni kupci naj se javijo pismeno na ogl. odd. Jutra pod »Nad vse ugodno« 23084-20

KRASNO PARCELO
1100 kv. m v Šiški ob Celovški cesti na zelo lepem kraju, tik tramvajske postaje, poceni prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra 23524-20

HIŠO
2 nadstropno v centru mesta s trgovskimi lokali, pisarniškimi in delavniškimi prostori, prodam do ene polovice — hiša je na zelo lepi in prometni točki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika« 23523-20

HIŠO
dvodružinsko, novejšo, dvosobna stanovanja s parketi, kopalnica, vrt.— zamenjam za novejšo enodružinsko 3 sobe s kopalnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bližnja periferija« 23574-20

MALO PARCELO
njivo, travnik ali vrt, kupim znotraj ali v bližini zunaj bloka. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23428-20

Stanovanje odda

LEPO STANOVANJE
obstoječ iz 7 prostorov, enosobno veliko komfortno s plinsko napeljavo v sredini mesta na lepem kraju, zamenjam za trisobno stanovanje, istotako v sredini mesta in s plinsko napeljavo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dam nagrado« 23525-21

STANOVANJE
dvosobno, krasno, sončno, s kabinetom in vsem komfortom v bloku Ilirije, tik tramvajske postaje, zamenjam za istotako ali trosobno komfortno, najraje v vili na Mirju ali Pod Rožnikom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zakonca brez otrok« 23653-21a

Stanovanja

OPREMLJ. SOBO
s kuhinjo, iščem za takoj ali s 1. oktobrom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zakonca« 23332-21a

DVOSOBNO
stanovanje ali samo sobo, s posebnim vhodom, svetlo, zračno, išče 34-letno dekle, pošteno, dobra plačnica. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno rabim«. 23292-21a

STANOVANJE
za dve osebi ali samo 2 sobi s prostim vhodom, potrebujem takoj. Odkupim tudi pohištvo. Prevzamem tudi lokal pisarno, gostilno ali trgovino s stanovanjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odkupnina« 23639-21a

STANOVANJE
enosobno s kabinetom v centru ali bližini Rožne doline iščem za takoj ali za oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna stranka« 23673-21a

Sobo odda

LEPO SOBO
s posebnim vhodom, brez perila, oddam takoj boljšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra 23557-23

OPREMLJ. SOBO
s souporabo kopalnice, oddam 1 ali 2 solidnima gospodoma. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23596-23

SONČNO SOBO
s kopalnico, z eno ali dvema posteljama brez perila, oddam. Nadlačenova 23-III. desno. 23541-23

SOBO
s posebnim vhodom oddam s 15. septembrom. Miklošičeva 34/IV. 23477-23

SOSTANOVALKO
srednjih let spreime mirna stranka dveh oseb. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23480-23

OPREMLJENO SOBO
oddam pri Univerzi. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23447-23

OPREMLJ. SOBO
oddam takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 23631-23

Sobe išče

OPREMLJ. SOBO
ali prazno išče za takoj ves dan odsotna gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam naprej« 23312-23a

OPREMLJ. SOBO
z 2 posteljama ali prazno s souporabo kuhinje, iščeva. Lahko bi tudi pomagala pri gospodinjstvu. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Brat in sestra« 23285-23a

PRAZNO SOBO
večjo, za shrambo boljše pisarniške opreme, iščem po možnosti v centru ali bližini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prazna« 23141-23a

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom, išče gospod v centru mesta ali v bližini cestne železnice za takoj ali za 15. t. m. proti dobri najemnini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra najemnina«. 23585-23a

OPREMLJ. SOBO
brez posteljnine, po možnosti z uporabo kuhinje iščeta za takoj ali z oktobrom v centru ali okolici novoporočenca.— Plačata za 6 mesecev naprej. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Dobro plačilo« 23562-23a

PRAZNO SOBO
išče domačin v stalni službi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Miren« 23598-23a

LEPO SOBO
s posebnim vhodom in souporabo kopalnice najraje v centru mesta išče soliden stavbni tehnik. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Dober plačnik« 23595-23a

SOBO
primerno išče samski soliden posestnik in trgovec. Plačam dobro. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Delna pravičnost« 23530-23a

SOBO
išče upokojenka. Gre tudi kot sostanovalka. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Svetla« 23475-23a

OPREMLJENO SOBICO
išče samostojna gospodična v središču mesta. Plača dobro. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marica«. 23463-23a

SOBO
s posebnim vhodom, svetlo, išče ves dan odsotna, poštena dekle. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krojaška mojstrica«. 23291-23a

SOBICO
iščem. V odplačilo bi pomagala pri gospodinjstvu. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutr. pod »Takoj 49« 23661-23a

OPREMLJ. SOBO
išče gospod, ki ima svoje posteljno perilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik« 23657-23a

OPREMLJENO SOBO
ali prazno, sončno, s posebnim vhodom, išče uradnica s 15. sept. na Mirju, Vrtači, Prulah, sv. Jožef. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam dobro«. 23425-23a

OPREMLJ. SOBO
iščem za takoj Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod Dober plačnik 23643-23a

GOSPA
išče sobo s prostim vhodom in postrežbo za takoj. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Center« 23665-23a

Ženitve

OBRTNIK
30leten želi znanja s preprosto gospodično zaradi ženitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen 100« 23599-25

TEHNIČAR
v dobri službi v večji tovarni in s kompletnim stanovanjem, srednjih let, visoke ne močne postave, kostanjevih las, s prihrankom v nepremičnini, osamljen, soliden, želi resnega znanja radi ženitve s pridno, simpatično, dobrosrčno gospodično, lepe, prijetne visoke postave, staro do 32 let, ki bi ljubila red, čistočo in moža, po možnosti z balo. Lahko je tudi nepremožna. Samo resne ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Vesela iskrena in razumna« 23522-25

GOSPODA,
nad 65 let starega, želim spoznati zaradi možitve. Dopisi na ogl. odd. Jutra pod »Trgovka« 23476-25

VDOVEC
staro upokojenec, brez otrok —s svojim stanovanjem in z vso opravo, želi spoznati osebo sebi primerno v svrho ženitve. Prednost, ki imajo svojo hišico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Želim družbo«. 23347-25

PREPROSTO DEKLE
skromno, pošteno, idealno, brez premoženja, želi spoznati sebi enakega gospoda, starega od 38 do 45 let v svrho ženitve. V poštev pride le resno misleči idealni, blagega značaja. Izkoriščevalci, ločeni, brezverci, izključeni. Samo resne ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Jesen življenja«. Tajnost strogo zajamčena 23235-25

FANT
srednjih let, osamljen, želi spoznati gospodično čedne zunanjosti, staro do 22 let zaradi poznejše ženitve. Le resni dopisi na ogl. odd. Jutra pod »Lepše življenje« 23639-25

Razno

KLAVIRJE
strokovnjaško popravlja in uglašuje Prva kranjska izdelovalnica klavirjev, Ljubljana, Privoz 10. Tel. 33-40. J-402-37

LASTNIKI GLASOVIRJEV!
Poslužujte se telefonske številke 39-23, ki pokliče specijelno tvrdko za uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev Jurásek, Zrinjskega 7/II., Ljubljana. J-337-37

VAŠE ROKAVICE
in usnjene čevlje, vse izdelke iz usnja barvamo in semiš čevlje čistimo po najnižji ceni. Džemal Hairula, Mestni trg 11. J-340-N 37

Prevodi, prošnje, prepisi, razmnoževanja, informacije
»SERVIS BIRO«, Selenburgova ulica 4 telefon št. 2109

PAPAGAJČEK
moder, je ušel v petek popoldne. Najditelj naj ga odda proti nagradi na Cankarjevem nabrežju št. 1/III, desno stopnišče. 23549-37

O POSOJILIH
na hiše, posestva in poroštvo dobite informacije Ljubljana, Beethovnova 15-II. pri Jugo-kredit. 23604-37

PROŠNJE
za potovanja, nabavo racioniranih predmetov, posredovanja in vse informacije vam oskrbi komercijalna pisarna **Zajc Lojze**, **Gledališka ulica št. 7**

KROJNI TEČAJ
za vso damsko garderobo priredi Jožica Rus-Kumelj. Prijave Puccinijeva 4-II., levo. Pričetek tečaja 21. septembra. 23656-37

ZLAT KRIŽEC
sem izgubila v sredo od Trdinove ulice po Dunajski cesti do Emone v tramvaju do Ambroževega trga ali v tramvaju od Ambroževega trga do Evrope. Poštenega najditelja prosim, da ga odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 23615-37

OTROŠKI ČEVELJ
sem izgubila od Jeranove ulice po Opekarski cesti. Najditelja prosim, da ga odda: Šetina Angela, Stranska pot 15. 23481-37

TEL. 2951
DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA CESTA
in Frančiškanska 1(?)

Vse denarne in trgovske posle
izvršim hitro točno in solidno Priporoča se
RUDOLF ZORE LJUBLJANA,
Gledališka ulica 12
Tel. 38-10

IŠČEM KAKRŠNEKOLI
obratne prostore
ali
industrijski objekt
v zamenjavo dam za protivrednost novo moderno dvostanovanjsko hišo; razlika se plača v gotovini.
Ponudbe in popis objekta poslati pod »OBRATNI PROSTORI« na oglasni oddelek »Jutra«. J-1401-I

†

Dotrpel je naš ljubljeni sin, brat in stric, gospod

Javornik Anton
knjigovodja

Pogreb bo v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri popoldne z Žal, kapele sv. Marije, k Sv. Križu.

Ljubljana, 9. septembra 1944.

Globoko žalujoči: MATI, BRAT in ostalo sorodstvo

†

Po daljšem bolehanju je umrl gospod

ALEKSANDER N. SELJANIN
polkovnik, predsednik zveze ruskih vojnih invalidov

Pogreb bo v nedeljo 10. t. m. ob ½3. uri popoldne z Žal, kapele sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, 9. septembra 1944.

POKOJNIKOVI TOVARIŠI

†

Dotrpel je po dolgi in mučni bolezni v 65. letu starosti naš nad vse ljubljeni brat, stric in svak, gospod

Matija Frank
posestnik in klobučar v Postojni

Pogreb nepozabnega dragega se je vršil na mestno pokopališče v Trstu.

Postojna, 27. avgusta 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

†

Umrl nam je naš dobri očka, mož in brat, gospod

Volčič Anton

Ohranili ga bomo v častnem in hvaležnem spominu.

Dobrova, Ljubljana, Kranj, dne 10. septembra 1944.

Žalujoči: FRANČIŠKA, žena; FRANCKA, MARIJA, hčerki; POTOČAR MARIJA, ŠENK NEŽKA, sestri — ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili pokojno gospo

Amalijo Perkon

k večnemu počitku, ji poklonili vencev in cvetja ter ji lajšali trpljenje, se iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, 10. septembra 1944.

Žalujoča rodbina PERKON

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili k večnemu počitku našega ljubljenega moža, očeta, deda, pradeda, brata, bratranca, strica in svaka

Bratoka Ivana

okrasili njegovo krsto s cvetjem in venci ali kakorkoli počastili njegov spomin, izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo čč. duhovščini in gg. zdravnikom, ki so pokojnemu lajšali trpljenje.

Ljubljana, 9. septembra 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

Schriftleiter · Urejuje: Davorin Ravljen — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag · Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja Stanko Virant — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle — Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran — Für den Inseratenteil verantwortlich · Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Volčič